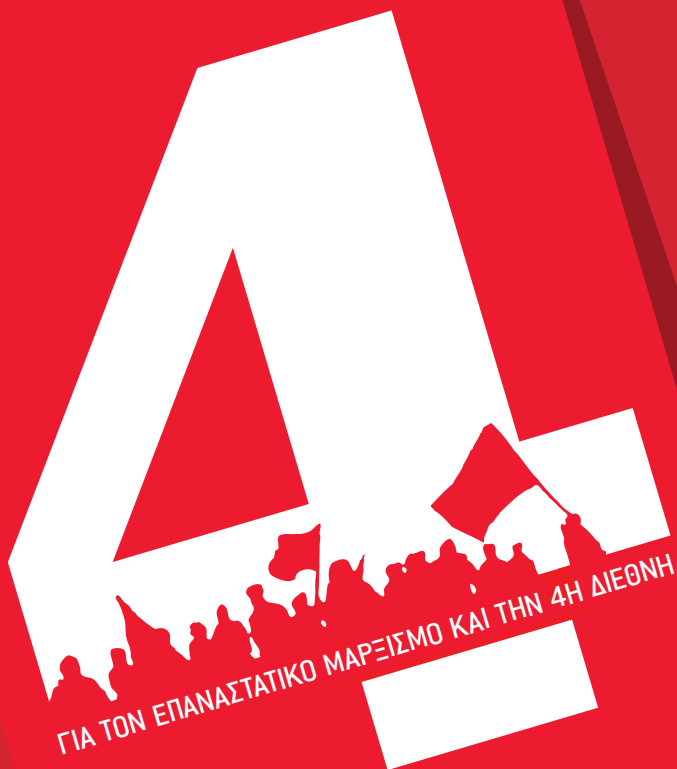

Editorial: Η κανονικότητα της κρίσης

4η Διεθνής: Μια σύγκλιση κρίσεων, κυριαρχούμενη από την πανδημία του Covid-19

Daniel Albarracin: Πολιτική οικονομία μιας ΕΕ σε κρίση

4η Διεθνής: Οι γυναίκες και οι νέες ξεκίνησαν μια πολιτιστική επανάσταση στην Πολωνία

4η Διεθνής: Λευκορωσία: Πλήρης στήριξη στις κινητοποιήσεις κατά της αυταρχικής κυβέρνησης Λουκατσένκο!

Επιτροπή LGBTIQ της 4ης Διεθνούς: Το σχέδιό μας για τη μελλοντική κοινωνία

Γαλλία: Η τζιχαντιστική και φασιστική τρομοκρατία ενισχύει την αντιδραστική επίθεση του Macron ενάντια στις δημοκρατικές ελευθερίες και την κοινωνική δικαιοσύνη!

Ελλάδα, Κύπρος και Τουρκία: ο εχθρός είναι στις τράπεζες και στα υπουργεία! Και τα επιτελεία σε συναγερμό!

Πανεπιστήμιο και τηλεεκπαίδευση

2η συνδιάσκεψη Συνάντησης για μια Αντικαπιταλιστική Διεθνιστική Αριστερά: Προγεφύρωμα αισιοδοξίας για το μέλλον

Τα Πρωτοπαλίκαρα της Χρυσής Αυγής στη Φυλακή
- Η Πανούκλα Ελεύθερη και Ευνοούμενη

Η κανονικότητα της κρίσης

Ιεραρχημένα πολυδιάστατη η κρίση του καπιταλισμού είναι [4η: «Μια σύγκλιση κρίσεων, κυριαρχούμενη από την πανδημία του Covid-19»]. Η έξαρση της επιδημίας, έτσι, που σέρνει το χορό της κρίσης τώρα, αποδεικνύεται επίσης η ευκαιρία «νομιμοποίησης» για μια σειρά από πολιτικές, κυρίως περιορισμού ελευθεριών, περικοπής δικαιωμάτων, ιδεολογικού αποπροσανατολισμού, οικονομικής αποδιάρθρωσης.

Η ίδια η ΕΕ είναι εμβληματική: τα σχέδια οικονομικής αντιμετώπισης της πανδημίας, «απουσία μιας φορολογικής πολιτικής ή της αμφισβήτησης των χρεών,» προγραμματίζουν αμοιβαιοποιημένα αύξηση του «χρέους στην επόμενη περίοδο» που θα μεταφραστεί «σε δημοσιονομικές περικοπές και εμπορευματοποίηση των κοινών, επισφάλεια στα εργατικά δικαιώματα, εντατικοποίηση της εργασίας και κοινωνική ανισότητα» [Daniel Albarracin «Πολιτική οικονομία μιας ΕΕ σε κρίση»].

Η πίεση προς τις κοινωνίες αυξάνει και συχνά περνάει μέσα από την οικοδόμηση κανιβαλισμών ή «ανταγωνισμού», όπως στην ανατολική Μεσόγειο [Γ.Φελέκη «Ελλάδα, Κύπρος και Τουρκία: ο εχθρός είναι στις τράπεζες και στα υπουργεία!» & Τ.Αναστασιάδη «Και πάλι στο χείλος του πολέμου»].

Όμως, επίσης αναγκαστικά αυξάνουν και οι αντιδράσεις, που ενίοτε αποκτούν ριζοσπαστικές και εξεγερσιακές διαστάσεις, π.χ. στη Λευκορωσία [4η: «Λευκορωσία: πλήρης

στήριξη στο λαϊκό κίνημα»], και φτάνουν έως και σε εντυπωσιακές νίκες -μπορεί προσωρινές [4η: «Οι γυναίκες και οι νέες ξεκίνησαν μια πολιτιστική επανάσταση στην Πολωνία»].

Ακόμα και μικρότερες νίκες [Γ.Φελέκη «Χρυσή Αυγή στη φυλακή - η πανούκλα ελεύθερη»] είναι διεθνώς σημαδιακές, όμως το υπόβαθρο της καπιταλιστικής βιαιότητας εντείνεται: Η «κρίση» είναι ο επαναστατικός τρόπος που έχει ο καπιταλισμός για να αναζωογονείται. Το βλέπουμε από τη χιονοστιβάδα αντιμεταρρυθμίσεων με την οποία ο θριαμβεύων Νεο-Δημοκρατικός φιλελευθερο-λαϊκισμός, ήδη από πέρυσι, ενισχύει πρωτοποριακά το κεφάλαιο και την αποδιοργάνωση της εργασίας. Η ανάγκη για όξυνση της καθαυτό καταστολής πηγάζει από (και εξασφαλίζει αυτή την) «καπιταλιστική επαναστατικότητα». Η επεξεργασία σε νέα πεδία επίθεσης είναι αναγκαία, όπως για τη βίαιη εισαγωγή τηλεργασίας και τηλεκπαίδευσης [Κείμενο σπουδάζουσας της Συνάντησης: «Πανεπιστήμιο και τηλεκπαίδευση»].

Στην καινούργια αυτή φάση, οι υποτελείς τάξεις δίνουν τις μάχες τους αναγκαστικά, όμως συχνά τα αναχώματά τους συμπαρασύρονται από τις επιθέσεις. Τα κλασικά τους εργαλεία, συνδικάτα, κόμματα, οργανώσεις, κλπ., δε διαθέτουν έτοιμα οχυρά, ούτε και σταθερές βάσεις: πρέπει τα ίδια να ξαναοργανωθούν και να ανασυντεθούν, στο μέγεθος των κοινωνικών ανασυνθέσεων της τάξης μας. Σε αυτό, οι πραγματικά πηλατιές ομάδες αγωνιστών, στα διάφορα μέτωπα, πρέπει να ξαναβρούν τον μπούσουλα της σύνθεσης που τόσο χρειάζεται η τάξη. Και δεν είναι «εθνική» ανάγκη, είναι διεθνής [Χρ.Ιωνά για τις επιθέσεις του Μακρόν στη Γαλλία!].

Προγραμματικά, ένας «σχεδιασμός για τη μελλοντική κοινωνία» [4η «ΛΟΑΤΚΙ: Το σχέδιό μας για τη μελλοντική κοινωνία»] είναι επίσης αναγκαίος. Είναι όμως και πολιτικό, στρατηγικό, ακόμα και τακτικό ζήτημα, οι προϋποθέσεις για την ενοποίηση της τάξης, και όλων των καταπιεσμένων διεθνώς. Ένα ενιαίο μέτωπό τους δεν είναι οργανωτικό ζήτημα, είναι πολιτικό και φαίνεται ακόμα και στην πάλη για να απαληθούμε από την (όποια) κυβέρνηση του κεφαλαίου -ιδίως τη σημερινή!

Είναι και οργανωτικό ζήτημα όμως επίσης. Στις ελλιδοφόρες προσπάθειες συγκρότησης προγράμματος, πολιτικής, οργάνωσης, ανασύνθεσης, δικτύωσης, τουλάχιστον στην Ελλάδα αλλιά και πιο πέρα, εμείς, «τεταρτοδιεθνιστική προγραμματική τάση», θέλουμε να συμβάλουμε με τα μέγέθη μας. Οι δυσκολίες και τα σκαμπανεβάσματα, όλων αυτών των χρόνων της «κρίσης», μας διαπέρασαν όλους, αλλιά δεν πρέπει να εγκλιωβιστούμε στα διάφορα αδιέξοδα μιας ιδεολογικής αυτοδικαίωσης απόμακρης από την πραγματικότητα της πάλης των τάξεων -όπως δυστυχώς κινδύνεψαν συσπειρώσεις όπως η ΛΑΕ (με την οποία διαφωνούσαμε) ή όπως η ΑΝΤΑΡΣΥΑ, στην οποία συμμετείχαμε και από την οποία δεν αποκοπήκαμε.

Πιο τολμηρά, η Συνάντηση, στην οποία βρεθήκαμε στην αρχή ως «παρατηρητές», διαπίστωσε το δικό της προχώρημα, ως οντότητα, και σε αυτό πλέον μας ήταν αναγκαίο να ενταχθούμε κι εμείς. Δεν έχουμε να προσφέρουμε έτοιμες λύσεις για τα διάφορα ζητήματα, αλλιά μεταξύ συντρόφων μπορούμε να τα ψάξουμε μαζί [Δ.Παπαζαχαρία «2η συνδιάσκεψη Συνάντησης: Προγεφύρωμα αισιοδοξίας για το μέλλον»].

Εμείς έχουμε το πλεονέκτημα μιας Διεθνούς που μπορεί να μας βοηθήσει, και ως συμπύκνωση στρατηγικής μνήμης και εμπειρίας, αλλιά, και πιο άμεσα, ως σημερινή χρήσιμη διεθνή δικτύωση [Ι.Χατζηεμμανουήλ «Για το 8ο διεθνές σεμινάριο ΛΟΑΤΚΙ»]. Και αντίστροφα, όμως, η εμπειρία των διαδοχικών ρήξεων, αλλιά και αναζητήσεων και ανασυνθέσεων, που χαρακτήρισε της χώρα μας, μπορεί να συμβάλει στην ίδια τη διεθνή επεξεργασία. Χωρίς τεχνικές συμφωνίες ή προϋποθέσεις, αλλιά και χωρίς καχυποψίες μεταξύ συντρόφων, η παρουσία μας στο εσωτερικό της Συνάντησης φιλοδοξεί να συμβάλει σε αυτή την οικοδόμηση στρατηγικής, πολιτικής, δύναμης, επεξεργασίας που τόσο χρειαζόμαστε όλοι μας.

Η Συντακτική Επιτροπή του «4»

► <https://tpt4.org/?p=5306>

Περιοδικό "Τέσσερα" για τον επαναστατικό μαρξισμό και την 4η Διεθνή | Νο 6, Δεκέμβριος 2019

Εκδίδεται από την Τεταρτοδιεθνιστική Προγραμματική Τάση

Υπεύθυνος έκδοσης: Γιάννης Φελέκης

Διαδικτυακές διευθύνσεις: | site: tpt4.org | blog: okdetpt.wordpress.com

facebook: facebook.com/okdetpt | twitter: twitter.com/Okde4T | email: tpt@okde4.org

ISSN 3057-5591

Μια σύγκλιση κρίσεων, κυριαρχούμενη από την πανδημία του Covid-19

Ανακοίνωση του Εκτελεστικού Γραφείου της 4ης Διεθνούς

Εισαγωγή

Το 2020 είδε τη σύγκλιση τριών μεγάλων κρίσεων, εκ των οποίων η πλέον σημαδιακή είναι η πανδημία Covid-19, η οποία, ενώ φάνηκε να φτάνει σε μια κορύφωση στο δεύτερο τρίμηνο, αγγίζει και πάλι πρωτόγνωρα επίπεδα μόλυνσης. Σε αυτό προστίθενται:

- ▶ οι ακραίες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, με τις πυρκαγιές στην Καλιφόρνια και στη Βραζιλία και με τις γενικευμένες πλημμύρες στην Ασία.
- ▶ η ενισχυμένη νεοφιλελεύθερη επίθεση, με τις καπιταλιστικές κυβερνήσεις να προσπαθούν να αποκαταστήσουν τις απώλειες από την περίοδο των lockdown.
- ▶ μια νέα ανάδυση των τοπικών διενέξεων, όπως στην ανατολική Μεσόγειο, στο πλαίσιο μιας συνεχούς πάλης για την πολιτική ηγεμονία.

Ταυτόχρονα, η αβεβαιότητα σε σχέση με τις αμερικάνικες προεδρικές εκλογές αποτελεί παράγοντα της διεθνούς κατάστασης. Είναι πολύ νωρίς για να πούμε πώς θα μοιάζει ο κόσμος στα τέλη του 2020 και σε ποιο βαθμό θα έχει αλλάξει βαθιά.

Οι συνδυασμένες επιπτώσεις των κρίσεων αυτών αποκαλύπτει τον τρόπο με τον οποίο οι φτωχοί εργαζόμενοι και, μεταξύ τους, ιδιαίτερα οι γυναίκες, οι μαύροι και οι εθνικές μειονότητες, οι πληθυσμοί της υπαίθρου, πλήττονται από όλες αυτές τις κρίσεις. Οι απώλειες σε ανθρώπινες ζωές, σε θέσεις απασχόλησης και σε μέσα επιβίωσης, εκπαίδευσης, στέγης, συνδυάζονται για να δημιουργήσουν ένα όλο και πιο διευρυμένο στρώμα από φτωχοποιημένους και απόκληρους σε όλο τον κόσμο. Αγώνες και κινήματα έχουν αναδυθεί που αμφισβητούν τις αυταρχικές κυβερνήσεις που αδιαφορούν για την υγεία των πληθυσμών τους, αμφισβητούν τις επικίνδυνες συνθήκες των πολιτικών "επιστροφής στην εργασία" με μόνο στόχο την κερδοφορία της καπιταλιστικής οικονομίας, που υπογραμμίζουν την ιδιαίτερη θέση των γυναικών και των εθνικών μειονοτήτων στο σύνολο των ουσιαστικών εργαζομένων. Οι αγώνες αυτοί πήραν δραματική τροπή με το κίνημα Black Lives Matter στις ΗΠΑ, που αμφισβητεί ταυτόχρονα και το ρατσισμό και την

αστυνομική βία, το οποίο επεκτάθηκε γρήγορα σε όλο τον κόσμο, όχι μόνο ως κίνημα αλληλεγγύης αλλά και αμφισβητώντας τις τοπικές εκδηλώσεις ρατσισμού και αστυνομικής βίας.

Μια πανδημία που παρατείνεται

Αρχές Ιούνη, πέντε μήνες μετά το ξέσπασμα της πανδημίας του κορονοϊού, αυτή έχει ήδη προκαλέσει πάνω από 400.000 θανάτους στον κόσμο, με πάνω από 6,8 εκατομμύρια επίσημα κρούσματα σε πάνω από 216 χώρες, ενώ πάνω από 3 δισεκατομμύρια άνθρωποι κλείστηκαν στα σπίτια τους γύρω στον Απρίλιο.

Όταν η πανδημία άρχισε να περιορίζεται στην Ευρώπη, μετά από την υποχώρησή της στην Κίνα και την Άπω Ανατολή στις αρχές της Άνοιξης -αλλά ενώ γνώριζε έκρηξη ιδιαίτερα στη Βόρεια και στη Νότια Αμερική-, ετίθετο το ερώτημα σε ποιο βαθμό θα υπήρχε δεύτερο επιταχυνόμενο κύμα κρουσμάτων ή αν ο ιός θα μεταβιβαζόταν σε πιο ήπιες μορφές. Οι αβεβαιότητες παρέμεναν έντονες.

Στα μέσα Οκτωβρίου, ο συνολικός αριθμός θανάτων στον κόσμο έφτανε τα 1,2 εκατομμύρια και τα επιβεβαιωμένα κρούσματα ξεπερνούν τα 40 εκατομμύρια. Οι ΗΠΑ, η Ινδία και η Βραζιλία συνεχίζουν να βρίσκονται επικεφαλής στον κατάλογο των θανάτων και των κρουσμάτων, αλλά το ποσοστό μόλυνσης αυξάνει παντού, ιδιαίτερα στην Ευρώπη όπου το Ηνωμένο Βασίλειο έχει καταγράψει πάνω από 43.000 θανάτους και η Γαλλία, όπως και η Ισπανία, ξεπερνούν η κάθε μία τους 33.000 θανάτους.

Σε πολλές από αυτές τις χώρες, ο αριθμός των κρουσμάτων, των ασθενών ή των θανάτων, από κορονοϊό είναι γνωστό ότι υποτιμάται, πρώτον εξαιτίας της πολιτικής βούλησης ορισμένων ηγετών που αρνούνται τη σοβαρότητα της κατάστασης, αλλά και εξαιτίας της έλλειψης μέσων για τεστ, για νοσοκομειακή περίθαλψη, για συγκεντροποίηση των περιπτώσεων covid-19.

Απέναντι στην υγειονομική καταστροφή του παγκοσμιοποιημένου νεοφιλελευθερισμού, πολλές κυβερνήσεις, με την πίεση του υγειονομικού τους προσωπικού και της κοινής γνώμης, θέλησαν να ελέγξουν την κα-

τάσταση υιοθετώντας ισχυρά μέτρα. Η επιπτώση αυτού ήταν μια ύφεση της επιδημίας -στις αρχές της Άνοιξης στην Κίνα και στην Άπω Ανατολή, στα τέλη της Άνοιξης στην Ευρώπη και στη Νέα Αγγλία [βορειοανατολικές πολιτείες των ΗΠΑ]- το οποίο οδήγησε σε πάνω-κάτω σημαντική άρση των μέτρων εγκλεισμού, με διατήρηση των μέτρων αποστασιοποίησης, σε κοινωνίες που τραυματίστηκαν από τη βία της ασθένειας και των κρατικών μέτρων που υιοθετήθηκαν. Στις περισσότερες χώρες της Βόρειας και της Νοτίου Αμερικής, στην Ινδία και στις άλλες χώρες της Ασίας και της Αφρικής, η πανδημία συνέχισε να αναπτύσσεται αργά, με πολύ διαφοροποιημένα μέτρα προστασίας. Μερικές χώρες, όπως η Αργεντινή ή οι Φιλιππίνες, γνώρισαν εγκλεισμούς διαρκείας από τον Απρίλιο!

Με την έλευση του Φθινοπώρου στο βόρειο ημισφαίριο, ένα δεύτερο ισχυρό κύμα κρουσμάτων αρχίζει να επιβεβαιώνεται στην Ευρώπη και στη Μέση Ανατολή, με νέα μέτρα περιορισμού, με ενισχυμένες καραντίνες για τους ταξιδιώτες, έως και ιδιαίτερα κατασταλτικά μέτρα με νέους εγκλεισμούς και απαγορεύσεις κυκλοφορίας -που συχνά διαφοροποιούνται σε περιφερειακό επίπεδο- σε ορισμένες χώρες της Ευρώπης.

Οικονομική κρίση

Οι επιπτώσεις της συρρίκνωσης της οικονομίας, που προκάλεσαν άμεσα ή έμμεσα τα μέτρα εγκλεισμού των πληθυσμών, με μηδενικά ή τελείως ανεπαρκή χρημα-

τικά αντισταθμίσματα και, στο βάθος, μια χρηματοπιστωτική κρίση που υπέβασκε ήδη από καιρό, αρχίζουν να συγκεκριμενοποιούνται περισσότερο: πτώση του ΑΕΠ (ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος) κατά 10% σε μέσον όρο στις χώρες του ΟΟΣΑ (Ευρώπη, Βόρειος Αμερική, Ιαπωνία, Νότιος Κορέα, Αυστραλία, ...) στο β' τρίμηνο του 2020 (για σύγκριση, η μείωση ήταν -2,3% το 2009, κατά την προηγούμενη χρηματοπιστωτική κρίση). Μείωση κατά 25% στην Ινδία, 20% στο Ηνωμένο Βασίλειο, 17% στο Μεξικό, 14% στη Γαλλία, 9,5% στις ΗΠΑ, 7,8% στην Ιαπωνία. Η υποχώρηση της παραγωγής ήταν ήδη 2%-3% κατά το α' τρίμηνο. Οι κινέζοι ηγέτες διατείνονται ότι η ανάκαμψη έχει ήδη αρχίσει στην Κίνα από το β' τρίμηνο, κατά +3,2% (έναντι -7% στα α' τρίμηνο). Όπως και νάναι αυτό, η σημερινές προβλέψεις εκτιμούν ότι η συρρίκνωση του παγκόσμιου ΑΕΠ θα είναι της τάξης του 6% το 2020 με τη σημερινή κατάσταση και ότι δεν θα επανέλθει στα προ κρίσης επίπεδα πριν από το 2023 -χωρίς να συμπεριλάβουμε μια νέα ενδεχόμενη επιδείνωση της κατάστασης της πανδημίας.

Δεκάδες εκατομμύρια άνεργοι υπήρχαν στην Κίνα τον Μάρτιο, έως 22 εκατομμύρια άνεργοι στις ΗΠΑ τον Απρίλιο του 2020 -και, αν αναγέλθηκε μια σαφής βελτίωση των αριθμών αυτών στους επόμενους μήνες, φαίνεται ότι οι θέσεις εργασίας που ξαναδημιουργήθηκαν ήταν κατά πολύ περισσότερο από πριν θέσεις μερικής απασχόλησης και επισφαλείς- και στις ΗΠΑ εκτιμάται πως ο αριθμός των ανθρώπων που έχουν σήμερα

μια θέση εργασίας είναι κατά 11,5 εκατομμύρια λιγότεροι απ'ό,τι το Φλεβάρη. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, φτάσαμε σε ανέργους 7,8%, με πολύ γερές διαφοροποιήσεις ανάμεσα στο βορά και στο νότο!

Μια νέα παγίδα χρέους αρχίζει να δημιουργείται σε έναν αυξανόμενο αριθμό χωρών του Νότου, των οποίων οι διαρθρωτικές δυσκολίες ενισχύονται με την κρίση του Covid-19: μείωση των συναλλαγματικών αποθεμάτων, ισχυρή επιδείνωση των όρων του εμπορίου με πτώση των τιμών των πρώτων υλών, που συνοδεύεται με υποτίμηση των νομισμάτων των χωρών αυτών έναντι του δολαρίου. Δεκαεννιά χώρες του Νότου βρίσκονται ήδη σε παύση πληρωμών και εικοσιοκτώ είναι σε κίνδυνο υπερχρέωσης. Οι χώρες του G20, το ΑΝΤ και η Παγκόσμια Τράπεζα στηρίζουν ακλόνητα τους πιστωτές και επιδεινώνουν ακόμα περισσότερο τη χρέωση των χωρών του Νότου, με επείγουσες χρηματοδοτήσεις κυρίως με τη μορφή δανείων, ενώ ταυτόχρονα ενισχύουν και την επιβολή φιλελεύθερων πολιτικών λιτότητας. Οι αποπληρωμές θα είναι πολύ μεγαλύτερες στα επόμενα χρόνια και το βάρος τους θα βαραίνει ακόμα περισσότερο στους μισθωτούς και στα λαϊκά στρώματα. Η 4η Διεθνής στηρίζει όλες τις κινητοποιήσεις και τα κινήματα που αγωνίζονται σε διεθνή κλίμακα για την διαγραφή των αθέμιτων χρεών.

Πλήγματα από την επίθεση των αστικών τάξεων και των κρατών τους

Για τους καπιταλιστές και τις κυβερνήσεις τους, πρέπει να πάμε στη δουλειά και να καταναλώνουμε, ό,τι και να κοστίζει αυτό σε όρους υγείας και δημόσιας χρηματοδότησης, αλλιώς -αντίθετα- θέλουν να περιορίσουν, στο όνομα της πάλης κατά της πανδημίας, και με ακραίους πάνω-κάτω τρόπους, τις άλλες ελευθερίες, της μετακίνησης, της συνάθροισης, της ψυχαγωγίας, έτσι ώστε να αποφευχθούν οι δαπάνες για τεστ, για ιχνηλάτηση, για απομόνωση των κρουσμάτων, για στήριξη τους.

► Μαζικά προγράμματα ενίσχυσης των επιχειρήσεων (πολλές φορές άσχετα από την πραγματική τους κρίση) υιοθετούνται, με ενίσχυση της μερικής ανεργίας, επέκταση των μειώσεων φόρων επί της παραγωγής, από την Κίνα ως τις ΗΠΑ, περνώντας από τις διάφορες ευρωπαϊκές χώρες.

Στο δικό της επίπεδο, η Ευρωπαϊκή Ένωση διακήρυξε ένα ευρωπαϊκό πρόγραμμα ανάκαμψης 750 δις ευρώ σε 3 χρόνια, από το οποίο πάνω από τη μισό με τη μορφή αμοιβαιοποιημένου χρέους -και, σε αντιστάθμισμα, τον έλεγχο των εθνικών πολιτικών κατά τα επόμενα χρόνια (ως ένα βαθμό πρόκειται για προπαγανδιστικό ζήτημα, αφού δεν αντιπροσωπεύει παρά μόνο το 1% των δημοσίων δαπανών).

► Οι δημόσιες υπηρεσίες βρίσκονται σε αυξανόμενη πίεση, χωρίς να υπάρχουν νέες μαζικές επενδύσεις στη δημόσια υγεία ούτε στην εκπαίδευση ή σε άλλους τομείς που έπληξε γερά η υγειονομική κρίση!

► Όλο και πιο αυταρχικές πολιτικές εφαρμόζονται με την ευκαιρία. Μετά την πάλη κατά της τρομοκρατίας, είναι τώρα η πάλη κατά της πανδημίας που δικαιολογεί τα ελεuthεροκτόνα μέτρα: Αστυνομία παντού, απαγορευτικά πρόστιμα σε όσους δε σέβονται τις καραντίνες ή την υποχρέωση μάσκας -αφού μας έηρηξαν στην πρώτη φάση για την αποτελεσματικότητά τους-, μέτρα εγκλεισμού και απαγόρευσης της κυκλοφορίας που ακυρώνουν την κοινωνική ζωή.

Οι πολιτικές αυτές σερβίρονται με έναν ψυχρό στιγματισμό της νεολαίας και των λαϊκών στρωμάτων, ιδιαίτερα των διαφορετικών φυλών -είτε πρόκειται για φυλετικές κοινότητες από πολλή χρόνια είτε πρόκειται για πιο πρόσφατους μετανάστες-, που δακτυλοδεικνύονται ως ασυνείδητοι και ανεύθυνοι, που δεν θα ήθελαν να προστατευτούν.

► Το δικαίωμα στην εργασία πλήττεται παντού, η ελστικότητα που στην αρχή επιβάλλεται στο όνομα μιας έκτακτης συγκυρίας διαιωνίζεται, και οι επιχειρήσεις διευκολύνονται στο να κλείνουν.

► Τα συνδικαλιστικά δικαιώματα, τα δικαιώματα συνάθροισης, διαδήλωσης, καταργούνται κατά τους εγκλεισμούς και μετά περιορίζονται, συχνά υποτασσόμενα σε κανόνες έκτακτης ανάγκης.

► Ταυτόχρονα, υπάρχει μια αυξημένη καταστολή κατά των μεταναστών, ιδιαίτερα στα νότια σύνορα των ΗΠΑ ή από την άγλη μεριά της Μεσογείου.

Αλλά, οι σπασμοί αυτής της πολυδιάστατης κρίσης επίσης συμβάλλουν σε έναν οξυμένο ανταγωνισμό ανάμεσα στις μεγάλες δυνάμεις και στα κράτη: ανάμεσα στις ΗΠΑ και στην Κίνα, ανάμεσα στις ΗΠΑ του Τραμπ και στον υπόλοιπο κόσμο, αρχίζοντας από το Ιράν. Με τη Ρωσία του Πούτιν. Με την Τουρκία του Ερντογάν και τους γειτόνους του, για παράδειγμα τη διένεξη με την Ελλάδα που αρχίζει να θερμίνεται και με τις ευρωπαϊκές δυνάμεις, όπως η Γαλλία, να ενισχύουν τη διένεξη. Το διεθναρμένο καθεστώς του Αζερμπαϊτζάν, που βλέπει να μειώνονται τα οικονομικά του μέσα διατήρησης του δεσποτισμού του, ξεκίνησε μια επίθεση κατά των Αρμενίων στο Καραμπάχ με τη στήριξη της τούρκικης αεροπορίας και με σύριους μισθοφόρους. Σε αυτό προσπαθεί να αποκτήσει λαϊκή νομιμοποίηση και να μεταθέσει κάθε δυνατότητα δημοκρατικών διαδικασιών.

Τέλος, σε σχέση με την περιβαλλοντική κρίση, εάν η μείωση της παγκόσμιας παραγωγής την Άνοιξη μόρεσε να έχει μια θετική επίπτωση στο επίπεδο της κλιματικής ρύπανσης και του φαινομένου του θερμοκηπίου, η βαθιά τάση επιδείνωσης των περιβαλλοντικών βλαβών παραμένει: οι γιγαντιαίες πυρκαγιές το 2020 στην Αυστραλία, στη Βραζιλία και σε όλο τον Αμαζόνιο, στις ΗΠΑ, πηγάζουν ταυτόχρονα από τις αυξανόμενες ξηρασίες εξαιτίας της κλιματικής απορρύθμισης, αλλιώς και από τη νεοφιλελεύθερη διαχείριση της γης, ενίοτε άμεσα πυρομανή, των γεωργικών συστημάτων εκμετάλλησης.

Υγειονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις

Σε σχέση με τις πολιτικές ιχνηλάτησης του κορονοϊού και τα είδη τεστ, με τις πολιτικές προστασίας (μάσκες, περιορισμοί πρόσβασης, καραντίνες, ...), με την περίθαλψη και τις νοσοκομειακές υποδομές, με την έρευνα για εμβόλια, ..., η απάντηση που βλέπουμε είναι η χιονοστιβάδα ανταγωνισμού και φιλελεύθερης σπατάλης, γραφειοκρατικής ανεπάρκειας, νέων κινδύνων τραυματικών εγκλεισμών και νέων ανεξέλεγκτων νοσοκομειακών κρίσεων, την ώρα που το υγειονομικό προσωπικό εξαντλείται και συχνά πλήττεται ιδιαίτερα από τον κορονοϊό.

Έτσι είδαμε πλούσιες χώρες (αρχίζοντας από τις ΗΠΑ) να αποδεικνύονται πολύ λιγότερο αποτελεσματικές στην πάλη κατά της επιδημίας από ορισμένες χαρακτηρισμένες φτωχές χώρες (Βιετνάμ, Κούβα, ...).

Επίσης είδαμε τις έντονες κοινωνικές ανισότητες, ανισότητες ηλικιών, φυλής και φύλου απέναντι στην πανδημία: τους(τις) εργαζόμενους(ες) στους τομείς της υγείας, της καθαριότητας, των συγκοινωνιών, συχνά με πολλές γυναίκες και από διάφορες φυλές. Τους επισφαλείς και τους εργαζόμενους στους άτυπους τομείς να μην έχουν την πολυτέλεια να σταματήσουν τη δουλειά τους, συχνά πολύ εκτεθειμένοι στις αρρώστειες, αλλιώς με απώλεια των εισοδημάτων τους. Τα λαϊκά στρώματα, συχνά από άλλες φυλές, να υφίστανται τις επιπτώσεις των πολυπληθών σπιτιών και της “κακοδιατροφής”. Τους μετανάστες και τους εργαζόμενους στο εξωτερικό. Τους αγρότες, ιθαγενείς των χωρών του Νότου. Τους ανθρώπους, άνω των 65 ετών, ευάλωτους και γενικότερα με χρόνιες παθολογίες. Ακόμα και αν ορισμένες προσωπικότητες, καλλιτέχνες και πολιτικοί, επίσης νόσησαν από τον covid-19, ο υψηλότερος φόρος αναμφισβήτητη πληρώθηκε από αυτούς και αυτές που είναι θύματα της φτώχειας και συνδυσσμένων καταπιέσεων!

Ιδιαίτερα οι γυναίκες συγκέντρωσαν τους κινδύνους και τους πόνους στο ίδιο το βάρος των επαγγελματικών και οικογενειακών τους καθηκόντων και στη ματαιστική βία που η πανδημία και ο εγκλεισμός δημιούργησαν και/ή ενίσχυσαν.

Απέναντι στις κοινωνικές καταστροφές στις οποίες οδηγούν γρήγορα η διακοπή των δραστηριοτήτων και οι εγκλεισμοί, πολλές κυβερνήσεις -αν και όχι όλες- διέκοψαν για λίγο το δόγμα τους της δημοσιονομικής λιτότητας και κατέβαλαν μερικά βασικά κοινωνικά επιδόματα: και εδώ, από την Κίνα ως τις ΗΠΑ, περνώντας και από μερικές ευρωπαϊκές χώρες. Τα επιδόματα αυτά, μερικών εκατοντάδων ευρώ, εφάπαξ ή μηνιαία, χρησίμευσαν ως ελάχιστη κοινωνική απορρόφηση και μάλιστα συνέβαλαν και στο να ανεβάσουν κάπως, για ορισμένα λαϊκά στρώματα, τη δημοφιλή πολιτικών, όπως ο Μπολσονάρο στη Βραζιλία.

Ωστόσο, οι πολιτικές αυτές από νέα κοινωνικά δίκτυα είναι συγκυριακές και προφανώς δεν αντιστοιχούν

σε κάποια νεοκεϋνσιανή στροφή σημαντικών τμημάτων της αστικής τάξης. Η έκρηξη των δημοσίων χρεών θα έχει μόνιμες και σοβαρές επιπτώσεις, γιατί θα χρησιμοποιηθεί ως πρόσχημα για να βαθύνουν οι διαρθρωτικές αντι-μεταρρυθμίσεις για να πλήξουν τις συμβάσεις εργασίας, τα συνδικαλιστικά δικαιώματα και τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης. Οι κυβερνήσεις αποπληρώνουν αδιαμαρτύρητα τα δημόσια χρέη και προετοιμάζονται να παρουσιάσουν το φιλελεύθερο λογαριασμό (ιδιαίτερα σε ό,τι παραμένει από τις δημόσιες υπηρεσίες) επαναβεβαιώνοντας όλα τα λόγια περί ανταγωνιστικότητας. Πουθενά οι κυβερνήσεις δεν βάζουν να πληρώσουν τα υψηλά εισοδήματα και οι μεγάλες περιουσίες, που αντίθετα αύξησαν τις περιουσίες τους. Πουθενά δεν βλέπουμε εθνικοποιήσεις των φαρμακευτικών επιχειρήσεων, τη στιγμή που οι ανάγκες είναι κραυγαλέες.

Οι επιπτώσεις του ψηφιακού χάσματος επίσης ενισχύθηκαν στη διάρκεια της πανδημίας:

► η πρόσβαση στην online εκπαίδευση -οι αγώνες των εκπαιδευτικών όλων των επιπέδων για μια ψηφιακή εκπαίδευση που θα μπορούσε να μειώσει τους κινδύνους από μια διαπροσωπική εκπαίδευση που δεν έχει προσαρμοστεί στη φυσική αποστασιοποίηση και στο σεβασμό των μέτρων προφύλαξης είχαν μερικές νίκες. Θα πρέπει να συνοδευτούν και από τον αγώνα των εκπαιδευτικών σε σχέση με την πρόσβαση στο ιντερνέτ, στον εξοπλισμό και στους χώρους δουλειάς.

► η πρόσβαση στις κρατικές υπηρεσίες και στις τοπικές αρχές γίνεται όλο και περισσότερο μέσω του ιντερνέτ αποκλειστικά.

► οι αγορές από το ιντερνέτ αυξήθηκαν μαζικά, αφήνοντας όσους δεν διαθέτουν τα αναγκαία μέσα πρόσβασης (ιντερνέτ, πιστωτικές κάρτες) σε δυσκολίες και αυξάνοντας την εκμετάλλευση όσων δουλεύουν στη διανομή (για παράδειγμα η Amazon ή οι ταχυδρομικές υπηρεσίες).

Το αποτέλεσμα σε πολιτικό επίπεδο και στο επίπεδο των αγώνων

Η νομιμοποίηση των πολιτικών εξουσιών και της κυρίαρχης λογικής του κέρδους υποσκάπτεται όλο και πιο έντονα στο γενικό αυτό πλαίσιο, καθώς εμφανίζεται η ανικανότητα να αντιμετωπίσουν μια τέτοια καταστροφή. Οι εργαζόμενοι και, κυρίως, οι εργαζόμενες οι “από τα κάτω”, οι “της πρώτης γραμμής” συμβολικά απέκτησαν πάλη αξία... αλλιώς χωρίς συγκεκριμένη συνέχεια! Μαζί με τους φόβους τους για την αρρώστια, την ανεργία και την καταστολή, ο δρόμος του αγώνα είναι, για πολλούς, πολύ δύσκολος για την ώρα! Οι αντιστάσεις δεν καταφέρνουν να μαζικοποιηθούν και να συνδεθούν με τις ακτίνες ελπίδας του Ιούνη.

Σε πολλές χώρες (αν όχι στις περισσότερες), τα κύρια συνδικάτα βρέθηκαν τελείως εκτός των προβλημάτων της πανδημικής κρίσης. Όχι μόνο έγιναν ακόμα

πιο δυστακτικά, αποφεύγοντας κάθε σύγκρουση, αλληλά και συχνά δεν είχαν καν ένα δικό τους λόγο για την πολιτική της κρίσης της άρχουσας τάξης. Ωστόσο, εξακολουθούν να παίζουν σημαντικό ρόλο στην καθημερινή πάλη υπεράσπισης της εργατικής τάξης. Κατά συνέπεια, στο μέλλον, θα είναι σημαντικό σε πολλούς χώρες -και ακόμα περισσότερο και από προηγούμενους- να στρατευτούμε σε μια πολιτική πάλης των τάξεων μέσα στα συνδικάτα και να γενικεύσουμε τις τμηματικές πρωτοβουλίες που παίρνονται από τα πιο αγωνιστικά συνδικάτα και ρεύματα.

Πολλά από τα κοινωνικο-πολιτικά κινήματα που ήταν περισσότερο ή λιγότερο ενεργά πριν την πανδημία στραγγαλίστηκαν κάτω από την εντατικοποίηση της καταστολής στο Χονγκ Κονγκ, στην Αλγερία, στην Αίγυπτο. Ορισμένα κοινωνικά και δημοκρατικά κινήματα επίσης γνώρισαν μια αναστολή κατά την επιδημία στη Χιλή, στο Ιράκ, στη Γαλλία, στην Καταλονία, ... Απότομες αναπηδήσεις είναι άραγε δυνατές στις χώρες αυτές;

Θα έπρεπε να αναλυθούν πιο εμπεριστατωμένα οι από τα κάτω δομήσεις με βάση τη λαϊκή αλληλεγγύη που δημιουργήθηκαν στη διάρκεια της πανδημίας και οι οποίες θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν σε πολλές χώρες.

Ευτυχώς πολλά μαζικά κινήματα εμφανίστηκαν από τα τέλη της Άνοιξης, σε διαφορετικές βάσεις, αλληλά με κοινό φόντο αγώνα για τη δημοκρατία και ενάντια στην ανταγωνιστική λειτουργία της κοινωνίας:

► το κίνημα κατά του ρατσισμού και της αστυνομικής βίας, που ξεκίνησε από τις ΗΠΑ, παραμένει σηματοδοτικό -και στην Ευρώπη υπάρχει και η αλληλεγγύη με τους μετανάστες, σε πιο περιορισμένη, αλληλά ουσιαστική βάση [βλέπε τις πρόσφατες διαδηλώσεις στη Γερμανία].

► η νέα ανάπτυξη της εξέγερσης στο Λίβανο κατά της διαφθοράς του θρησκευτικού καθεστώτος, με έναρξη την έκρηξη στο λιμάνι της Βηρυτού.

► η εξέγερση στο Μαλί.

► η εξέγερση στη Λευκορωσία κατά του καθεστώτος του Κουκατσένκο και των συνεχώς νόθων εκλογών του.

► η εξέγερση της ταϊλανδέζικης νεολαίας κατά της φθαρμένης βασιλείας.

► η νίκη του MAS στον πρώτο γύρο των εκλογών στη Βολιβία, ως αποτέλεσμα των μαζικών κινητοποιήσεων.

► η λαϊκή εξέγερση στη Χιλή επέβαλε ένα δημοψήφισμα στις 25 Οκτώβρη για το Σύνταγμα που δημιουργήθηκε από τη δικτατορία του Πινοσέτ -η απόρριψή του θα αποτελούσε σημαντική νίκη.

Μένει να δούμε ποιές νέες αναζωπυρώσεις θα μπορούσαν να συμβούν, που να ενσωματώνουν και τα μαθήματα της πανδημίας, στα κινήματα κατά της κλιματικής αποδιάρθρωσης και κατά των μαζικών ρύπων, και γενικότερα στους οικολογικούς αγώνες. Ποιές αναζωπυρώσεις για τα φεμινιστικά κινήματα που βρέθηκαν στην πρωτοπορία των αγώνων των τελευταίων χρόνων;

Η δυναμική των αγώνων και των εξεγέρσεων εξακολουθεί να υπάρχει κατά μιας τάξης πραγμάτων που, απέναντι στη κρίση του κέρδους και στην αυξανόμενη απονομιμοποίησή της, προσπαθεί να ενισχυθεί με γενικευμένο αυταρχισμό, αλληλά και με ορισμένες ηγεσίες που είναι μερικές φορές ιδιαίτερα ριψοκίνδυνες, ακόμα και από την οπτική της αστικής τάξης. Αλληλά η δυναμική αυτή δυσκολεύεται ως τώρα να εκφραστεί από το φόβο που προκαλεί η πανδημία και η σύγχυση των μέτρων για τον περιορισμό της. Δεν ήταν δυνατόν ως τώρα να αλληλάξει ο συσχετισμός και να καταστεί πιο αξιόπιστη μια εναλλακτική απέναντι στον καπιταλισμό.

Στην κατάσταση αυτή, οι πιο αντιδραστικές και αυταρχικές ιδεολογίες, οι συνωμοσιολογικές και ρατσιστικές εμφανίζονται, δίπλα στην άκρα δεξιά, δομούνται και, για να μπορέσουν να επιτεθούν κατά των αγωνιζόμενων καταπιεσμένων και εκμεταλλευόμενων, βρίσκουν σκυτάλες, ή και μαέστρους, σε πολιτικές ηγεσίες που ανεβαίνουν ή κρατιούνται στην εξουσία, όπως ο Τραμπ, ο Πούτιν, ο Μπολσονάρο, ο Ξι Ζινπίν, ο Μόντι, ο Ντουτέρτε, ο Ρουχάνι, ο Νετανιάχου, ο Ερντογάν, ο Όρμπαν, ο Κασζίνσκι, ..., την ίδια στιγμή που οι πιο "παρουσιάσιμοι" ηγέτες απλώς τους ενθαρρύνουν καθώς οι ίδιοι διεξάγουν επιθέσεις στις χώρες τους πρωτόγνωρες, στις τελευταίες δεκαετίες, κατά των δημοκρατικών αρχών.

Οι εκλογές της 3ης Νοεμβρίου στις ΗΠΑ θα είναι κρίσιμο γεγονός: εάν καταλήξουν στην επανεκλογή (χωρίς νομιμοποίηση πιθανόν) του Τραμπ, θα μπορούσαν να καταστήσουν ακόμα πιο τεταμένη την κατάσταση, με μια πόλη όπου η άκρα δεξιά θα ενισχύσει το πλεονέκτημά της και θα αυξάνονταν οι κίνδυνοι μαζικής εξέγερσης. Από την άλλη, εάν ο Τραμπ απομακρυνθεί, ένας σημαντικός κρίκος της αλυσίδας της άκρας δεξιάς και των αυταρχικών κυβερνήσεων θα αφαιρεθεί και, χωρίς να είχε κανείς ανταπότες για το τί εκπροσωπεί ή και τί διατείνεται ο Μπάιντεν, θα αντιπροσώπευε αυτό ένα φρέσκο αέρα για τους εκμεταλλευόμενους και τους καταπιεσμένους που αγωνίζονται σε όλο τον κόσμο.

Συμπέρασμα

Το εργατικό κίνημα, τα κοινωνικά κινήματα και εμείς μαζί τους, βρισκόμαστε αφοπλισμένοι, καθώς πιεζόμαστε ανάμεσα, αφενός, στην ανάγκη να παρθούν μέτρα υγείας, να προστατευτούμε από την πανδημία και, αφετέρου, να αντιταχθούμε στα μέτρα περιορισμού των ελευθεριών που επιβάλλουν οι κυβερνήσεις αυ-

τές που έχουν καταστρέψει τις κοινωνικές προστασίες και τα δημόσια συστήματα υγείας.

Τα καθήκοντα των επαναστατών και των αντικαπιταλιστών αγωνιστών είναι πολύ σημαντικά! Πρέπει να βοηθήσουμε να σφυρηλατηθούν και να ενισχυθούν ενιαία μέτωπα εκμεταλλευόμενων και καταπιεσμένων κατά των αυταρχικών κυβερνήσεων και των υπερφιλελεύθερων προγραμμάτων.

Στην επείγουσα κατάσταση στην οποία ζούμε, ο στόχος είναι παντού να καταστεί απαραίτητη μια μαζική επανεπένδυση στις δημόσιες υπηρεσίες με δωρεάν πρόσβαση, αρχίζοντας από τα συστήματα υγείας, να προωθηθούν μαζικά προγράμματα κοινωνικής βοήθειας και στέγασης, χρηματοδοτημένα από τη φορολόγηση των πλουσίων, των κερδών και με το πάγωμα των μερισμάτων. Πρέπει να κοινωνικοποιηθούν οι φαρμακευτικές βιομηχανίες και οι άλλες βιομηχανίες γενικού συμφέροντος, όπως η ενέργεια, το τραπεζικό σύστημα, η διανομή νερού. Να μετατραπούν τα συστήματα παραγωγής για να ικανοποιηθούν οι τεράστιες κοινωνικές ανάγκες και όχι οι θανατηφόρες βιομηχανίες όπλων, ρυπαίνουσας χημείας, πολυτελών ειδών, κλπ. Πρέπει να επαναπροσανατολιστεί η γεωργία προς βιώσιμα συστήματα εργασίας του εδάφους και των φυτικών πόρων. Πρέπει να σταματήσουμε τις πολιτικές

διακρίσεων, να ανοίξουμε τα σύνορα για να προστατευθούν οι πληθυσμοί που βρίσκονται σε κίνδυνο και να συγκεντρώσουμε τις ανθρώπινες συναλλαγές και όχι να τις θέτουμε σε ανταγωνισμό και να προκαλούμε πολέμους!

Πρέπει να δώσουμε τον κεντρικό χώρο στην αυτο-οργάνωση του πληθυσμού και των υγειονομικών. Τα πιο αποτελεσματικά μέτρα για την πάλη κατά της πανδημίας είναι αυτά που θα γίνουν καλύτερα αποδεκτά, επειδή θα έχουν οριστεί από τους ίδιους τους πληθυσμούς μαζί με τους υγειονομικούς. Πρέπει να ξαναπάρουμε τον έλεγχο των ζώων μας.

Σε αυτό το δρόμο, στους αγώνες, στην αντίσταση κατά του καταστροφικού καπιταλισμού, για τη δημοκρατία και για μια εναλλακτική και βιώσιμη οικονομική πολιτική, βρίσκεται η δυνατότητα να αλληλάξουμε τους εθνικούς συσχετισμούς δύναμης που σήμερα είναι δυσσώσιμοι και να καταστήσουμε συγκεκριμένη μια οκοσσιαλιστική εναλλακτική για την ανθρωπότητα.

Εκτελεστικό Γραφείο της 4ης Διεθνούς

19 Οκτωβρίου 2020

► <https://tpt4.org/?p=5177>

Πολιτική οικονομία μιας ΕΕ σε κρίση

του Daniel Albarracin¹

[Το κείμενο “Η κρίση που πυροδοτήθηκε από την πανδημία και η πολιτική οικονομία της ΕΕ” αποτέλεσε εισήγηση στη συνάντηση των ευρωπαϊκών πολιτικών γραφείων της 4ης στις 31/10. Δημοσιεύουμε εδώ ορισμένα σημαντικά αποσπάσματα: το κείμενο ολόκληρο βρίσκεται στη σχετική σελίδα στο site μας: <https://tpt4.org/?p=5164>]

[...] Βρισκόμαστε σαφώς μπροστά σε ένα από αυτά τα γεγονότα που αλλιάζουν τη δομή, τόσο διαρρηγνύοντας τις σημερινές ευάλωτες οικονομικές ισορροπίες όσο και εξαιτίας των νέων δογμάτων που εφαρμόζονται. Χωρίς να τεθεί σε αμφισβήτηση η σημερινή τάξη πραγμάτων, τα τελευταία θα αναπτύξουν αυτό που ονομάσαμε έναν κρατικό νεοφιλελευθερισμό.

Σε αυτό είναι που η παρέμβαση των κρατικών θεσμών μοιάζει να είναι κρίσιμη, παίρνοντας ένα νέο ρόλο πρώτου επιπέδου, όχι ως εγκαινίαση μιας νέας σχέσης με το ιδιωτικό, αλλά εξαιτίας της προώθησής του. Απέναντι στην ανάγκη να απαντηθούν οι υγειονομικές, οι κοινωνικές ανάγκες, οι ανάγκες της απασχόλησης, του πληθυσμού, ή του επείγοντος μιας οικολογικής μετάβασης του ενεργειακού και παραγωγικού μοντέλου, με την προώθηση δημοσίων επενδύσεων που να ταιριάζουν με τους στόχους αυτούς, η δημόσια χρηματοδότηση θα χρησιμοποιηθεί μέσω του χρέους και της αντίστροφης φορολόγησης παρασιτώντας μέσα από τις ιδιωτικές επιχειρήσεις, με τη μορφή φτηνών και εγγυημένων δανείων, με άμεσες επιδοτήσεις και μέσα από δημόσιες αγορές κάτω από το πρότυπο συνεργασιών ιδιωτικού – δημοσίου, βάζοντας τους δημόσιους πόρους στην υπηρεσία του ιδιωτικού κέρδους.

Όχι μόνο η πανδημία επιδεινώνει μια προϋπάρχουσα κρίση, αλλά και τα μέτρα που υιοθετούνται για να αντιμετωπιστεί μπορούν να οδηγήσουν σε εντατικοποίηση της συγκεντροποίησης των κεφαλαίων, προωθώντας τις αδιαφανείς και ολιγοπωλιακές «μεγάλες τεχνολογίες» και κλειδώνοντας γεωπολιτικά τις οικονομίες απέναντι στον εμπορικό πόλεμο. Η πανδημία μπορεί, με τη σειρά της, να φιμώσει τον κόσμο της εργασίας, εξαναγκάζοντάς τον να αποδεχτεί συνθήκες εργασίας που θα αυξάνουν το ποσοστό εκμετάλλευσής² μέσα σε ένα πλαίσιο υψηλής ανεργίας, επέκτασης της τηλεργασίας, χωρίς εγγυήσεις ρυθμίσεων και με συνέχιση των μεταρρυθμίσεων της εργασίας, χωρίς να ξεχνάμε

την εισαγωγή νέων επιβλαβών μέτρων στο δικαίωμα της ανεργίας (αυστριακό μοντέλο) και της σύνταξης (αύξηση της πραγματικής ηλικίας συνταξιοδότησης). Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, πρόκειται για προϋποθέσεις για την αποκατάσταση του ποσοστού αποδοτικότητας του κεφαλαίου, που είναι και ο στόχος των κυρίαρχων τάξεων.

Στο τραπέζι αυτά τα ερωτήματα βρίσκονται. Μόνο μια οργανωμένη απάντηση του κόσμου της εργασίας -με την αναγκαία συνεργασία των κοινωνικών κινημάτων και των τοιμηρών πολιτικών δυνάμεων αλληλεγγύης- θα είναι σε θέση να επιβραδύνει τα συμφέροντα μιας προνομίουχας μειονότητας. Μόνο υιοθετώντας μια πολιτική προοπτική ξεπεράσματος, βασισμένη στην οργάνωση της κοινωνίας των πολιτών, θα μπορέσουμε να εγκαθιδρύσουμε έναν τύπο κοινωνίας και οικονομίας που θα είναι σε θέση να ικανοποιήσει τις ανθρώπινες ανάγκες, κοινωνικές και υγειονομικές, και τις ανάγκες του πλανήτη μας. [...]

Η απάντηση των ευρωπαϊκών πολιτικών για τον Covid-19

Η ΕΕ πρότεινε τουλάχιστον τέσσερα εργαλεία, εκ των οποίων μερικά είναι απλώς επέκταση ορισμένων που υπήρχαν ήδη, για να αντιμετωπίσει την κρίση που ξεκίνησε με την πανδημία.

Είναι σημαντικό να σημειώσουμε ότι οι ιδιγνύδεις αριθμοί που παρουσιάστηκαν από τους ευρωπαϊκούς θεσμούς δεν είναι παρά μαζιμαλιστικές εκτιμήσεις των χρηματοδοτικών δυνατοτήτων (που σημαίνει μια πολυπληθυσιαστική επίπτωση των πολύ μικρότερων στην πραγματικότητα ενέσεων σε κεφάλαια). Πρέπει να έχουμε υπόψη μας ότι μια άμεση επένδυση, μια επιδότηση σε δαπάνη ή δάνειο δεν έχει την ίδια επίπτωση, και πρέπει επίσης να μελετήσουμε την πολιτική προσφοράς εγγυήσεων και συνυπογραφής στην έκδοση ομολόγων στις χρηματοπιστωτικές αγορές, στις συνθήκες πρόσβασης ή προορισμού της παραδεκτής τους χρήσης. Τα εν λόγω χρηματοπιστωτικά εργαλεία (που προσφέρουν κεφάλαια για να στηριχτεί μια έκδοση ομολόγων) προσφέρουν γενικά έναν πιο υψηλό χρηματοδοτικό πολυπληθυσιαστικό, εξού και οι θεαματικοί αριθμοί, παρόλο που στην πράξη σπάνια συγκε-

κριμενοποιούνται έτσι όπως προαναγγέλλονται. Αυτό προϋποθέτει ένα παιχνίδι με τις τράπεζες, τους κερδοσκόπους και τις επιχειρήσεις, που ενεργούν με χρέος με τη στήριξη δημόσιων πόρων, αφήνοντας στην άκρη προμήθειες, αποπληρωμές χρεών που έληξαν και μη πραγματοποιηθείσες προτιμητέες δημόσιες επενδύσεις. Επιπλέον, αυτοί που υφίστανται τις επιπτώσεις και αυτοί που επωφελιούνται δεν είναι οι ίδιοι, γιατί τα δάνεια επιφέρουν χρέη και ωφελούν γενικά τις ιδιωτικές επιχειρήσεις που μπορούν να έχουν πρόσβαση σε αυτές ευνοώντας τις αποδοτικές ρύσεις της αγοράς. Παράλληλα, οι άμεσες δημόσιες επιδοτήσεις και επενδύσεις προσανατολίζονται γενικά προς πολιτικές που δεν υπόκεινται αναγκαστικά στις ιδιωτικές επιχειρήσεις, εκτός αν κινητοποιούνται με σχήματα συνεργασίας δημόσιου – ιδιωτικού.

Απέναντι στην πανδημία, η Ευρωπαϊκή Ένωση υιοθέτησε στην αρχή μια χρηματοδοτική βοήθεια που θα έφτανε έως 540 δισεκατομμύρια, τα οποία θα εξαρτώνταν τελικά από τα αιτήματα των κρατών μελών³. Επρόκειτο για:

• Προγράμματα μέσω της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ETE). Τα κράτη θα δώσουν επιπλέον 25 δισεκατομμύρια για το πρόγραμμα αυτό. Εκδίδοντας ομόλογα στις αγορές, εγγυημένα με δημόσιο κεφάλαιο,

θα μπορούν να επωφεληθούν από πολυπληθυσιαστική επίπτωση που θα φτάνει έως 200 δις με τη μορφή εγγυημένων δανείων για τις επιχειρήσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

• Πρόγραμμα SURE (στήριξη για την άμβλυνση των κινδύνων ανεργίας σε επείγουσες περιπτώσεις): 100 δις ευρώ θα δοθούν για την κάλυψη του κόστους των μισθών από την αναστολή της οικονομικής δραστηριότητας. Στην ισπανική περίπτωση, θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για «κάλυψη του ΕΡΤΕ»⁴ εισάγοντάς το στο πλαίσιο χρηματοδότησης του προγράμματος βοήθειας της ΕΕ για την ανεργία, με τη στήριξη δημοσίων εγγυήσεων των κρατών σε ύψος 25%. Το πρόγραμμα αυτό δεν έχει σκοπό να γίνει ένα σύστημα ευρωπαϊκής επανασφάλισης της ανεργίας.

• Ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας (ΕΜΣ)⁵, με 240 δισεκατομμύρια ευρώ δυνητικών δανείων⁶ και με ένα μέγιστο 2% του ΑΕΠ για κάθε χώρα⁷. Τα δάνεια αυτά υπόκεινται σε αιρεσιμότητα μέσω ενός πρωτοκόλλου συμφωνίας και ελέγχου από την τρόικα, απαιτώντας το σεβασμό της δημοσιονομικής πειθαρχίας και των δαπανών. Η εμπειρία της Ελλάδας το 2015, μεταξύ άλλων, είναι από τις πιο γνωστές. Όλα τα κράτη θα μπορούν να ενταχθούν σε αυτόν με την προϋπόθεση ότι θα αφιερώσουν τα χρήματα στα ζητήματα που σχετίζονται

³ D. Albarracin και M. Lucia, op. cit. υποσημείωση 10.

⁴ Το «Expediente de Regulación Temporal de Empleo (ERTE)» είναι μια ισπανική διαδικασία που επιτρέπει σε μια επιχείρηση να αναστείλει την απασχόληση ενός ή περισσότερων εργαζομένων σε εξαιρετικές περιστάσεις, χωρίς αναγκαστικά να τους απολύσει. Ο μισθός τότε καλύπτεται κατά 70% από ένα επίδομα ανεργίας διάρκειας κατά μέγιστο 180 ημερών.

⁵ ΕΜΣ: European Stability Mechanism (ESM), Mécanisme européen de stabilité (MES), Mecanismo Europeo de Estabilidad (MEDE)

⁶ Το ποσό αυτό δόθηκε το Μάρτιο του 2020. Βλέπε: D. Albarracin, «¿Qué es el MEDE y por qué debiera importarnos? » (15/04/2020).

⁷ Ο ΕΜΣ διαθέτει ένα κεφάλαιο 80 δισεκατομμυρίων ευρώ, πράγμα που του έχει επιτρέψει ως τώρα να εκδίδει ομόλογα με δυνατότητα δανεισμού ως 500 δισεκατομμύρια ευρώ.

¹ Ο Daniel Albarracin, οικονομολόγος και κοινωνιολόγος, συνεργάτης του περιοδικού Viento Sur, είναι μέλος των Anticapitalistas (ισπανικό τμήμα της 4ης Διεθνούς).

² Μην ξεχνάμε ότι η ΕΕ, ως αγορά, συντρίβεται από τον εμπορικό πόλεμο μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας και ότι ο μόνος δρόμος που δοκιμάζεται είναι η αύξηση του ποσοστού εκμετάλλευσής της εργασίας, μετά από την αποτυχία άλλων πολιτικών εντός του καπιταλισμού.

με τις δαπάνες υγείας. Νομίζουμε ότι αυτός ο πόρος θα χρησιμοποιηθεί όταν οι άνθρωποι θα έχουν εξαντληθεί, γιατί αυτός είναι που επιφέρει περισσότερες δεσμεύσεις.

Στη συνέχεια, και περιμένοντας την επικύρωση και την εξειδίκευση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, το eurogroup κατέληξε τον Ιούλιο σε μια συμφωνία για να κινητοποιήσει ένα Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάκαμψης, με το όνομα «Next Generation EU», που για πρώτη φορά θα χρησιμοποιήσει τον ευρωπαϊκό προϋπολογισμό ως εγγύηση για να εκδώσει ευρωπαϊκό δημόσιο χρέος σε χρηματοδοτικό δυνητικό ύψος 750 δις ευρώ. Με άλλα λόγια, αποφασίστηκε να δημιουργηθεί ένα χρηματοδοτικό μακρο-εργαλείο με την υποστήριξη του ευρωπαϊκού προϋπολογισμού, πράγμα που αποτελεί πρωτοτυπία σε σχέση με το παλαιό διακυβερνητικό σύστημα που διοχετεύεται μέσω της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων.

Από αυτό το ποσό, τα 390 δισεκατομμύρια ευρώ θα δοθούν με τη μορφή μεταβιβάσεων, δηλαδή μόλις το 0,7% της οικονομικής παραγωγής της ΕΕ σε τρία χρόνια⁸. Το υπόλοιπο θα είναι δάνεια. Αυτά θα χρησιμοποιηθούν λιγότερο, ή αργότερα, γιατί η νομισματική πολιτική της ΕΚΤ επιτρέπει ευκολότερη ή φτηνότερη χρηματοδότηση από τις χρηματοπιστωτικές αγορές.

Τα χρηματοδοτικά πακέτα του «Next Generation EU» θα οργανωθούν σε προγράμματα⁹. Θα πρόκειται για τα:

- Διευκόλυνση για ανάπτυξη και ανθεκτικότητα (ΔΑΑ)¹⁰, που είναι το κυριότερο, με σύνολο 675,5 δις ευρώ, εκ των οποίων τα 360 δις ευρώ σε δάνεια και τα 312,5 δις ευρώ σε μεταβιβάσεις. Θα χρηματοδοτούσε προγράμματα που ορίζουν οι κυβερνήσεις χωρίς συμφωνία των υπόλοιπων κρατών μελών.
- Το REACT-EU (47,5 δις ευρώ) θα στηρίξει πρωτοβουλίες των οποίων το διάγραμμα μόλις που ορίζεται και που θα μπορούσαν να αντικατασταθούν από φόρμουλες του πράσινου καπιταλισμού, να βοηθήσουν την ενέργεια ή τις σχετικές επιχειρήσεις καθώς και την ψηφιακή οικονομία¹¹.
- Το Horizon Europe: 5 δις ευρώ για πρωτοβουλίες έρευνας και επιστήμης.
- Το InvestEU: 5,6 δις ευρώ για να προωθηθεί η επέν-

δυση, κυρίως ιδιωτική, στην ΕΕ. Η εμπειρία δείχνει πως αυτό χρηματοδοτεί τις επενδύσεις που ούτως ή άλλως θα γίνονταν, επικεντρωνόμενες στις πιο αποδοτικές οικονομίες.

● Αγροτική ανάπτυξη: 7,5 δις ευρώ.

● Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (FTJ): 10 δις ευρώ. Αυτό θα ενθαρρύνει τις δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις που έχουν σχεδιαστεί στο Ευρωπαϊκό Πράσινο Σύμφωνο, σύμφωνα με τις παραμέτρους του πράσινου καπιταλισμού, που τον έχει επικρίνει ο Daniel Tanuro¹².

● RescEU: 1,9 δις ευρώ. Πρόκειται για ένα μηχανισμό πολιτικής προστασίας που, αυτή τη φορά, θα προσπαθήσει μεταξύ άλλων να καλύψει το κενό από τις ελλείψεις σε ιατρικό εξοπλισμό μέσα από την παραγωγή, την αγορά και τη συγκεντρωτική αποθήκευση.

Με λίγα λόγια, οι προορισμοί με κοινωνική χρησιμότητα, στο υγειονομικό και οικολογικό χώρο, που είναι όσοι έχουν κάποια προτεραιότητα, δε διαθέτουν παρά 11,9 δις ευρώ για το σύνολο της ΕΕ, και είναι εξάλλου με μια μορφή που ενδέχεται κατά πολύ να γίνουν από την ιδιωτική πρωτοβουλία.

Ο ορισμός νέων πόρων, που να επιβάλλεται για χρηματοδότηση από τον ευρωπαϊκό προϋπολογισμό, μένει να αποφασιστεί. Γίνεται λόγος για έναν φόρο στα πλαστικά, για δικαιώματα ρύπανσης, για δικαιώματα εκπομπής άνθρακα για τις σημαντικές επιχειρήσεις, που σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα μπορούσαν συνολικά να αποφέρουν 31 δις ευρώ ετησίως. Από μόνα τους δε θα αρκέσουν, δε θα λύσουν το κλιματικό πρόβλημα και αντιπροσωπεύουν και αντιστρόφως προοδευτικούς φόρους. Ο φόρος επί των χρηματοπιστωτικών κινήσεων, ο φόρος Google ή και μια ορισμένη εναρμόνιση της φορολογίας των επιχειρήσεων -που θα ήταν πιο ενδιαφέροντα, έστω και ανεπαρκή και θα απείχαν πολύ από μια προοδευτική φορολόγηση ή από μια εναρμονισμένη φορολογική συνεργασία¹³- είναι πιο σοβαρά.

Το Ταμείο «Next Generation EU» επιτρέπει στις κυβερνήσεις να προτείνουν το δικό τους οικονομικό πρόγραμμα ενόψει μιας χρηματοδότησης. Η τρόικα δε θα συμμετέχει, αλλά το πνεύμα της διαπερνάει όλη την πρωτοβουλία αυτή. Όχι μόνο οι ευρωπαϊκοί θεσμοί θα πρέπει να το επικυρώνουν, αλλά επιπλέον θα υπάρ-

χει και ένα επείγον φρένο που το οποιοδήποτε κράτος μέλος θα μπορεί να το ενεργοποιεί, εάν εκτιμάει ότι κάποια άλλη χώρα παραβιάζει τις αρχές της συμφωνίας, δηλαδή το συνδυασμό ανάμεσα στην ιδιωτική επανενεργοποίηση της οικονομίας και στην ικανότητα αποπληρωμής των χρεών. Το πνεύμα της τρόικας δεν ενσαρκώνεται απευθείας στην ΕΚΤ, στο ΔΝΤ ή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αλλά θα εδράζεται σε κάθε μία από τις κυβερνήσεις που δυσφορούν, όπως στην Ολλανδία ή στην Αυστρία, τις αγκιστρωμένες στις αρχές της λιτότητας για τις δημόσιες πολιτικές.

Και αν αυτό δεν έφτανε, όχι μόνο θα αλλάζει ο τρόπος με τον οποίο θεωρείται η παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη λίσχη του Visegrád, όπως η Ουγγαρία ή η Πολωνία, αλλά και θα διατηρηθούν οι εκπτώσεις στις συνεισφορές των κεντρικών χωρών προς τον ευρωπαϊκό προϋπολογισμό (που υπήρχαν ήδη με τη μορφή των περιφημών βρετανικών εκπτώσεων που σήμερα έχουν εξαφανιστεί), για να μπορούν να μην συνεισφέρουν όσα θα τους αναλογούσαν. Έως 1,124 δις ευρώ ετησίως θα πάσουν να δίνονται από τις «ενάρετες» χώρες, πράγμα που χρησιμοποιήθηκε για να πειστούν να δεχτούν το κονδύλι αυτό. Αυτή είναι η περίπτωση της Ολλανδίας (που η έκπτωσή της περνάει από τα 1,576 στα 1,921 δις ευρώ), της Δανίας (από 197 σε 377 εκατομμύρια ευρώ), της Αυστρίας (από 237 σε 565 εκατομμύρια ευρώ), της Σουηδίας (από 798 εκατομμύρια σε 1,609 δις ευρώ). Όσο για τη Γερμανία, αυτή περιορίζεται στο να διατηρήσει την έκ-

πτωσή της (3,671 δις ευρώ ετησίως).

Στο σύνολο, υπολογίζουμε ότι η μέγιστη χρηματοδότηση των μέτρων αυτών θα φτάσει τα 1,29 τρις ευρώ, πράγμα που, αν προστεθεί στην πολιτική δανείων και αγορών της ΕΚΤ, θα αντιπροσώπευε δυνητικά 1,94 τρις ευρώ. Στρογγυλοποιώντας, θα μπορούσε αυτό να αντιπροσωπεύει το 13,9% του ευρωπαϊκού ΑΕΠ, με την προϋπόθεση ότι τα κίνητρα αυτά θα λειτούργησουν για σχεδόν έξι χρόνια χωρίς να μειωθούν στο μισό. Για σύγκριση, σε ετήσια διακύμανση, το ΑΕΠ της ΕΕ μειώθηκε, στο δεύτερο τρίμηνο του 2020, κατά 14,4% σε σχέση με την ίδια περίοδο πέρυσι. Η ανάκαμψη της οικονομίας θα είναι επομένως αργή. Με άλλα λόγια, η ευρωπαϊκή δημόσια πολιτική απέχει πολύ, τόσο σε έκταση όσο και σε περιεχόμενο, από το να μπορέσει να αντιμετωπίσει την τωρινή κρίση ή και αυτές που έρχονται.

Ευρωπαϊκά κονδύλια: ένα μάννα για την κρατική πολιτική;

Ας πάρουμε για παράδειγμα το Ισπανικό Κράτος, που θα έχει πρόσβαση σε 140 δις ευρώ σε έξι χρόνια, από τα οποία τα 72,7 δις σε μεταβιβάσεις¹⁴. Είναι αυτό το δεύτερο ποσό που θα πάρει κατά προτεραιότητα και που είναι και το πιο σημαντικό. Είναι σημαντικό, αλλά απέχει και πολύ από το να χρειάζεται, ακόμα περισσότερο που όλη η οικονομική πολιτική που εφαρμόζει η κυβέρνηση αυτή -η οποία θα οδηγήσει το δημόσιο χρέος σε τουλάχιστον 115,6% το 2021, δηλαδή είκοσι εκατο-

⁸ Kucharz, op. cit. υποσημείωση 8.

⁹ Βλέπε: European Council «Conclusions – 17, 18, 19, 20 and 21 July 2020».

¹⁰ ΔΑΑ: Recovery and Resilience Facility (RRF), Facilité pour la reprise et la résilience (FRR), Fondo de recuperación y resiliencia (FRR)

¹¹ Η ψηφιακή οικονομία αντιπροσωπεύει ένα πλατύ φάσμα από πρωτοβουλίες νέων τεχνολογιών, αυτοματοποίησης, τηλε-εργασίας, ρομποτοποίησης και άλλων διατυπώσεων της «τέταρτης βιομηχανικής επανάστασης» που, αξίζει να επισημανθεί με την ευκαιρία, συνεπάγονται μια κατανάλωση ενέργειας που είναι αδύνατον να εξασφαλιστεί γενικά στο πλαίσιο της ενεργειακής κρίσης.

¹² Βλέπε Daniel Tanuro, L'impossible capitalisme vert, La Découverte, Παρίσι 2010.

¹³ D. Albarracín, A. Merlo και M. Lucia, «Cooperación fiscal armonizada y auditorías de la deuda, un nuevo concepto solidario para una nueva Europa» (16/06/2020) [και στα ελληνικά: «Συνεργατική φορολογική εναρμόνιση και καταγγελία του χρέους. Για μια νέα αλληλεγγύη σε μια νέα Ευρώπη»].

¹⁴ S. Hernandez-Ranera, «Espana obtendra 140 000 millones en ayudas de la UE : "La cuestion es si sera suficiente" », [21/07/2020].

¹⁵ Το άρθρο 135 του Συντάγματος του Ισπανικού Κράτους τροποποιήθηκε το Σεπτέμβριο του 2011, με πρωτοβουλία της κυβέρνησης του Χοσέ Λουίς Ροντρίγκεθ Θαπατέρο (PSOE -Σοσιαλιστικό Κόμμα), με τη στήριξη του Λαϊκού Κόμματος του Μαριάνο Ραχόϊ, καθιστώντας την αποπληρωμή του χρέους «απόλυτη προτεραιότητα» (άρθρο 135.3). Για αυτό, βλέπε: Jérôme Duval και Fatima Martin, «Le changement constitutionnel du PSOE qui nous soumet à l'esclavage de la dette est illégal ».

στιαιές μονάδες περισσότερο σε ένα χρόνο- έχει επισημειωθεί την κάλυψή της στους ευρωπαϊκούς πόρους. Η κυβέρνηση, έτσι, έχει εγκαταλείψει μια αυτόνομη πολιτική με βάση μια σοβαρή προοδευτική φορολογική μεταρρύθμιση (ο φόρος στις μεγάλες περιουσίες ή μια γερή αύξηση του πραγματικού συντελεστή φορολογίας στις επιχειρήσεις έχουν εγκαταλειφθεί), χωρίς να προωθεί μια πολιτική γερής δημόσιας επένδυσης στην υγεία, την εκπαίδευση ή τις αλληλαγές στο ενεργειακό μοντέλο, περιοριζόμενη σε ελάχιστα σημαντικές βελτιώσεις και εγκαταλείποντας, για παράδειγμα, την αναθεώρηση των δεσμεύσεων του δημόσιου χρέους ή του άρθρου 135 του Συντάγματος¹⁵.

Δεδομένου του ότι οι εθνικές πολιτικές περιμένουν τα ευρωπαϊκά κονδύλια να καλύψουν τις πρωτοβουλίες τους και του ότι καμία φιλόδοξη δημοσιονομική πολιτική δεν προβλέπεται, δεν μπορούμε καθόλου να αναμένουμε από το δημόσιο τομέα να αντιμετωπίσει την οικονομική, την ενεργειακή ή την κλιματική κρίση. Και το ίδιο συμβαίνει και απέναντι στην κρίση που προκαλεί η πανδημία. Φοβούμαστε έντονα μήπως όλα αυτά καταλήξουν σε ένα συνδυασμό δημόσιου χρέους, μνημονιακών μειώσεων των δημοσίων υπηρεσιών, προσαρμογής μισθών, ανεργίας και ίσως και νέων έμμεσων φόρων. Στο χώρο των πολιτικών υγείας, είναι προβλέψιμη μια ενίσχυση της πολιτικής της συνεργασίας ιδιωτικού – δημοσίου, δηλαδή της χρηματοδότησης με δημόσιο χρήμα της παροχής ιδιωτικών υπηρεσιών, που χρησιμοποιείται πολύ από τις περιφερειακές κυβερνήσεις όπως της Μαδρίτης, της Γαλικίας και, όλο και περισσότερο, και της Ανδαλουσίας. Δεδομένων των περιστάσεων, θα έρθει η στιγμή και για το κεντρικό ζήτημα: την αμφισβήτηση των κεκτημένων των εργαζομένων και των κοινωνικών δικαιωμάτων.

Οι αδύναμοι διαθέσιμοι πόροι δεν θα χρησιμοποιηθούν ούτε και για μια μεγάλη πολιτική δημοσίων επενδύσεων στον κοινωνικό και υγειονομικό χώρο, στην περίθαλψη, για την ενεργειακή μετάβαση ή για την αλληλαγή του παραγωγικού μοντέλου. Τα προτεινόμενα μέτρα κοινωνικής προστασίας, ακόμα και αν αποτελούν διαφοροποίηση της ισπανικής κυβέρνησης, δεν επαρκούν, δεν φτάνουν εκεί όπου είχαν προαναγγελθεί, ούτε λύνουν τα ουσιαστικά προβλήματα. Απουσία μιας φορολογικής πολιτικής ή της αμφισβήτησης των χρεών, θα αυξήσουν το χρέος στην επόμενη περίοδο. Και τα σημερινά χρέη θα προκαλέσουν αύριο τις δημοσιονομικές περικοπές και την εμπορευματοποίηση των κοινωνικών, την επισφάλεια στα εργατικά δικαιώματα, την εντατικοποίηση της εργασίας και την κοινωνική ανισότητα.

Όσο τα προνόμια της καπιταλιστικής μειονότητας και οι πολιτικές που την υπηρετούν δεν καταπολεμούνται γερά, με ρυθμίσεις, με απαλλοτριώσεις και με εκδημοκρατισμό τομέων ολόκληρων, η τάση θα είναι αυτή, σε ένα πλαίσιο όπου το ποσοστό ανεργίας αυξάνει κάθετα και όπου η διαπραγματευτική ισχύς του κόσμου της εργασίας εξασθενίζει.

Η οικονομική κρίση, επιδεινωμένη από την πανδημία, δημιούργησε ένα πολύ σοβαρό περιβάλλον κοινωνικοποίησης των ζημιών, του κόστους της εργασίας και των ιδιωτικών χρεών, σε βάρος των δημοσίων ταμείων. Η αναστολή του Συμφώνου Σταθερότητας είναι προσωρινή. Μόλις περάσει η υγειονομική κρίση, τελειώσει η περίοδος έκτακτης ανάγκης και επανέλθει η ισχύς του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης, τότε θα επανέλθει και η τρόικα ή μια αντίστοιχη πολιτική.

Απουσία επαρκών πόρων αλληλεγγύης, για παράδειγμα ενός ισχυρού, κοινού και αναδιανεμητικού, υπερ-εθνικού δημόσιου ταμείου, για να προωθηθεί μια πολιτική δημόσιας επένδυσης με άξονα τον κοινωνικό και υγειονομικό τομέα και για την αλληλαγή του παραγωγικού μοντέλου, η κρίση θα είναι γερή και διαρκείας και η αύξηση του δημόσιου χρέους αναπόφευκτη.

Για μια ακόμα φορά, οι εργαζόμενες τάξεις δεν μπορούν να συνεχίσουν να εμπιστεύονται αυτούς που τους έχουν παγιδεύσει στους στενούς τους ορίζοντες, του φόβου, της καχυποψίας απέναντι στις λαϊκές τάξεις και της φτώχειας των ιδεών τους και που δεν οργανώνουν την κοινωνία των πολιτών απέναντι στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει, σε όρους μετασχηματισμού. Οι εργαζόμενες και οι εργαζόμενοι πρέπει να εισβάλουν στο προσκήνιο, να οργανωθούν, να αποκτήσουν εμπιστοσύνη στον εαυτό τους ως τάξη, να βγάλουν τα μαθήματα και να παρουσιάσουν μια πρόταση δημοκρατικής πολιτικής που να συνεπάγεται την ιδιοποίηση των οικονομικών πόρων στους χώρους εργασίας, στη δημόσια σφαίρα και στα κοινά αγαθά και να τα κατευθύνουν προς έναν τύπο αλληλεγγύης, διάρκειας, περιεκτικό και εναλλακτικό.

Αντιμετωπίζουμε την πιο μεγάλη από ποτέ κρίση στη λειτουργία του καπιταλισμού. Απέναντι σε αυτή την κατάσταση, η αντίληψη για την αρχιτεκτονική της ΕΕ, τη θεσμική, της λήψης αποφάσεων και την οικονομική, πρέπει να τεθεί σε αμφισβήτηση. Δεν υπάρχει άλλη λύση από το να οικοδομηθεί μια συμμαχία, τόσο σε κρατικό όσο και σε διεθνές επίπεδο, για να πραγματοποιηθούν συνεργατικές λύσεις που να ευνοούν τις λαϊκές τάξεις, τη δημόσια υγεία και τη βιώσιμη, παραβιάζοντας με ανυπακοή σε κάθε χώρα τα ευρωπαϊκά σύμφωνα που εμποδίζουν τέτοιες λύσεις. Πρέπει να το κάνουμε στο περιθώριο των ευρωπαϊκών θεσμών, έτσι όπως αυτοί έχουν οριστεί, ξεπερνώντας τους και οικοδομώντας θεσμούς που τους ξεπερνούν, παντού όπου είναι δυνατόν, αρχίζοντας ίσως από τους λαούς της περιφέρειας σε πηλιά συμμαχία με τις εργαζόμενες τάξεις, οργανωμένες και αλληλεγγύες, όπου και να βρίσκονται.

Daniel Albarracin

23 Αυγούστου 2020

Ολόκληρο το άρθρο μπορεί να βρεθεί στη σελίδα του site μας: <https://tpt4.org/?p=5164>

Ανακοίνωση του Εκτελεστικού Γραφείου της 4ης Διεθνούς

Οι γυναίκες και οι νέες ξεκίνησαν μια πολιτιστική επανάσταση στην Πολωνία

1. Μαζική εξέγερση, μετά από νέα επίθεση κατά των γυναικών

Η «μαύρη διαμαρτυρία» των γυναικών σε πάνω από 100 πόλεις και η απεργία των γυναικών τη «μαύρη Δευτέρα», 3 Οκτωβρίου 2016, είχε επιβάλει στο καθεστώς της φονταμενταλιστικής καθολικής δεξιάς γύρω από το κόμμα Νόμος/Τάξη και Δικαιοσύνη (PiS) να υποχωρήσει στο νομοσχέδιό του για πλήρη απαγόρευση της έκτρωσης και ποινικοποίηση των γυναικών που διακόπτουν την κύηση. Μέσα σε μια καταστροφική κατάσταση της δημόσιας υγείας και τη στιγμή που το lockdown απαγορεύει τις συγκεντρώσεις άνω των 5 ατόμων, το PiS επιχείρησε και πάλι την τύχη του, ελπίζοντας να μειώσει την άνοδο της ακόμα πιο ακραίας δεξιάς στις δημοσκοπήσεις, να ενισχύσει την κυβερνητική συμμαχία της Ενιαίας Δεξιάς και να ικανοποιήσει τους καθολικούς φονταμενταλιστές, βγάζοντας και από το πρώτο πλάνο το σκάνδαλο της παιδοφιλίας που πλήττει την εκκλησιαστική ιεραρχία. Και όλο αυτό, επαναφέροντας την αρχή πως στην 3η Πολωνική Δημο-

κρατία οι γυναίκες υποτάσσονται στους άντρες. Στις 22 Οκτωβρίου 2020, η Πρόεδρος, που είχε διοριστεί από το PiS, του Συνταγματικού Δικαστηρίου ανήγγειλε πως η άμβλωση, «όταν οι προγενετικοί έλεγχοι ή άλλοι ιατρικοί λόγοι δείχνουν μεγάλη πιθανότητα σοβαρών και αμετάβλητων βλαβών στο έμβρυο ή αθεράπευτη ασθένεια που βάζει σε κίνδυνο τη ζωή του», είναι αντισυνταγματική.

Το ίδιο βράδυ της 22 Οκτωβρίου, ξεκίνησε η κινητοποίηση, πρωτόγνωρης από το 1989 έκτασης. Οι γυναίκες και η νέα γενιά -μαθήτριες και φοιτήτριες, 14 με 25 χρονών- κατέλαβαν τους δρόμους, φώναξαν συνθήματα σε εκκλησιαστικές λειτουργίες, την Κυριακή 25 Οκτωβρίου, μπλόκαραν την κυκλοφορία επί δύο εβδομάδες. Μαζικές διαδηλώσεις ακολούθησαν σε πάνω από 410 πόλεις και χωριά, τις επόμενες εβδομάδες. Στις 28 Οκτωβρίου, υπήρξε απεργία γυναικών, στις 30 Οκτωβρίου πάνω από ένα εκατομμύριο διαδηλωτές (τριες), παρά την εκθετική αύξηση των εισαγωγών σε νοσοκομεία και των θανάτων εξαιτίας του Covid-19.

Και όλο αυτό με μια κεντρική διεκδίκηση, προς τις πολιτικές, εκκλησιαστικές και πνευματικές ελίτ, που αρνούνται από τις γυναίκες να έχουν ανθρώπινα δικαιώματα: «Πάτε να γαμηθείτε αλλού!».

Σύμφωνα με τις δημοσκοπήσεις, το μαζικό αυτό κίνημα υποστηρίζεται από τα δύο τρίτα με τρία τέταρτα του πληθυσμού.

Η κυβέρνηση της Ενωμένης Δεξιάς δεν τόλμησε να δημοσιεύσει την απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου της στην επίσημη «Εφημερίδα της Κυβέρνησης», που έτσι την καθιστά νομικά ανεφάρμοστη. Ελπίζει πως η σκλήρυνση του lockdown και η καταστολή των διαδηλώσεων θα μειώσει την έκταση του κινήματος. Αλλά ακόμα και αν ηρεμήσουν οι σημερινές κινητοποιήσεις, οι γυναίκες της Πολωνίας δεν θα ξεχάσουν την εξέγερση αυτή. Στην πλειονότητά τους συνειδητοποίησαν ότι πρέπει οι ίδιες να αγωνιστούν για την αξιοπρέπεια τους, για έναν άλλο κόσμο, το δικό τους κόσμο. Είναι μια πολιτιστική επανάσταση που ξεκίνησε.

2. Τρεις δεκαετίες υποταγής των γυναικών για να ανοικοδομηθεί ο καπιταλισμός

Από το 1993 υπάρχει ένας «συμβιβασμός», ανάμεσα στην κυβέρνηση και στην καθολική Εκκλησία για το ζήτημα, που έχει για στόχο να εξασφαλίζει την υποστήριξη του ισχυρού αυτού θεσμού ενάντια στις κινητοποιήσεις κατά των κοινωνικών επιπτώσεων της καπιταλιστικής παλινδρόμησης σε όλο αυτό το διάστημα και για την ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η καθολική Εκκλησία θεωρούσε πάντα ότι η γυναίκα δεν είναι ανθρώπινο ον με πλήρη δικαιώματα. Με την απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου της 22 Οκτωβρίου, το επιβεβαίωσε και το Πολωνικό Κράτος: η γυναίκα πρέπει να περιορίζεται σε ρόλο εκκολλητηρίου, με τις πρόσθετες υποχρεώσεις του να καθαρίζει, να μαγειρεύει και να ασχολείται με τα παιδιά. Ο βασανισμός των γυναικών που φέρουν νεκρά ή με αθεράπευτες ασθένειες έμβρυα νομιμοποιήθηκε.

«Σε αυτή τη χώρα αισθάνομαι σκλάβα», «Το σώμα μου είναι δική μου υπόθεση», «Δεν θα γίνω φέρετρο», «Η μήτρα μου δεν είναι εκκλησία», «Η έκτρωση δεν είναι αμαρτία», «Η επανάσταση είναι γυναίκα»: τέτοια είναι τα πανό (και άλλα πολλά) με τα οποία εκατοντάδες χιλιάδες γυναίκες διαδήλωσαν στους δρόμους και μέσα στις εκκλησίες της Πολωνίας κατά αυτού του πατριαρχικού συστήματος που τις καταπιέζει, τους στερεί την ελευθερία και αρνείται την αξιοπρέπεια τους. «Είμαστε σε πόλεμο!» φώναζαν, να τελειώσει οριστικά ότι άλλοι αποφασίζουν για αυτές, αναγνωριστούν επί τέλους ως πλήρως ανθρώπινα όντα, να αλληλέγγυοι τα εμπόδια του κοινωνικά αποδεκτού, για μια καλύτερη ζωή στο κόσμο.

3. Εξέγερση της νέας γενιάς

Είναι κυρίως οι νέοι -αγόρια και κορίτσια- που διαδήλωσαν, για πρώτη φορά εδώ και χρόνια, σε μεγά-

λους αριθμούς. Είναι αυτοί που στοχοποίησαν τους «dziaders» -τους άρρενες με την αρχαϊκή αντίληψη για το ρόλο των γυναικών, που δεν τους επιτρέπουν να παίρνουν το λόγο, που είναι πεπεισμένοι για τη δική τους ανωτερότητα και το απόλυτο αλάθητο, γενικά πιο ηλικιωμένοι, με ηγετικές θέσεις, δηλαδή οι πολιτικοί, οι ειδικοί, οι εκκλησιαστικές ιεραρχίες- φωνάζοντάς τους «Πάτε αλλού να γαμηθείτε!».

Η νεολαία φώναζε, με πολύ καυστικούς όρους, αυτό που η Greta Thunberg είπε στον ΟΗΕ το 2019: «Πώς τολμάτε!». Η νεολαία αυτή, στην οποία το καθεστώς έχει επιβάλει μάθημα θρησκευτικών στα σχολεία, απέρριψε την πολιτιστική ηγεμονία της καθολικής Εκκλησίας. Λέει όχι σε μια κοινωνία που της επιβάλει το φόβο, την κλιματική αλλοίωση, την ανεργία, την απουσία ελπιδοφόρου μέλλοντος, τα κυβερνητικά ψέματα, ένα πάνθενον από εξουσίες, εθνικο-θρησκευτικές αξίες και σύμβολα. Αρνείται το «φόβο της συνουσίας» -ένα από τα συνθήματα από πολλές διαδηλώσεις. Δεν ανέχεται τις σχολικές μεταρρυθμίσεις που της επιβάλλουν. Δεν θέλει να διαπραγματευτεί «συμβιβασμούς», διαλέγει μια γλώσσα που οι κυρίαρχοι της χώρας της δεν καταλαβαίνουν, θέλει να αποφασίζει για το μέλλον της και όχι να της το επιβάλλουν αυτοί που διατείνονται ότι «τα ξέρουν καλύτερα».

Απέναντι στον υπουργό παιδείας και επιστημών, που απαιτούσε από τους καθηγητές «να μαθαίνουν» στους μαθητές τους να μην διαδηλώνουν, απάντησαν με μια φωνή: «Άντε γαμήσου!». Η εξέγερσή τους δεν αφορά μόνο τον αγώνα για το δικαίωμα στην έκτρωση, αλλά πολύ περισσότερο: το δικαίωμα του κάθε ατόμου να αποφασίζει για το σώμα του, την ταυτότητά του, το μέλλον της κοινωνίας, το δικαίωμα στην αλληλεγγύη, στην αξιοπρέπεια, στην ελευθερία.

Σήμερα οι γυναίκες και οι νέες μετέτρεψαν τις μικρές, αν και μαχητικές και αυθόρμητες, διαδηλώσεις για το κλίμα και προς υποστήριξη των LGBT+ των προηγούμενων χρόνων, σε εκατοντάδες χιλιάδες διαδηλώτριες και διαδηλωτές.

4. Πολιτική κρίση και κρίση της εκκλησιαστικής ηγεμονίας, κρίση της 3ης Δημοκρατίας

Απέναντι στην ανάπτυξη της πανδημίας του Covid-19, η κυβέρνηση του PiS έδωσε προτεραιότητα στις προεδρικές εκλογές (που αρχικά επιχειρήθηκαν μέσα στο lockdown, στις 10 Μαΐου, και μετά μεταφέρθηκαν στις 28 Ιουνίου 2020), αντί για την προστασία της υγείας του πληθυσμού. Αντί να προσαρμοστεί το σχολικό σύστημα στην πανδημία, επικεντρώθηκε στη διδασκαλία της ομοφοβίας. Και κατηγόρησε το υγειονομικό προσωπικό ότι δεν δουλεύει αρκετά, την ίδια ώρα που παράγγειλε από έναν έμπορο όπλων αναπνευστήρες... που δεν δουλεύουν. Τέλος, επέλεξε να επιτεθεί στις γυναίκες. Η τελευταία πρωτοβουλία της αυτή έκανε το ποτήρι να ξεχειλίσει και άνοιξε μια μεγάλη πολιτική κρίση.

Η κρίση αυτή έφτασε μάλιστα στο κέντρο των θεσμών. Το κυβερνών κόμμα και ο πρωθυπουργός έχασαν υποστήριξη. Διαφωνίες εμφανίστηκαν μέσα στην κυβέρνηση για τον τρόπο εξόδου από την κρίση, με τον Πρόεδρο Duda να θέλει να εμφανιστεί ως ότι αυτός «κατάλαβε» τις διεκδικήσεις, την ώρα που το PiS ήθελε την καταστολή.

Ωστόσο, η ηγεσία της αστυνομίας ζήτησε από τα σώματά της «να δράσουν με ισορροπημένο και προσεκτικό τρόπο». Επιπλέον, που είναι πρωτοφανές, πάνω από 200 στρατηγοί και ναύαρχοι εν αποστρατεία, διατύπωσαν φόβο για «μια κατάσταση στην οποία για ακόμα μια φορά, στους δρόμους των πολωνικών πόλεων, η χρήση της βίας κινδυνεύει να οδηγήσει σε αχρείαστα θύματα» και ζήτησαν να γίνει «σεβαστή η βούληση της πλειονότητας της κοινωνίας και να αλληλέγγυοι οι απaráδεκτες ήψεις».

Ο συστημικός συμβιβασμός ανάμεσα σε όλα τα πολιτικά κόμματα στην εξουσία και στην Εκκλησία, που ήταν το θεμέλιο της 3ης πολωνικής Δημοκρατίας, τέθηκε σε αμφισβήτηση. Η Εκκλησία έπρεπε να είναι το οχυρό

του χριστιανισμού μέσα σε μια κοσμική Ευρώπη. Αλλά πλέον δεν υπάρχει staus quo, η Εκκλησία, η ατιμωρησία της, η πολιτιστική της ηγεμονία, δεν είναι πλέον ταμπού.

5. Δημοκρατικές διεκδικήσεις

Η λαϊκή εξέγερση υπέρ των δικαιωμάτων των γυναικών -αλλά και των ΛΟΑΤΚΙ+, όπως και γενικότερα των ελευθεριών- ήταν ουσιαστικά αυθόρμητη. Οι μικρές φεμινιστικές ομάδες (που επιπλέον ήταν και διασπαρμένες μεταξύ τους) και τα μέλη τους έπαιξαν ένα ρόλο εκπροσώπησης προς τα μίντια. Αλλά και νέα δίκτυα άρχισαν να φτιάχνονται, αν και χωρίς η νέα γενιά να είναι ιδιαίτερα εκπροσωπούμενη, έστω και συμβολικά, πράγμα που, αντίθετα από την παράδοση των πολωνικών εργατικών επαναστάσεων του 1954 ή του 1980-1981, δεν μετουσιώθηκε σε μαζική αυτοοργάνωση. Τα αντιπολιτευόμενα προς το PiS πολιτικά κόμματα, που είναι περισσότερο εκλογικές παρά αγωνιστικές δομές, δεν έπαιξαν ρόλο, έστω και αν μερικοί από τους εκλεγμένους τους ήταν ορατοί στο κίνημα. Το ίδιο συνέβη και με τα συνδικάτα, από αυτά, μειοψηφι-

κά, που κήρυξαν την υποστήριξή τους προς το κίνημα. Υπάρχει επομένως μεγάλη απόκλιση της μαζικής αυτής εξέγερσης από το παραδοσιακό πολιτικό τοπίο της Πολωνίας.

Η οργάνωση «Γενική Απεργία Γυναικών» παρουσίασε τις διεκδικήσεις «που μπορούμε να διαβάσουμε στα πανό»: «Θέλουμε ένα αληθινό Συνταγματικό Δικαστήριο, ένα δίκαιο Ανώτατο Δικαστήριο, έναν αληθινό Υπερασπιστή των πολιτικών δικαιωμάτων. Θέλουμε ένα νέο προϋπολογισμό -κονδύλια για την υγεία, ενίσχυση των εργαζομένων, του πολιτισμού και αληθινή στήριξη των ανάπηρων. Θέλουμε πλήρη δικαιώματα για τις γυναίκες, νομιμοποίηση της έκτρωσης, σεξουαλική εκπαίδευση, αντισύλληψη. Θέλουμε όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα. Θέλουμε ένα κοσμικό κράτος, να σταματήσει η χρηματοδότηση της Εκκλησίας από τον κρατικό προϋπολογισμό και να φύγει τελείως η εκκλησία από τα σχολεία. Θέλουμε την παραίτηση της κυβέρνησης».

Κατά τη συνέντευξη τύπου του «Συμβουλευτικού Συμβουλίου» παρουσιάστηκαν και ορισμένες πρόσθετες διεκδικήσεις: «10% του κρατικού προϋπολογισμού για την υγεία. Παραίτηση του υπουργού παιδείας και επιστημών. Άμεση παύση της χρηματοδότησης της Εκκλησίας από το κράτος και αληθινός διαχωρισμός τους. Δικαίωμα για όλα τα παιδιά, από την ηλικία των 13, να αποφασίζουν εάν θέλουν να συμμετέχουν σε θρησκευτικά μαθήματα. Κατάργηση της ρήτρας συνείδησης. Τέλος του Κογκρέδου. Απο-φασιστικοποίηση της δημόσιας ζωής. Κατάργηση των συμβάσεων εργασίας χωρίς προστασία, πάλη κατά του μπούλινγκ και της εκμετάλλευσης. Πάλη κατά της κλιματικής αλλαγής. Για μια Πολωνία που να είναι καλύτερη για τα άτομα ΛΟΑΤΚΙ+. Δημόσια μέσα επικοινωνίας που να είναι πραγματική πηγή γνώσης και πληροφοριών».

Πρόκειται για έναν κατάλογο διεκδικήσεων που δεν ξεπερνάει την τυπική κοσμική δημοκρατία. Πολύ πιο πίσω από την πολιτιστική επανάσταση που κατέκλισε τους πολωνικούς δρόμους τον Οκτώβρη και το Νοέμβριο του 2020 και που δεν έθεσε (ακόμα;) τα θεμέλια μιας κοινωνικής αυτο-οργάνωσης με διάρκεια, ούτε και της οικοδόμησης μιας νέας πολιτικής αντιπροσώπευσης των εξεγερμένων.

6. Πάλη διεθνώς

Στις 22 Οκτωβρίου 2020, την ίδια μέρα που εκδόθηκε η απόφαση του πολωνικού Συνταγματικού= Δικαστηρίου, οι κυβερνήσεις της Βραζιλίας, της Αιγύπτου, της

Ουγγαρίας, της Ινδονησίας, της Ουγκάντας και των ΗΠΑ, οργάνωσαν μια online διεθνή ιεροτελεστία, με βάση την Ουάσιγκτον, με σκοπό να υπογράψουν διαδικτυακά, με 27 άλλες χώρες¹ -εκ των οποίων και η Πολωνία- μια διακήρυξη κατά του δικαιώματος στην άμβλωση για «να προστατευτεί το δικαίωμα της γυναίκας να γίνει μητέρα», σύμφωνα με τα λόγια Ούγγρου υπουργού οικογένειας. Η συμμαχία αυτή των χωρών που κυβερνούνται από φονταμενταλιστές διάφορων θρησκειών αποτελεί επικύρωση της κρατικής πατριαρχίας ενάντια στα ανθρώπινα δικαιώματα, καθώς και διακήρυξη ότι τα ανθρώπινα σώματα -γυναικείο, παιδικό, ομοφυλόφιλο, τρανς, non binary- ανήκουν στη δικαιοδοσία των κρατών.

Ενάντια στο δικαίωμα της άμβλωσης και γενικότερα ενάντια στα δικαιώματα των γυναικών, ενάντια σε όλους τους ΛΟΑΤΚΙ+, εδώ πρόκειται για ένα αληθινό διεθνές υπερσυντηρητικό δίκτυο, με τη στήριξη κρατικών αρχών, που διεξάγει μια καμπάνια στο πλαίσιο της αυταρχικής μεταλλαγής του νεοφιλελευθερισμού εν κρίση. Είναι το δίκτυο αυτό που κατά πολύ χρηματοδότησε τις ενέργειες κατά του δικαιώματος στην άμβλωση της πολωνικής άκρας δεξιάς, όπως με τις οργανώσεις «Ordo Iuris» και «Ίδρυμα Ζωή και οικογένεια». Είναι το ίδιο αυτό διεθνές δίκτυο που χειροκρότησε το διορισμό από τον Ντόναλντ Τραμπ της ανοιχτά pro-life δικαστίνας, Amy Coney Barrett, στο Ανώτατο Δικαστήριο των ΗΠΑ. Είναι το ρεύμα αυτό που αρνείται τις εκτρώσεις σε νεαρά κορίτσια θύματα βιασμών και αιμομιξίας στη Βραζιλία ή στην Αργεντινή.

Απέναντι στην επίθεση αυτή, είναι ευθύνη των οργανώσεων του εργατικού κινήματος και των φεμινιστριών σε όλες τις χώρες να κινητοποιηθούν σε αλληλεγγύη με την εξέγερση των γυναικών στην Πολωνία. Τα ισχυρά φεμινιστικά κινήματα που αναδείχθηκαν από το 2017 στη Λατινική Αμερική και στην Ευρώπη, γύρω από το σύνθημα της απεργίας γυναικών αποχτούν όλο και πιο κρίσιμη σημασία, για να κερδηθούν και να διατηρηθούν τα κεκτημένα δικαιώματα των γυναικών και να επεκταθούν σε όλο τον πλανήτη.

Εκτελεστικό Γραφείο της 4ης Διεθνούς

19 Οκτωβρίου 2020

► <https://tpt4.org/?p=5265>

Ανακοίνωση του Εκτελεστικού Γραφείου της 4ης Διεθνούς

Λευκορωσία: Πλήρης στήριξη στις κινητοποιήσεις κατά της αυταρχικής κυβέρνησης Λουκατσένκο!

1 Παρά την καταστολή ακραίας βαναυσότητας (ήδη περισσότερες από 12.000 συλλήψεις, εκατοντάδες τραυματίες, τουλάχιστον 4 νεκροί), η μαζική εξέγερση του λευκορώσικου πληθυσμού μπαίνει στην ένατη εβδομάδα της, επεκτεινόμενη και κοινωνικά αλλιά και πέρα από την πρωτεύουσα, Μινσκ, χωρίς να καταφέρει, για την ώρα, να μετατραπεί σε γενική απεργία. Από την παραποίηση των αποτελεσμάτων των προεδρικών εκλογών, στις 9 Αυγούστου, στη χώρα αυτή των 9,5 εκατομμυρίων κατοίκων, που βρίσκεται ανάμεσα στην ΕΕ και στη Ρωσία, κάθε εβδομάδα εκατοντάδες χιλιάδες ειρηνικοί διαδηλωτές, ιδιαίτερα γυναίκες, ζητούν:

- να φύγει ο Λουκατσένκο (που οργάνωσε στις 23 Σεπτεμβρίου την ανάληψη των καθηκόντων του με τη μεγαλύτερη μυστικότητα, με την προστασία του στρατού και της αστυνομίας, που μπλόκαραν το κέντρο της πρωτεύουσας)
- ελεύθερες και δίκαιες εκλογές
- να σταματήσει η αστυνομική βία και να απελευθερωθούν οι πολιτικοί κρατούμενοι

Αυτή η εντυπωσιακή κινητοποίηση λαϊκής αντίστασης πήρε ιδιαίτερη ώθηση όταν οι πρώτες διαδηλώσεις, μετά από την αναγγελία των επίσημων αποτελεσμάτων των εκλογών, αντιμετώπισαν την κυβερνητική τρομοκρατία. Αλλιά οι ρίζες της είναι πολύ βαθιές: εδώ και πάνω από πέντε χρόνια -στο πλαίσιο της ουκρανικής κρίσης και των κυρώσεων κατά της Ρωσίας-, είναι η οικονομική και κοινωνική επιδείνωση του αυταρχικού καθεστώτος του Λουκατσένκο, η νεοφιλελεύθερη πολιτική του στο χώρο του εργατικού δικαίου (ιδιαίτερα η αντικατάσταση των συλλογικών συμβάσεων από ατομικές συμβάσεις ορισμένου χρόνου), η καταδίωξη των ανέργων, το πάγωμα των μισθών από το 2015, η αύξηση της ηλικίας συνταξιοδότησης, η άρνηση της αξιοπρέπειας των εργαζομένων απέναντι στην πανδημία, ... Είναι ενάντια σε ένα καθεστώς που μεταχειρίζεται τους ανθρώπους ως εμπορεύματα μιας χρήσης, τους χτυπάει, βασανίζει, τους λείει ψέματα για τον κορονοϊό, που ο λευκορώσικος πληθυσμός εξεγέρθηκε.

¹ Ο κατάλογος των χωρών που υπέγραψαν τη διακήρυξη αυτή, που επονομάζεται «Συναίνεση της Γενεύης» (επειδή προγραμμαζόταν να υπογραφεί πριν την παγκόσμια συνέλευση για την υγεία, η οποία ακυρώθηκε εξαιτίας της υγειονομικής κρίσης): Σαουδική Αραβία, Μπαχρέιν, Λευκορωσία, Μπενίν, Βραζιλία, Μπουρκίνα Φάσο, Καμερούν, Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, Δημοκρατία του Κονγκό, Ντζιμπουτί, Αίγυπτος, Εσουατίνι (Σβάζιλαντ), Γκάμπια, Γεωργία, Αϊτή, Ουγγαρία, Ινδονησία, Ιράκ, Κένυα, Κουβέιτ, Λιβύη, Νοόρου, Νίγηρας, Ομάν, Πακιστάν, Πολωνία, Σενεγάλη, Σουδάν, Ουγκάντα, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, ΗΠΑ, Ζάμπια.

20 Λουκατσένκο ανήλθε στην εξουσία το 1994 με λαϊκιστικά λόγια, απέναντι σε έναν πληθυσμό που κινητοποιείτο κατά της πολιτικής ιδιωτικοποιήσεων, στήνοντας ένα αυταρχικό καθεστώς, για να συνεχίσει την καπιταλιστική παλινόρθωση. Πρόκειται για ένα ιδιαίτερο σύστημα περιφερειακού καπιταλισμού, στο οποίο η οικονομική και πολιτική εξουσία δε στηρίζεται, τελικά, στο μεγάλο ιδιωτικό κεφάλαιο, αλλά σε μια γραφειοκρατική - πατερναλιστική κρατική μηχανή της οποίας ο Λουκατσένκο είναι το σύμβολο (αλλά όχι και ο ιδιοκτήτης). Αφιερώνοντας ένα σημαντικό τμήμα των κρατικών πόρων στη διατήρηση της βιομηχανίας, του αγροτικού τομέα, των υποδομών και του πληθυσμού, το καθεστώς αυτό έχει υποτάξει στοιχεία του ιδιωτικού κεφαλαίου στους υπαλλήλους του, περιορίζοντας (αντίθετα από τη Ρωσία) την αύξηση των ανισοτήτων. Έτσι, είναι η νομενκλατούρα, αναμειγμένη με το ιδιωτικό κεφάλαιο, που υποτάσσει και εκμεταλλεύεται τους εργαζόμενους ταυτόχρονα και οικονομικά και διοικητικά και πολιτικά και πολιτιστικό - ιδεολογικά. Είναι αυτό το σύστημα που εισήλθε σε στασιμότητα από το 2013. Και σήμερα βυθίζεται σε μια πολυδιάστατη κρίση.

3Η ίδρυση, στα τέλη της δεκαετίας του 1990, της Ένωσης της Ρωσίας και της Λευκορωσίας, η οποία αντιπροσώπευε μια προσπάθεια επανενσωμάτωσης του μετασοβιετικού χώρου κατά την τελευταία δεκαετία, μετατράπηκε τελικά σε μια μορφή οικονομικής εξάρτησης της χώρας από τη Ρωσία, διατηρώντας ωστόσο την πολιτική αυτονομία του λευκορωσικού καθεστώτος. Έγινε σαφές πλέον ότι η Ρωσία του Πούτιν καταλαμβάνει την ενσωμάτωση των μετασοβιετικών χωρών μόνο ως μια ευκαιρία επέκτασης για το μεγάλο ρώσικο κεφάλαιο και ως έναν ρόλο κλειδί για την ιδιωτικοποίηση των τώως σοβιετικών επιχειρήσεων. Για τον Λουκατσένκο, μια τέτοια ενσωμάτωση θα σήμαινε όχι μόνο την απώλεια του ελέγχου στην ιδιοκτησία, αλλά και την απώλεια πολιτικής εξουσίας, η οποία θα περνούσε στα χέρια ρώσων γραφειοκρατών και ανώτερων στελεχών.

Το οικονομικό και πολιτικό μοντέλο του Λουκατσένκο στη Λευκορωσία χρειάστηκε συνεχώς να ελίσσεται ανάμεσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Ρωσία, για να επιβιώσει. Έτσι, η Δύση, παρά τη δυσανεμία της απέναντι στον αυταρχισμό του Λουκατσένκο, τον εκτιμούσε ιδιαίτερα για τη θέλησή του να κρατήσει την ανεξαρτησία του απέναντι στη Ρωσία και για την αντίστασή του στην επέκταση των ρώσικων στρατιωτικών βάσεων στη Λευκορωσία. Η στάση αυτή ουδετερότητας της Λευκορωσίας επέτρεψε στο Μινσκ να γίνει η κύρια πηληφόρμα διαπραγματεύσεων ανάμεσα στη Ρωσία, την Ουκρανία και την ΕΕ το 2014. Για τον Πούτιν, αντίθετα, ο Λουκατσένκο παρέμενε ένας ηγέτης που δε θα άφηνε ποτέ τη χώρα του να προσεγγίσει το ΝΑΤΟ και που διατηρεί τον προσανατολισμό μεγάλου τμήματος της λευκορωσικής οικονομίας προς τη Ρωσία. Έτσι, ο Λουκατσένκο δε διέθετε την εμπιστοσύνη ούτε της Ρωσίας ούτε της Δύσης, αλλά ταυτόχρονα τις ικανοποιούσε και τις δύο, γιατί εγγυόταν τη σταθερότητα της

σημερινής κατάστασης της Λευκορωσίας.

Οι μαζικές διαμαρτυρίες που άρχισαν στη Λευκορωσία μετά τις προεδρικές εκλογές στις 9 Αυγούστου είχαν, όπως το είπαμε ήδη, ουσιαστικά εσωτερικές αιτίες. Κατά τους τελευταίους μήνες είδαμε ότι ο Λουκατσένκο δεν μπόρεσε να λύσει την κρίση αυτή από μόνος του και στράφηκε ανοιχτά προς τη Ρωσία για βοήθεια. Ρώσοι πολιτικοί σύμβουλοι και εκπρόσωποι των ειδικών δυνάμεων ασφαλείας έφτασαν στη Λευκορωσία. Και ο Πούτιν εξέφρασε ανοιχτά τη βούλησή του να στείλει τη ρώσικη αντικαταστατική ειδική αστυνομία για να βοηθήσει τον Λουκατσένκο. Τώρα, εάν ο Λουκατσένκο καταφέρει να παραμείνει στην εξουσία, η πολιτική του εξάρτηση από τη Ρωσία θα αυξηθεί σημαντικά και θα είναι εξαιρετικά αντι-δημοφιλής στο εσωτερικό της χώρας του.

Μετά από τις πρόσφατες συνομιλίες ανάμεσα στον Πούτιν και τον Λουκατσένκο, φάνηκε καθαρά ότι η Μόσχα θεωρεί ότι η σημερινή λευκορωσική κρίση μπορεί να της επιτρέψει να προωθήσει από τα πάνω ένα βαθμιαίο μετασχηματισμό του αυταρχικού μοντέλου. Πρόκειται για αλληλαγές πρόσωσης (μεταρρύθμιση του Συντάγματος) με στόχο να διευκολύνει την ιδιωτικοποίηση των μεγάλων λευκορωσικών κρατικών επιχειρήσεων από το μεγάλο ρώσικο κεφάλαιο. Η ΕΕ στο σύνολό της είναι έτοιμη να δεχτεί το μοντέλο αυτό, γιατί δεν έχει να προσφέρει στη Λευκορωσία καμία εναλλακτική και φοβάται να προκαλέσει τον Πούτιν δημιουργώντας άλλο ένα σημείο τριβής (πολιτικής, αλλά ενδεχομένως και στρατιωτικής) στην ανατολική Ευρώπη.

Τελικά, οι μόνοι που ενδιαφέρονται για έναν βαθύ μετασχηματισμό και εκδημοκρατισμό της Λευκορωσίας είναι οι πολίτες που ξεγεύθηκαν.

4Εάν μετά τις προεδρικές «εκλογές» του 2001, του 2006, του 2010 και του 2015 -τα αποτελέσματα των οποίων πάντα αμφισβητήθηκαν από τις αντιπολιτεύσεις (σύμφωνα με πρόσφατη δήλωση του προέδρου της περιφερειακής εκτελεστικής επιτροπής του Γκρόντνο, δεν υπάρχει «πρότυπο καταμέτρησης των ψήφων»)- υπήρχαν διαδηλώσεις διαμαρτυρίας που καταστάθηκαν, ωστόσο το νέο κύμα κινητοποιήσεων ξεκίνησε το 2017, όταν το καθεστώς επιχείρησε να επιβάλει με διάταγμα έναν φόρο στους άνεργους που κατηγορήθηκαν για «παρασιτισμό». Όχι μόνο στο Μινσκ, αλλά και σε περιφερειακές πόλεις χιλιάδες διαδηλωτές φώναζαν «Όχι στο διάταγμα υπ.αρ.3! Λουκατσένκο, φύγε!», αναγκάζοντας το καθεστώς να αντικαταστήσει το φόρο αυτό από μια μείωση των δημόσιων βοηθημάτων που παίρνουν οι άνεργοι. Πράγμα που φάνηκε ως μια πρώτη υποχώρηση του καθεστώτος.

Όταν ξεκίνησε η πανδημία του Covid-19, παρόλο που η Λευκορωσία διαθέτει ένα δημόσιο σύστημα περίθαλψης ανώτερο από πολλές αναπτυγμένες χώρες (5,2 γιατροί ανά 1.000 κάτοικοι, έναντι 3,9 στην ευρωζώνη και 2,6 στη Βόρειο Αμερική), το γραφειοκρατικό σύ-

στημα ήταν ανίκανο να προσαρμοστεί στην κρίση. Το καθεστώς χαρακτήρισε την πανδημία «ψύχωση», δεν εξασφάλισε εξοπλισμούς προφύλαξης ούτε ιατρικό υλικό για τους υγειονομικούς ούτε και αντιμετώπισε τις ελλείψεις στα ασθενοφόρα, ενώ ο Λουκατσένκο χαρακτήρισε κυνικά το πρώτο επίσημο θύμα (έναν γνωστό ηθοποιό) «φτωχο-μπάσταρδο» που «δεν μπόρεσε να αντέξει το πλήγμα». Οι υγειονομικοί που τόλμησαν να μιλήσουν για πανδημία καταστάθηκαν. Τότε ήταν που ξεκίνησε μια αυτο-οργάνωση του πληθυσμού: η καμπάνια ByCovid19 μπόρεσε να αναπληρώσει την ανικανότητα του κράτους, προσφέροντας εξοπλισμό και εθελοντές εργαζόμενους και οργανώνοντας ένα δίκτυο συντονισμού σε κάθε περιφέρεια. Το καθεστώς ταλαντεύτηκε ανάμεσα σε καταστολή και σε συνεργασία με τους εθελοντές αυτούς, των οποίων η πρωτοβουλία «κατέστησε σαφή την ανάγκη αλληλαγών», όπως το είπε ο συντονιστής της καμπάνιας ByCovid19.

Φοβούμενος μην «έρθουν να τον ψάξουν με τις σουβλές» (όπως το είπε ο ίδιος στις 26 Απριλίου 2020), ο Λουκατσένκο αποφάσισε να εμποδίσει τους κύριους φιλελεύθερους αντιπάλους του -τον Βίκτορ Μπαμπάρικο (επικεφαλής της Belgazprombank), τον Βαλερί Τσεπκάλο (που είχε υπάρξει πρέσβης, αντιπρόεδρος και διοικητής του Πάρκου Υψηλής Τεχνολογίας της Λευκορωσίας) και τον Σεργκέι Τιχανόφσκι (επιχειρηματία, blogger και κύριο στέλεχος του πολύ δημοφιλούς καναλιού στο YouTube «Μια χώρα για να ζει κανείς»)- από το να κατέβουν υποψήφιοι στις προεδρικές εκλογές. Όντας ο ίδιος θεμελιακά ματιστής, θεώρησε ότι μια γυναίκα υποψήφια θα ήταν «ανίκανη να φέρει όλο αυτό το βάρος και θα καταρρεύσει» και, έτσι, δέχτηκε τις εκατοντάδες χιλιάδες υπογραφές που επέτρεψαν

στη σύζυγο του Σεργκέι, τη Σβετλάνα Τιχανόφσκαγια, να κατέβει υποψήφια. Αυτή η εκπαιδευτικός, μια «συντηρημένη γυναίκα», που δεν είχε καμιά βλήψη για εξουσία, η εικόνα της οποίας ταυτίζεται με την πλειονότητα των εκλογέων, έλαβε και τη στήριξη τόσο της συζύγου του Τσεπκάλο όσο και της επικεφαλής της καμπάνιας του Μπαμπάρικο, μπόρεσε να συσπειρώσει δεκάδες χιλιάδες ανθρώπους στις προεκλογικές της συγκεντρώσεις σε όλη τη χώρα. Και το επίσημο σκορ της -10,9% των ψήφων- δεν μπορούσε να γίνει αποδεκτό.

Η εξαιρετικά βίαιη καταστολή των πρώτων συγκεντρώσεων λαϊκής διαμαρτυρίας στις 9, 10 και 11 Αυγούστου, έκανε τα υπόλοιπα: όπως το είπε ο λευκορωσός κοινωνιολόγος Αντρέι Βαντομάτσκι, «Όταν πυροβολούν στα παράθυρα, όλο το κτίριο το βλέπει». Εναντία στην αδικία και στην τρομοκρατία, η επέκταση του κινήματος διαμαρτυρίας ήταν άμεση: το καθεστώς Λουκατσένκο δε στέκεται πλέον παρά μόνο χάρη στις δυνάμεις καταστολής. Πόσον καιρό άραγε μπορεί κανείς να βασιλεύει «καθισμένος στην άκρη μιας μπαγιονέτας»;

5Απαντώντας με τρομοκρατία, το καθεστώς Λουκατσένκο ήλπιζε να εμποδίσει τις συγκεντρώσεις διαδηλωτών. Στην πραγματικότητα, όμως, ώθησε τους διαμαρτυρόμενους να διαδηλώνουν μπροστά από τα σπίτια τους, μέσα στις αυλές των συγκροτημάτων των πολυκατοικιών, και στις συνοικίες, ποδηλασιάζοντας έτσι τις διαμαρτυρίες και σπρώχνοντας σε μορφές τοπικής αυτο-οργάνωσης γύρω από τις σχέσεις γειτονίας -που είναι πολύ ισχυρές, καθώς το γραφειοκρατικό σύστημα διαχείρισης των κτιρίων και οι κοι-

νωνικές υπηρεσίες δυσλειτουργούν και αναγκάζουν τους γείτονες να ρυθμίζουν μεταξύ τους τα επείγοντα προβλήματα. Προσθέτοντας το ρόλο των κοινωνικών δικτύων και των διαδικτυακών αλυσίδων -δημοφιλή στους νέους και κύριες πηγές πληροφόρησης σε μία χώρα όπου το καθεστώς ελέγχει και λογοκρίνει τα μίντια- το αποτέλεσμα ήταν η ανάδυση ενός τεράστιου δικτύου τοπικών, αυθόρμητων, διαμαρτυριών, που δεν έχει κέντρο ούτε διαπιστωμένη ηγεσία, αλλά μια απλή «ρευστή ηγεσία»: μόλις κάποιος(-α) φανεί ως «εκπρόσωπος» υφίσταται καταστολή και κάποιος άλλος παίρνει τη θέση του σε τοπικό επίπεδο. Αυτό που χαρακτηρίζει το κίνημα είναι η πολύ μεγάλη του δημιουργικότητα, οι διαμαρτυρόμενοι εφευρίσκουν διαρκώς νέες μορφές ελέγχου, ειρηνικού αγώνα, και όλα αυτά κυκλοφορούν, διαδίδονται και εμπλουτίζονται μέσα από τα κοινωνικά δίκτυα.

Από τις 10 Αυγούστου, οι μισθωτοί, ως τέτοιοι, εντάχθηκαν στις κινητοποιήσεις. Οι περιθάλποντες (κυρίως γυναίκες, γιατροί και νοσοκόμοι) των τραυματιών κατέβηκαν στους δρόμους διαμαρτυρόμενοι για τα βασανιστήρια. Στάσεις εργασίας έγιναν σε πολλές επιχειρήσεις (μερικές φορές με την υποστήριξη των ιδιοκτητών τους στον ιδιωτικό τομέα) και, κυρίως, σε τουλάχιστον καμιά ντουζίνα πολύ μεγάλων κρατικών επιχειρήσεων, πράγμα που οδήγησε σε συγκεντρώσεις εργατών μέσα στα εργοστάσια, ενίοτε με πολεμικές κατά των διοικήσεων και των τοπικών εκπροσώπων του καθεστώτος και ακόμα και με τον ίδιο τον Λουκατσένκο (που τον έδιωξαν οι εργάτες στο εργο-

στάσιο αυτοκινήτων στο Μινσκ με συνθήματα «φύγε!» στις 17 Αυγούστου). Εμφανίστηκαν και απεργιακές επιτροπές, αν και φαίνεται ότι πουθενά δεν υπήρξε προσπάθεια για απεργία με κατάληψη. Αντίθετα, οι εργάτες βγήκαν από τα εργοστάσια για να διαδηλώσουν. Και με την καταστολή (απολύσεις, ενίοτε μαζικές, όπως στην Κρατική Τηλεόραση ή στο Εθνικό θέατρο του Μινσκ, ή απειλή απολύσεων, συλλήψεις συχνά με φυλάκιση των πραγματικών ή φανταστικών «καθοδηγητών»), την αδυναμία ή την απουσία αλληθινών συνδικάτων, καθώς και με τις «συμβουλές» από διευθυντικά στελέχη για «ιταλική απεργία» (δηλαδή για απεργίες ζήλου, αθέατες, με ατομικοποιημένους τους μισθωτούς), το απεργιακό κίνημα υποχώρησε, οι προλετάριοι διαλύθηκαν μέσα στο κίνημα διαμαρτυρίας. Τα εργοστάσια δεν έγιναν επίκεντρο της εξέγερσης και το προλεταριάτο δεν έχει (ακόμα;) καταφέρει να διατυπώσει την ύπαρξή του ως τάξη, γύρω από δικά του αιτήματα, μέσα στο δημοκρατικό κίνημα που παλεύει κατά του καθεστώτος.

Απέναντι στη βίαιη καταστολή των διαδηλώσεων, οι γυναίκες ως τέτοιες οργάνωσαν πολλές «αλυσίδες αλληλεγγύης», προσφέροντας λιουλούδια στις δυνάμεις καταστολής και ξεπερνώντας τες μέσα από τη μαζικότητά τους, πολύ ειρηνικά, πράγμα που για κάποιο διάστημα παρέλυσε τον πολύ ματιστικό αυτόν κλάδο, πριν οι αρχές δώσουν διαταγή για να καταστείλουν και τις γυναίκες, ακόμα και τα παιδιά τους. Παρόλ'αυτά, διεκδικήσεις για δικαιώματα των γυναικών δεν έχουν (ακόμα;) αναδυθεί ως τέτοιες στις πρωτοβουλίες αυτές.

6 Ενώ οι αντιπολιτευόμενοι υποψήφιοι στην προεδρία, αυτοί που αποκλείστηκαν από το καθεστώς (Β. Μπαμπάρικο, Β. Τσεπκόλο και Σ. Τσανόφσκι) αλλά και ο Αντρέι Ντμίτριεφ (υποψήφιος του «Να πούμε την αλήθεια», που επισήμως έλαβε 1,21%) προωθούσαν φιλελεύθερα οικονομικά προγράμματα, με στόχο ιδιαίτερα την «ελευθερία των επιχειρήσεων» του ιδιωτικού τομέα και την ανάγκη να «σταματήσει η χρηματοδότηση των μη-αποδοτικών επιχειρήσεων», η θεματική αυτή σχεδόν εξαφανίστηκε από την προεδρική καμπάνια της Σβετλάνα Τσανόφσκαγια (χωρίς ωστόσο να απορριφθεί από την υποψήφια). Από τις 9 Αυγούστου του 2020, έχει εξαφανιστεί και από την ίδια την εξέγερση των μαζών κατά του καθεστώτος. Οι διαδηλωτές δεν προβάλλουν πλέον παρά μόνο τις τρεις δημοκρατικές διεκδικήσεις.

Τα φιλελεύθερα κόμματα της αντιπολίτευσης, που έχουν αποκλειστεί ήδη από το 1994 και δε διαθέτουν καμία σημαντική αντιπροσώπευση στους θεσμούς του καθεστώτος, είναι στην πραγματικότητα πολύ αδύναμα. Το ίδιο συμβαίνει και με τα πολιτικά κόμματα που αναφέρονται στην αριστερά (πράγμα που συχνά ανακατεύεται και με κάποια δόση νοσταλγίας για το παλιό καθεστώς του υποτιθέμενου «υπαρκτού σοσιαλισμού»), τα οποία είναι απλώς συζητητικές λέσχες.

Τέλος, εάν η ένταξη σε ένα συνδικάτο είναι υποχρεωτική, το επίσημο συνδικαλιστικό κίνημα δεν έχει τίποτα το κοινό με το συνδικαλισμό, ακόμα και τον πλέον γραφειοκρατικοποιημένο, αλλά παίζει απλώς ένα ρόλο ιμάντα μεταβίβασης για τους γραφειοκράτες. Πρέπει να υπογραμμιστεί η ρήξη που αποτέλεσε, από αυτή την άποψη, η ίδια η καταστολή του Λουκατσένκο της πολύ μεγάλης εργατικής και συνδικαλιστικής κινητοποίησης στις αρχές της δεκαετίας του 1990, τότε που έθεσε ένα τέλος στη φιλελεύθερη θεραπεία σοκ. Οι «κοινωνικές προτάσεις» του κρατικού του καπιταλισμού συνδέθηκαν οργανικά με την ατομικοποίηση και τη γραφειοκρατική πλαισίωση των εργαζομένων. Τα ανεξάρτητα συνδικάτα -όπως το Συνέδριο των Δημοκρατικών Συνδικάτων της Λευκορωσίας (BKDP), μέλος της Διεθνούς Συνδικαλιστικής Συνομοσπονδίας- που παραμένουν ανεκτά, έστω και με καταστολή, είναι εξαιρετικά αδύναμα με ελάχιστη παρουσία στις μεγάλες επιχειρήσεις.

Η κοινωνία, έτσι όπως έχει διαμορφωθεί από τον Λουκατσένκο, ήταν έτσι μια ατομικοποιημένη κοινωνία. Αυτό είναι που άλλαξε κατά τους τελευταίους μήνες, ιδιαίτερα από την αρχή της ραϊκής εξέγερσης. Οι εκκλήσεις για αλληλεγγύη με τους εργαζομένους και τον πληθυσμό της Λευκορωσίας από τα δίκτυα της Ευρωπαϊκής Συνδικαλιστικής Συνομοσπονδίας (ΕΣΣ) -ιδιαίτερα από τη γαλλική CGT, που πρόσφατα εντάχθηκε στην ΕΣΣ- σηματοδοτούν μια ενδεχομένως κρίσιμη καμπή.

Όποια και να είναι τα όρια αυτού του μαζικού δημοκρατικού κινήματος, στο εσωτερικό του βλέπουμε μια έντονη πολιτικοποίηση, την εκμάθηση μιας πολιτικής αυτο-οργάνωσης που θέτει στην ημερήσια διάταξη την ανάδυση μιας τελειώς νέας πολιτικής διάρθρωσης. Το κίνημα αυτό υπέρ της δημοκρατίας θα αναγκαστεί, αργά ή γρήγορα, να συγκροτήσει ένα σχέδιο για την κοινωνία. Εάν καταφέρει να «διώξει» τον Λουκατσένκο και το αυταρχικό του καθεστώς, θα υποστεί διαφοροποιήσεις και θα μπορέσουν να αναδυθούν οι προϋποθέσεις για να ανθίσουν τα ζητήματα τάξης και φύλου, καθώς και οι συζητήσεις για το τί πρέπει να το αντικαταστήσει. Τότε ο ρόλος της εργατικής τάξης (της οποίας οι απεργίες που είχαν ξεκινήσει ανάγκασαν, για ένα διάστημα, τον Λουκατσένκο να περιορίσει την καταστολή, δείχνοντας έτσι τη δύναμή της), ο ρόλος των γυναικών (των οποίων οι σαββατιάτικες διαδηλώσεις άνοιξαν το δρόμο για τη συνέχιση με τις μαζικές διαδηλώσεις τις Κυριακές), τα οικολογικά ζητήματα (η

Λευκορωσία έχει ήδη γνωρίσει μια σοβαρή αρχή κλιματικής αλλαγής, καθώς το νότιο τμήμα της χώρας μετατρέπεται σε στέπες, ενώ πριν από 50 χρόνια ήταν κυρίως ελώδη δάση) θα βρεθούν στο κέντρο των συζητήσεων.

7 Για να μπορέσουν όλα αυτά τα διακυβεύματα, δημοκρατικά, υγειονομικά, φεμινιστικά, ταξικά και περιβαλλοντικά, που τροφοδοτούν τη σημερινή πολιτικοποίηση της λευκορωσικής κοινωνίας, να επιτρέψουν την ανάδυση ενός οικοσυστηματικού μετώπου, θα πρέπει η διεθνιστική αριστερά (συνδικαλιστική, πολιτική, συλλογιστική) να είναι σε θέση να αναπτύξει συγκεκριμένες και αλληλεγγύες σχέσεις, από τα κάτω, με το λευκορωσικό δημοκρατικό κίνημα στο σύνολό του.

Αλληλεγγύη δε σημαίνει ευθυγράμμιση με τη μια ή την άλλη απόφαση όσων σήμερα διατείνονται ότι συμβολίζουν το κίνημα: η συντονιστική επιτροπή γύρω από τη Σβετλάνα Τσανόφσκαγια (που η καταστολή την έχει εξασθενήσει αρκετά) ή τα παλιά πολιτικά κόμματα που έχουν ενταχθεί στο κίνημα, αποκρύπτοντας τα προγράμματά τους και τους πραγματικούς τους στόχους -υπέρ ή κατά των φιλορωσικών ιδιωτικοποιήσεων, αντικοινωνικά και αντιδημοκρατικά. Το διακύβευμα αυτό βγαίνει όλο και σαφέστερα στην επιφάνεια, την ίδια στιγμή που η οικονομική κατάσταση επιδεινώνεται: θα χρειαστεί αντιπαράθεση τόσο με τα ψευτο-προστατευτικά λόγια του Λουκατσένκο όσο και με τους ψευτο-δημοκράτες αντιπάλους του.

Αλληλεγγύη σημαίνει δημοκρατική υποστήριξη κατά της καταστολής, υπεράσπιση του πληθυσιακού δικαιώματος έκφρασης, υποστήριξη στις διαδηλώσεις και στις απεργίες που γίνονται. Αλληλεγγύη σημαίνει επίσης ανεξαρτησία απέναντι στις μανούβρες των κυβερνήσεων των άλλων χωρών και του διεθνούς χρηματοπιστωτικού κεφαλαίου, που προσπαθούν να επωφεληθούν από τις μαζικές κινητοποιήσεις στη Λευκορωσία.

- Διεθνής αλληλεγγύη των εργαζομένων με το δημοκρατικό κίνημα στη Λευκορωσία!
- Να φύγει ο Λουκατσένκο και το καθεστώς του!
- Ελεύθερες και δίκαιες εκλογές στη Λευκορωσία!
- Ελεύθερη αυτο-οργάνωση της συζήτησης για το μέλλον της Λευκορωσίας!
- Προς μία οικοσυστηματική Λευκορωσία: διεθνικές συνδέσεις συνδικάτων, φεμινιστικών κινημάτων, νέων, εργαζομένων!

Εκτελεστικό Γραφείο της 4ης Διεθνούς

26 Σεπτεμβρίου 2020

► <https://tpt4.org/?p=5058>

Για μια εναρμονισμένη κοινωνία

Το σχέδιό μας για τη μελλοντική κοινωνία

Σημειώσεις της επιτροπής LGBTIQ της 4ης Διεθνούς

Στη Διεθνή Επιτροπή του 2019 συζητήθηκε η «Πρόταση για μια προγραμματική συζήτηση». Και αποφασίστηκε να συνεχίσει πηλατιά και δημόσια η συζήτηση πάνω στην αντίληψή μας για μια νέα κοινωνία. Σε αυτή την προοπτική, ζήτησε σε τρεις από τις επιτροπές της να αναπτύξουν, πέρα από την οργάνωση της διαρκούς δραστηριότητας στα σημερινά κοινωνικά κινήματα, και τη σκέψη μας για τον τύπο της κοινωνίας που θέλουμε. Οι τρεις αυτές επιτροπές -για την οικολογία, για το ζήτημα LGBTIQ και για την καταπίεση των γυναικών και το φεμινισμό- επεξεργάστηκαν η κάθε μία τους από μια μικρή συμβολή για να αναπτυχθεί η συζήτηση αυτή. Εδώ δημοσιεύουμε το κείμενο της επιτροπής ΛΟΑΤΚΙ της 4ης Διεθνούς.

Το ζήτημα της σχέσης ανάμεσα στον αγώνα για τη χειραφέτηση των ΛΟΑΤΚΙ και το όραμά μας για το σοσιαλισμό έχει ήδη προσεγγιστεί, σε κάποιο βαθμό, με το ντοκουμέντο για την απελευθέρωση των λεσβιών/

ομοφυλόφιλων που υιοθετήθηκε κατά το 15ο Παγκόσμιο Συνέδριο της 4ης Διεθνούς το 2003, ιδιαίτερο με το 2ο τμήμα του κειμένου με τίτλο «Οι θέσεις που υιοθετούμε».

Η επιτροπή LGBTIQ ξεκίνησε, επομένως, από το κείμενο εκείνο, για να συντάξει αυτές τις θέσεις για τη Διεθνή Επιτροπή και επίσης προσπάθησε να ενσωματώσει τις κρίσιμες ιδέες του βιβλίου Warped του Peter Drucker. Προσπαθήσαμε να χρησιμοποιήσουμε μια πιο ενσωματωμένη γλώσσα από του κειμένου του 2003 και να προσθέσουμε και νέα σημεία που, όπως ελπίζουμε, αντικατοπτρίζουν τις κρίσιμες συζητήσεις που εμείς και το κίνημα γνωρίσαμε από τότε.

Πιστεύουμε ότι πρόκειται για μια σημαντική συζήτηση, παρότι δεν είναι εύκολη. Ιδιαίτερα σε αυτούς τους σκοτεινούς καιρούς, είναι σημαντικό να διατυπώσουμε / υποστηρίξουμε την αρχή της ελπίδας.

ΘΕΣΗ 1

Για να αναπτύξουμε και να εξηγήσουμε το όραμά μας για τη σοσιαλιστική κοινωνία, για την οποία αγωνιζόμαστε, πρέπει ιδιαίτερα να εντάξουμε σε αυτό και ένα όραμα για χειραφέτηση των ΛΟΑΤΚΙ, αντιτασσόμενοι στις καταπιεστικές αντιλήψεις που εγκλωβίζουν την αρρενωπότητα, τη θηλυκότητα και τη σεξουαλικότητα -πέρα από το δυισμό του φύλου. Εργαζόμαστε για μια κοινωνία στην οποία το φύλο δε θα αποτελεί κεντρική κατηγορία για την οργάνωση της κοινωνικής ζωής και στην οποία οι έννοιες της «ετεροσεξουαλικότητας» και της «ομοσεξουαλικότητας», στο μέτρο που υπάρχουν, δε θα έχουν νομικές και οικονομικές επιπτώσεις.

Για να υπάρξει μια τέτοια μετάβαση, θα χρειαστεί ιδιαίτερα μια ενεργή καμπάνια κατά των στερεοτύπων που επιβάλλονται στο σύνολο της κοινωνίας μέσα από τις οικογένειες, τις κοινοτικές οργανώσεις (ιδιαίτερα από πολλούς θρησκευτικές οργανώσεις), από τα μίντια και από τους δημόσιους θεσμούς -ιδιαίτερα από τα εκπαιδευτικά συστήματα. Οι καμπάνιες αυτές θα συνεχίσουν να διεξάγονται για ένα διάστημα και μετά τη σοσιαλιστική επανάσταση.

Θα πρέπει επίσης να επιτεθούμε και στα στερεότυπα των ανθρώπων από διαφορετικές φυλές, που συχνά βασίζονται σε υποτιμητικές εικόνες του σώματος και της σεξουαλικότητας των ανθρώπων διαφορετικών φυλών -συχνά, τουλάχιστον σε ένα βαθμό, στη βάση του γεγονότος ότι συλλογίζονται ως «αποκλίνοντα» από αυτό που προωθείται ως «πολιτισμένο» πρότυπο, καθώς και εξαιτίας της διαγραφής της πλούσιας κληρονομιάς της σεξουαλικότητας του ίδιου φύλου και των προκλήσεων απέναντι στο δυισμό του φύλου από πολλούς προ-ιμπεριαλιστικούς και ιθαγενείς πολιτισμούς.

Αυτό σημαίνει επίσης την αμφισβήτηση του γεγονότος ότι και οι ανάπηροι βλέπουν συχνά να τους αρνούνται το δικαίωμα να έχουν σεξουαλική ζωή ή γελοιοποιούνται ή γίνονται θύματα διακρίσεων όταν διεκδικήσουν το δικαίωμά τους αυτό.

ΘΕΣΗ 2

Η χειραφέτηση των ΛΟΑΤΚΙ είναι τμήμα μιας πιο πηλατιάς ανθρώπινης σεξουαλικής χειραφέτησης, για την οποία εμείς αγωνιζόμαστε. Θέλουμε να απελευθερώσουμε την ανθρώπινη σεξουαλικότητα από αυτό που η απόφαση του 1979 για τη χειραφέτηση των γυναικών ονόμαζε «πληαίο οικονομικού καταναγκασμού, προσωπικής εξάρτησης και σεξουαλικής καταπίεσης», στο οποίο εγκλωβίζεται σήμερα. Μια σεξουαλική δραστηριότητα που είναι ελεύθερα συναινετική και ηδονική για όλους όσους συμμετέχουν σε αυτήν προσφέρει από μόνη της την επαρκή δικαιολόγησή της.

Εμείς αγωνιζόμαστε για μια κοινωνία στην οποία τα σώματά μας, οι επιθυμίες μας και τα συναισθήματά μας θα πάψουν να είναι πράγματα για αγορά και πώληση, στην οποία το εύρος των επιλογών για όλους

-ως γυναίκες, άντρες, σεξουαλικά όντα, νέοι, ηλικιωμένοι- θα είναι σημαντικά διευρυμένο και όπου οι άνθρωποι θα μπορούν να αναπτύσσουν νέους τρόπους δημιουργίας σεξουαλικών σχέσεων, ζωής, εργασίας και ανατροφής των παιδιών μαζί.

Θέλουμε έναν κόσμο στον οποίο το σώμα και η σεξουαλικότητα των ανθρώπων (ιδιαίτερα των γυναικών) δε θα θεωρείται πλέον ως πράγμα, στον οποίο η ευτυχία δε θα εξαρτάται πλέον από την απόκτηση του «καλού» εταίρου, στον οποίο η καθημερινή ζωή θα είναι ερωτική και αισθησιακή και δε θα περιορίζεται σε έναν χώρο ψυχαγωγίας και σεξουαλικής κατανάλωσης. Θέλουμε μια κοινωνία στην οποία όλα τα άτομα (ιδιαίτερα οι γυναίκες) να απολαμβάνουν μια σεξουαλική αυτονομία χωρίς να πιάσουν να συμμετέχουν σε μια κοινότητα. Θέλουμε έναν κόσμο στον οποίο ο έρωτας θα κατανοείται ως βαθιά κοινωνικός.

Μας είναι αδύνατον σε εμάς που έχουμε διαμορφωθεί από την αλλοτριωμένη κοινωνία στην οποία ζούμε να φανταστούμε πώς η σεξουαλικότητα θα αναπτυχθεί σε αυτό το πλαίσιο και είναι επομένως σημαντικό να αποφεύγουμε τις προβλέψεις με βάση τις δικές μας ατομικές βιβλίες.

Η πάλη ενάντια σε κάθε μορφή σεξουαλικής, φυσικής και/ή ψυχολογικής, βίας είναι ουσιαστικό τμήμα του αγώνα αυτού. Η έκρηξη κινημάτων όπως το #NiUnaMenos και η όσο γίνεται μεγαλύτερη έκθεση της ανομοιόκλητης σεξουαλικής βίας και άλλων μορφών βίας ενάντια στα παιδιά και τους νέους, όχι μόνο μέσα στην οικογένεια αλλά και μέσα στους θεσμούς -συχνά θρησκευτικούς- μπορούν να είναι σημαντικοί σύμμαχοι αυτού του οράματος. Ταυτόχρονα, συμμαχούμε με τις δυνάμεις αυτές, ιδιαίτερα τους νέους, που παλεύουν για ένα «σεξουαλικά θετικό» όραμα.

ΘΕΣΗ 3

Η πλήρης χειραφέτηση των ΛΟΑΤΚΙ συνεπάγεται το μαρσμό της καπιταλιστικής οικογένειας ως θεσμού και την αμφισβήτηση του ετεροφυλικού προτύπου που επιβάλλει το καπιταλιστικό κράτος. Η 4η Διεθνή θεωρεί ότι οι πλήρεις ισότητα και ελευθερία για τις γυναίκες, τα ΛΟΑΤΚΙ άτομα και τους νέους, απαιτούν κοινωνικοποιημένες εναλλακτικές για τις λειτουργίες της οικογένειας, πράγμα που δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί πλήρως παρά μόνο με την ανατροπή του καπιταλισμού.

ΘΕΣΗ 4

Δουλεύουμε για να προσφέρουμε κοινωνικοποιημένες εναλλακτικές στις διάφορες λειτουργίες που σήμερα εκπληρώνει η οικογένεια:

- διάφορες μορφές συλλογικής και κοινοτικής ευθύνης για τη φροντίδα των παιδιών και των αρρώστων
- μια οικονομία που δεν εξαναγκάζει τους ανθρώπους να μεταναστεύουν από τις τοπικές τους κοινότητες

- διάφορες μορφές νοικοκυριών και συνεργασίας μέσα στις τοπικές κοινότητες
- και διάφορες μορφές φιλίας, αλληλεγγύης και σεξουαλικών σχέσεων

Στο πλαίσιο αυτού του συνοδικού σχεδίου, εμείς αναγνωρίζουμε ότι, ιδεωδώς, τα άτομα και οι μικρές ομάδες θα έπρεπε να μπορούν να ασκήσουν όσο περισσότερες επιλογές είναι υλικά δυνατόν να προσφερθούν.

Έτσι, για παράδειγμα, η δημιουργία συλλογικών καντίνων, τόσο στον τόπο διαμονής όσο και στο χώρο εργασίας, δε θα έπρεπε να εμποδίσουν ένα άτομο από το να ετοιμάσει και να πάρει το πρωινό του μόνο του ή να μοιραστεί ένα φαί που ετοίμασε με μια μικρή ομάδα. Το ίδιο, εάν πρέπει να υπάρχουν συλλογικές υπηρεσίες φροντίδας για τα παιδιά, υψηλής ποιότητας και δωρεάν στις συνοικίες, ο χρόνος που αφιερώνουν μικρές ομάδες στα παιδιά θα έπρεπε επίσης να είναι εφικτός και θετικά αποτιμώμενος.

ΘΕΣΗ 5

Στους περισσότερους πολιτισμούς, η σεξουαλικότητα και η σεξουαλική δραστηριότητα είναι ακόμα πλεονέκτημα της ανθρωπίνης ύπαρξης που αντιμετωπίζονται ως επικίνδυνες ή ως «ιδιοκτησία» της κοινωνίας - συχνά ανατίθενται στον έναν ή στον άλλο ή και στα δύο ανδρικά μέλη της οικογένειας και των θρησκευτικών θεσμών - και όχι στο άτομο. Αλλά οι επαναστατικές πρόοδοι στις τεχνικές της αναπαραγωγής κατά τις δεκαετίες του 1950 και του 1960 συνέβαλαν πολύ στην ανάδυση της βούλησης για σεξουαλική απελευθέρωση και επίσης διαχώρισαν τη σεξουαλικότητα από την αναπαραγωγή. Μια πολιτιστική ριζοσπαστικοποίηση αναδύθηκε κατά τις δεκαετίες του 1950 και του 1960 στη νεολαία και στους φοιτητές των ιμπεριαλιστικών χωρών, η οποία άρχισε να θέτει σε αμφισβήτηση, μεταξύ άλλων, την παραδοσιακή ταξινόμηση των φύλων. Οι νέες αυτές προκλήσεις στην παραδοσιακή κοινότητα περιελάμβαναν νέες προσεγγίσεις στη σεξουαλικότητα.

ΘΕΣΗ 6

Οι αγώνες για το δικαίωμα στην έκτρωση και σε προσβάσιμο έλεγχο των γεννήσεων, όπως και ο αγώνας για τα δικαιώματα των ΛΟΑΤΚΙ, έθεσαν άμεσα σε αμφισβήτηση την παραδοσιακή έννοια που ταυτίζει το αποδεκτό σεξ με την αναπαραγωγή, με το γάμο και την οικογένεια. Οι νέες προοπτικές για το σεξ και τη σεξουαλικότητα ευνόησαν και μια νέα αξιολόγηση της σεξουαλικής ηδονής γενικότερα, αλλά και κυρίως για τις γυναίκες, που σε πολλούς πολιτισμούς δεν κοινωνικοποιούνταν με αναμονή για σεξουαλική ηδονή. Όταν το κίνημα των γυναικών προώθησε τις διεκδικήσεις στο χώρο της υγείας και της σεξουαλικής πληροφόρησης για τις γυναίκες, το έκανε με τη θεμελιακή ιδέα ότι οι γυναίκες είναι και αυτές σεξουαλικά όντα και έχουν δικαίωμα στη σεξουαλική ηδονή και στον έλεγχο των σεξουαλικών τους σχέσεων από τα οποία ιστορικά οι άντρες επωφελούνταν. Το ένα από τα κύρια μηνύματα που προώθησε ο αγώνας αυτός για τη σεξουαλική αυτονομία των γυναικών ήταν ότι δεν υπάρχει μόνο ένας τρόπος να απολαύσει κανείς τη σεξουαλικότητα, αλλά ότι στην πραγματικότητα υπάρχει πληθιάδα δυνατοτήτων.

Για τους άντρες που έχουν σεξουαλικές σχέσεις με άλλους άντρες, για τους εργαζόμενους(ες) του σεξ και τις κοινότητες ΛΟΑΤΚΙ γενικότερα, η εμφάνιση του HIV άλλαξε το μέτρο με το οποίο οι σεξουαλικές πρακτικές μεταξύ ατόμων του ίδιου φύλου συζητιόνταν πιο ανοιχτά απ'ό,τι προηγουμένως σε πολλές κοινωνίες. Τα κράτη αναγκάστηκαν από αγωνιστικές οργανώσεις όπως η Act Up σε πολλές χώρες και από την Treatment Action Campaign στη Νότιο Αφρική να επεκτείνουν τη σεξουαλική εκπαίδευση στα σχολεία και τα γυμνάσια, να γνωστοποιήσουν τη διαθεσιμότητα των υπηρεσιών σεξουαλικής υγείας (που ασχολούνται με ένα φάσμα ζητημάτων πολύ πιο πλατύ από τον HIV) και να προωθήσουν πιο σίγουρες σεξουαλικές πρακτικές. Τα οφέλη από τον ακτιβισμό αυτόν ήταν, ωστόσο, πολύ άνιστα στις διάφορες περιοχές του κόσμου, στις διάφορες κοινότητες (εξαιτίας της έλλειψης υλικού στις ενδια-

- Για το 8ο διεθνές σεμινάριο ΛΟΑΤΚΙ -

Το σεμινάριο LGBTI της 4ης Διεθνούς διεξάγεται κάθε δύο χρόνια. Για το 2020 ήταν προγραμματισμένο να γίνει στις αρχές Ιουλίου στο Άμστερνταμ με διαζώσης συναντήσεις. Λόγω της πανδημίας του νέου κορονοϊού τελικά έγινε διαδικτυακά στις 11 και 12 του ίδιου μήνα. Συμμετείχαν δεκάδες λσατκι αντισυστημικές ακτιβίστριες, ακτιβιστές και ακτιβιστ* από την Ευρώπη, τη Λατινική Αμερική, τη Βόρεια Αμερική, την Ινδία, τις Φιλιππίνες και τη Νότια Αφρική.

Κάθε συμμετέχον άτομο έγραφε στο chat της τηλεδιάσκεψης το όνομά του, την αντωνυμία που χρησιμοποιεί, τη χώρα και γλώσσα του και την οργάνωσή του. Έλαβαν μέρος άτομα κάθε είδους ταυτότητας φύλου και σεξουαλικού προσανατολισμού.

Την 1η μέρα το θέμα ήταν η σχέση του λσατκι+ κινήματος με το black lives matter. Τοποθετήθηκαν κατά κύριο λόγο έγχρωμα λσατκι άτομα μεταφέροντας την εμπειρία τους από το κίνημα που συνεχιζόταν ακόμα ύστερα από τη δολοφονία του Τζορτζ Φλόιντ στη Μινεσότα των ΗΠΑ. Πολύ δυναμικές ήταν οι τοποθετήσεις των εκπροσώπων οργανώσεων από τη Λατινική Αμερική. Από την πλευρά μου, δεν τοποθετήθηκα, έγραψα μόνο ένα εκτενές σχόλιο την 1η μέρα για την προσπάθεια του αυτο-οργανωμένου Pride της Θεσσαλονίκης για τη σύνδεση του λσατκι+ με τα υπόλοιπα κινήματα. Τη 2η μέρα συζητήθηκαν οι επιπτώσεις του lockdown στη λσατκι κοινότητα σε συσχέτιση με το κίνημα των οροθετικών των δεκαετιών του '80 και του '90. Πήραν τον λόγο αγωνιστές εκείνης της εποχής από τη Βόρεια Αμερική και όχι μόνο.

Κανονικά το σεμινάριο θα συνεχιζόταν τον Οκτώβριο, αλλά τελικώς αναβλήθηκε. Οι θεματικές αυτή τη φορά θα ήταν:

- κοινωνική αναπαραγωγή και βία (1η μέρα)
- τι μπορεί να κάνει ενδιαφέρουσα τη συμμετοχή ενός λσατκι+ ατόμου σε οργάνωση (λογικά επαγγελματική οργάνωση) (2η μέρα)

Η ζύμωση τόσων πολλών λσατκι ατόμων από διαφορετικές γωνιές του κόσμου έχει πολύ μεγάλο ενδιαφέρον έτσι κι αλλιώς. Πόσο μάλλον που δεν πρόκειται για ένα σεμινάριο που αφορά αποκλειστικά τα μέλη των τμημάτων της 4ης Διεθνούς. Κάθε τμήμα μπορεί να προτείνει είτε μέλη είτε άτομα με τα οποία δρα από κοινού στο λσατκι κίνημα. Αρκεί να είναι λσατκι (κατά προτεραιότητα) ή αλληλεγγύα άτομα από το φεμινιστικό κίνημα και να καταλαβαίνουν αγγλικά, ισπανικά ή πορτογαλικά.

Χατζηεμμανουήλ Ιγνάτης (Στρατής Γατελούζος)

► <https://tpt4.org/?p=5233>

φερόμενες γλώσσες, για παράδειγμα) και σε διάφορες χρονικές στιγμές. Σήμερα, με την ενίσχυση των δυνάμεων της άκρας δεξιάς και των θρησκευτικών φονταμενταλισμών σε πολλές περιοχές του κόσμου, το ζήτημα αυτό είναι ακόμα πιο σημαντικό απ'ό,τι ήταν κατά το ανώτερο επίπεδο του ακτιβισμού ενάντια στο AIDS.

ΘΕΣΗ 7

Δουλεύουμε σε έναν κόσμο στον οποίο η βασική δημοκρατία της καθημερινής ζωής στηρίζεται σε πολλές μορφές αυτοοργάνωσης. Θα χρειαστεί οι οργανώσεις που αντιπροσωπεύουν τους καταπιεσμένους να συνεχίσουν να οργανώνονται στις μετεπανάστατικές κοινωνίες. Τα κινήματα απελευθέρωσης των γυναικών, τα κινήματα για τους λσούς διαφορετικών φύλων, τα κινήματα των αναπήρων, θα πρέπει να είναι ενεργά

στο πλευρό των συνδικατικών οργανώσεων και των οργανώσεων στους χώρους δουλειάς, γιατί η καταπιεστική, κατασταλτική ιδεολογία των διακρίσεων είναι πιο παλιά από τις οικονομικές δομές που δημιουργήσαν, όπως και η υπο-αντιπροσώπηση των πιο καταπιεσμένων. Ταυτόχρονα, αγωνιζόμαστε για μια ειδική εκπροσώπηση των ατόμων ΛΟΑΤΚΙ στο πλευρό των άλλων καταπιεσμένων ομάδων, μέσα στις συνδικακές επιτροπές και στους χώρους δουλειάς, για να μπορέσουν οι οργανώσεις αυτές να έχουν τις μεγαλύτερες δυνατότητες ένταξης/αποδοχής που γίνεται. Επίσης αναγνωρίζουμε ότι η μορφή των κινήματων θα ποικίλει πολύ ανάλογα με τις διάφορες περιοχές του κόσμου.

Επιτροπή ΛΟΑΤΚΙ της 4ης Διεθνούς

► <https://tpt4.org/?p=4893>

Γαλλία:

Η τζιχαντιστική και φασιστική τρομοκρατία ενισχύει την αντιδραστική επίθεση του Macron ενάντια στις δημοκρατικές ελευθερίες και την κοινωνική δικαιοσύνη!

Την ώρα που ο κορονοϊός χτυπάει περισσότερο και μας οδηγεί σε έναν καινούριο περιορισμό, ο Macron και η κυβέρνησή του περπατάνε στα βήματα των πιο ακραίων αντιδραστικών της δεξιάς και των φασιστών της Marine Le Pen. Ο πολιτικός λόγος στρέφεται ενάντια στις πιο φτωχές γειτονιές, όπου ζουν πολλοί μουσουλμάνοι, μεροληπτικά μέτρα ελήφθησαν ή αναγγέλλονται, και η Γαλλία υφίσταται σ'αυτές τις μέρες ένα κύμα ρατσισμού και απολυταρχισμού που φέρνει ναυτία. Αυτή η πολύ ανησυχητική κατάσταση απαιτεί μια επείγουσα και ισχυρή απάντηση του κοινωνικού κινήματος και των οργανώσεών του. Αυτή η απάντηση άρχισε, αλλά δεν είναι ακόμα στο μέγεθος που θα έπρεπε σε σχέση με τις επιθέσεις που δέχεται.

Ένας ανάξιος πολιτικός υπολογισμός του Macron

Αυτός ο εκπρόσωπος του μεγάλου καπιταλισμού εκλέχθηκε το 2017 επειδή δεν έπρεπε να περάσει η φασίστρια Le Pen, αλλά το αποτέλεσμα του δεύτερου γύρου των εκλογών ήταν και είναι ότι έγινε πρόεδρος με μόνο 45% των ψηφοφόρων. Όμως, από την πρώτη στιγμή, η πολιτική του ήταν χωρίς έκπληξη αποκλειστικά στην υπηρεσία ενός κάθε μέρα βιαιότερου καπιταλισμού, με επιθέσεις ενάντια στους εργαζόμενους και τους νέους (κλεισίμο εργοστασίων, «μεταρρυθμίση» των συντάξεων, της εκπαίδευσης, μείωση των θέσεων στο Δημόσιο, με μια μεγάλη κρίση στα νοσοκομεία...). Μόλις τους εργατικούς αγώνες που έγιναν από 2017, ο Macron κατάλαβε ότι στην επόμενη προεδρική εκλογή το 2022, δεν θα πάρει μια ψήφους της εργατικής αριστεράς και της νεολαίας, παρότι η φασίστρια θα είναι η αντίπαλός του στο 2ο γύρο. Γι'αυτό, επιχειρεί από μήνες τώρα να κάνει μια πολιτική που θα αρέσει στους ψηφοφόρους της πιο αντιδραστικής δεξιάς και της ακρο-δεξιάς, σε σαφή ανταγωνισμό με την Le Pen.

Έτσι, από το Σεπτέμβριο, έχουμε ένα φρεσιβάλ ρατσισμού: ο υπουργός Εσωτερικών, ο Darmanin, φίλος του Sarkozy, δείχνει τους νέους των φτωχών γειτονιών σαν «άγριους», αρνείται τις καταγγελίες για την υπερβολικά αυξημένη αστυνομική βία... Η κυβέρνηση, ανακαλώντας από τη σφαίρα του φανταστικού μια παλιά ληυκή και καθολική Γαλλία, προετοιμάζει έναν νόμο ενάντια στην έννοια του «διαχωρισμού», στον οποίο πολλοί βλέπουν ότι ο στόχος είναι οι μουσουλμάνοι, με το πρόσχημα ότι δεν σέβονται τις παραδοσιακές αξίες!

Μπροστά στις κριτικές και στο ρίσκο να φαίνεται σαφώς

ότι ο πραγματικός διαχωρισμός, είναι οι πολύ πλούσιοι που ζουν στον κόσμο τους, που απαγορεύεται στους φτωχούς, τα ιδιωτικά σχολεία κτλ, άλλαξε το όνομα του σχεδίου, αλλά ο κίνδυνος αυτού του νόμου μένει ο ίδιος, χειρότερος ακόμα σήμερα. Από τώρα, η κυβέρνηση μιλάει παντού για τον υποχρεωτικό σεβασμό για τις «αξίες της Γαλλικής Δημοκρατίας» (στα γαλλικά, République, όχι Démocratie) και αυτός ο σεβασμός δεν πρέπει να συζητείται, είναι σαν μια επίσημη θρησκεία! Αυτό είναι προφανώς εντελώς απαράδεκτο: η σημερινή, 5η, Γαλλική Δημοκρατία είναι το αποτέλεσμα ενός πραξικοπήματος του De Gaulle το 1958, μ'ένα μοναρχικό καθεστώς για τον Πρόεδρο και, κυρίως, σήμερα, με τις αληθινές δημοκρατικές αξίες να υφίστανται τις σκληρές επιθέσεις του καπιταλιστικού συστήματος, όπως σε πολλές χώρες.

Κάτι που κάνει ακόμα πιο τραγικές τις τρομοκρατικές επιθέσεις που έγιναν πρόσφατα στην Conflans, στην Nice, στο Avignon, είναι ότι ενισχύουν προφανώς αυτή την κατασταλτική διαδικασία. Επιμένοντας στην απειλή των τζιχαντιστών δολοφόνων, η κυβέρνηση συνεχίζει και ενισχύει μια σημαντική ιδεολογική μανούβρα, που άρχισε εδώ και χρόνια, αλλά κυρίως εντάθηκε με την προεδρία του «σοσιαλιστή» Hollande με τον αντιδραστικό πρωθυπουργό Valls. Όλοι αυτοί έκλεψαν και κλέβουν μια πολύ σημαντική αρχή στην Γαλλία, την «laïcité» [κοσμικότητα], λέξη και αρχή που δεν έχει καμία σχέση με τον λαϊκισμό: σαν αποτέλεσμα της μάχης ενάντια στην καθολική εκκλησία που ήθελε να ελέγξει όλη τη λειτουργία του Κράτους, η λαϊκή νίκη το 1905 όχι μόνο επέτρεψε τον διαχωρισμό της Εκκλησίας και του Κράτους, αλλά και εγγυήθηκε την ελευθερία να πιστεύεις ή όχι σε μια θρησκεία, αλλά χωρίς να επιβάλλεις την πίστη σου στο δημόσιο χώρο. Είναι μια απελευθερωτική έννοια, για μια ανοιχτή κοινωνία, και πάει μαζί με την ελευθερία έκφρασης.

Αυτή την αντίληψη, η δεξιά και το Σοσιαλιστικό Κόμμα την πρόδωσαν σταδιακά, ειδικά με μια ισχυρή βοήθεια που έδωσαν στα ιδιωτικά σχολεία: μέσα σ'αυτά, οι διαφορετικές θρησκείες και οι ιδεολόγοι της αστικής τάξης μπορούν να ασκήσουν την επιρροή τους. Και σήμερα, βλέπουμε όλους αυτούς να χρησιμοποιούν τη λέξη «laïcité» με μίαν έννοια που είναι μακριά από την ιστορική γέννησή της: από την Le Pen μέχρι τον Darmanin περνώντας από τον Valls και όλους τους φασιστοειδείς αρθρογράφους που βρίσκονται στην υπηρεσία του καπιταλισμού, όλοι θέλουν μια «laïcité» κατά την οποία

ο λαός θα πρέπει να σέβεται ένα ενιαίο περιεχόμενο, χωρίς την παραμικρή κριτική σκέψη, σε σχέση με τις «αξίες της Γαλλικής Δημοκρατίας»...

Οι εκπαιδευτικοί έχουν τώρα, με το νόμο του υπουργού Blanquer, ένα «καθήκον παραδειγματισμού» και μερικοί αντιδραστικοί απαιτούν να φέρουν όλοι οι μαθητές την ίδια στολή! Ο υπουργός Darmanin διαμαρτύρεται πολύ σοβαρά, λέγοντας ότι σκανδαλίζεται όταν βλέπει στα σουπερ-μάρκετ βιτρίνες με «προϊόντα κοινοτήτων», ενώ αυτό που βέβαια θέλει να καταγγέλλει κυρίως είναι τη διατροφή χαλάλι των μουσουλμάνων, έστω και αν κάποιο στέλεχος του κόμματός του τού είπε ότι αυτός χαίρεται να βρίσκει στα μαγαζιά του Παρισιού «κοινοτικά προϊόντα» της Βρετανίας, της περιοχής του! Αν και βλέπουμε, έτσι, μέχρι πού οδηγούν ο εθνικισμός και ο κρετινισμός ενός Darmanin, η κατάσταση δεν είναι καθόλου γελοία ούτε εύκολη, επειδή η αντιδημοκρατική επίθεση είναι μετωπική από τα media που ελέγχουν οι πάρα πολύ πλούσιοι -μια κατάσταση περίπου όπως στην Ελλάδα- και με επιχειρήματα που είναι στο επίπεδο αυτών του Trump... Ο εχθρός είναι όχι μόνο ο φανατικός τζιχαντιστής, αλλά όλοι οι μουσουλμάνοι, και όλοι όσοι υποστηρίζουν τους μουσουλμάνους, τους οποίους αυτοί οι οπαδοί του Trump και των fake news αποκαλούν «ισλαμο-αριστεριστές», λέξη χωρίς ιστορική ούτε σοβαρή βάση, αλλά που τη χρησιμοποιούν συνεχώς όλοι οι σκύλοι φύλακες του καπιταλισμού στα media.

Μερικοί στην Γαλλία μιλούν για μακαρθισμό. Μάλλον είναι υπερβολή αυτή η έκφραση, αλλά σ'αυτό το τρομερό πολιτικό κλίμα, η κυβέρνηση προσπαθεί να επεκτείνει την καταστολή: διάλυση ανθρωπιστικών οργανώσεων που βοηθούν τους μουσουλμάνους, απειλές του υπεραντιδραστικού υπουργού Παιδείας Blanquer ενάντια στο Πανεπιστήμιο, που κατά την άποψή του είναι ένας ναός του «ισλαμο-αριστερισμού», και ενάντια σε επίσημες οργανώσεις για τα δικαιώματα του ανθρώπου, καταγγελίες ενάντια στην αριστερά που διαδηλώνει με τους μουσουλμάνους ενάντια στον ρατσισμό... Σ'αυτό το πλαίσιο, είναι βέβαια επείγον να υπάρχει μια μαζική κινητοποίηση του εργατικού κινήματος!

Και κάτι που πρέπει να γνωστοποιηθεί είναι ποιοί είναι οι αληθινοί συνένοχοι των τζιχαντιστών δολοφόνων: έρευνες των αντιφασιστών δείχνουν πολλές σχέσεις μεταξύ τζιχαντιστών, αντισημιτών και φασιστών, μεταξύ των οποίων στελέχη φίλοι της Marine Le Pen! Άλλοι φασίστες (μοναρχικοί της Action Française) τόλμησαν να κάνουν μια εμφάνιση στην Πλατεία της Concorde μετά τον αποκεφαλισμό του καθηγητή Samuel Paty με ένα πανό που έγραφε «Να αποκεφαλίσουμε τη Δημοκρατία», ενώ ένας φίλος των φασιστών της «Génération Identitaire» επιτέθηκε με όπλο σ'έναν άραβα πωλητή σ'ένα μαγαζί στην Avignon. Αυτές οι ομάδες, που είναι ένας θανάσιμος κίνδυνος για τη δημοκρατία, πρέπει να διαλυθούν αμέσως, να πάνε αυτοί στη φυλακή, όπως έγινε στην Ελλάδα με τη Χρυσή Αυγή!

Αλλά πρέπει να το πούμε πιο δυνατά ακόμα: οι διάφο-

ρες κυβερνήσεις της Γαλλίας, χθες με τον Hollande και τον Valls, σήμερα με τον Macron, έχουν πολλές σχέσεις (πώληση όπλων!) με τη μεσαιωνική μοναρχία της Σαουδικής Αραβίας, που είναι γνωστή για το γεγονός ότι διευκολύνει τις πράξεις των φανατικών τζιχαντιστών! Να οι «ισλαμο-ακροδεξιοί» της Γαλλίας!

Η κινητοποίηση του κοινωνικού κινήματος επείγει!

Ήδη υπάρχουν, απέναντι στα ρατσιστικά παραληρήματα και τη φοβερή επικίνδυνη ισλαμοφοβία, πολλή άρθρα και εκκλήσεις για την υπεράσπιση των ελευθεριών: δικαστές και δικηγόροι, ανήσυχοι μπροστά στην κατάργηση των δικαιωμάτων, 100 φωνές μουσουλμάνων -μεταξύ τους και ο σύντροφός μας Omar Slaouti- που ήλνε στο ρατσιστικές επιθέσεις, διακήρυξη πολλών ομοσπονδιών εργαζομένων (CGT, SUD...) και νέων (UNEF, UNL...), συλλόγων (ATTAC, COPERNIC, Planning Familial, συλλόγοι μεταναστών...), κομμάτων (NPA, Ensemble...) για ένα πλάι και κοινό μέτωπο ενάντια σε όλες τις μορφές ρατσισμού... Αυτό είναι σημαντικό, αλλά δεν αρκεί. Το κοινωνικό κίνημα οργάνωσε μια πρώτη κινητοποίηση: τα συνδικάτα δεν άφησαν την κυβέρνηση να «οικειοποιηθεί» τον φόρο τιμής στον καθηγητή Paty, και οργάνωσαν στις 18 Οκτωβρίου συλλογή παντού στη Γαλλία. Δεκάδες χιλιάδες άνθρωποι μαζεύτηκαν, βέβαια με πολλούς καθηγητές, σ'ένα βαρύ κλίμα, και στο Παρίσι, οι εκπαιδευτικοί γύρισαν την πλάτη στον Blanquer, που ήρθε εκεί με στόχο να επιβάλλει την εθνική ενότητα ενάντια στους «εχθρούς της Γαλλικής Δημοκρατίας».

Και στην αρχή Νοεμβρίου, βλέπουμε μια μεγάλη οργή στην δημόσια εκπαίδευση, οργή που έρχεται από μακριά, εξαιτίας της μεγάλης περιφρόνησης των διαφόρων κυβερνήσεων προς την εκπαίδευση, το προσωπικό της, τα παιδιά, με τις συνεχείς «μεταρρυθμίσεις», που όλες έχουν σαν στόχο εξοικονομήσεις, ταξική και πρόωγη επιλογή στη συνέχιση των σπουδών ή

όχι, και έναν αυξανόμενο απολυταρχισμό, δηλαδή το αντίθετο της αντίληψης ενός δημοκρατικού σχολείου. Και οι εκπαιδευτικοί, αλλιά και οι μαθητές, αρνούνται τα καινούρια μέτρα του Blanquer για τον κορονοϊό: όλα τα σχολεία μένουν ανοιχτά -όπως το ήθελαν οι εκπαιδευτικοί- αλλιά χωρίς σοβαρά μέτρα ενάντια στους κινδύνους μόλυνσης. Στα λύκεια, οι τάξεις μπορούν να έχουν μέχρι 39 μαθητές, ενώ τα συνδικάτα απαιτούν μαθήματα με τους μισούς μαθητές και με τις αναγκαίες προσλήψεις. Από την Δευτέρα 2 Νοεμβρίου, πολλοί εκπαιδευτικοί απεργούσαν, και σε λίγα λύκεια πέτυχαν το χωρισμό στη μέση των τάξεων. Αλλιά πέραν αυτών, η κινητοποίηση στρέφεται και ενάντια σε όλη την πολιτική του Blanquer και του Macron, με αιτήματα για παραίτηση του Blanquer! Και οι μαθητές μερικών λύκείων κινητοποιήθηκαν και αυτοί, παρά την καταστολή μετά τις απεργίες τους τον τελευταίο χειμώνα. Εθνικές απεργίες προετοιμάζονται.

Αυτή η κινητοποίηση δεν είναι η μόνη. Πριν δύο βδομάδες, οι εργαζόμενοι/ες των νοσοκομείων οργάνωσαν μια μεγάλη εθνική κινητοποίηση για να εκφράσουν την οργή τους για την ανικανότητα της κυβέρνησης: όχι μόνο οι φιλελεύθερες «μεταρρυθμίσεις», εδώ και 20 χρόνια, ντύνουν το δημόσιο σύστημα υγείας, αλλιά μετά την καταστροφική κατάσταση της άνοιξης, όταν η κυβέρνηση μιλούσε υποκριτικά για τους «ήρωες» των νοσοκομείων, αυτοί οι ήρωες δεν πήραν αυξήσεις για αξιοπρεπή μισθό. Τίποτα δεν οργανώθηκε για να εκπαιδευθούν νοσοκόμοι/μες στην εντατική θεραπεία του κορονοϊού, ούτε μια θέση εργασίας δεν δημιουργήθηκε, ούτε μια καινούρια κλίνη δεν ανοίχθηκε, με αποτέλεσμα σήμερα μια φοβερή οργή, αλλιά και αποθάρρυνση, με αποτέλεσμα εργαζόμενοι/ες να προτιμούν να εγκαταλείψουν αυτό το επάγγελμα!

Η ελπίδα και ο στόχος για να νικήσουν όλες αυτές οι κινητοποιήσεις (υπάρχουν και σ'άλλους τομείς, σαν τη βιομηχανία των αυτοκινήτων) είναι να επιτευχθεί η σύγκλησή τους. Σ'αυτή την κατάσταση, είναι βέβαια ακόμα πιο δύσκολο να γίνει κάτι τέτοιο, αλλιά η οργή είναι τόσο μεγάλη που η προσπάθεια μπορεί να προχωρήσει, όπως το βλέπουμε στην Toulouse: σ'αυτή την πολύ αγωνιστική πόλη, μια διαδήλωση για την υγεία και τις ελευθερίες οργανώνεται στις 7 Νοεμβρίου, με υποστήριξη συνδικάτων (FSU, SUD, CGT νοσοκομείων), συλλόγων (Attac, Copernic...), κομμάτων (France Insoumise, NPA, Ensemble, Lutte Ouvrière...). Και σε άλλες πόλεις προετοιμάζεται εξίσου.

Αυτές οι κινητοποιήσεις έρχονται μετά την επιτυχία της εθνικής πορείας των «χωρίς χαρτιά» που τελείωσε με μια μεγάλη διαδήλωση στο Παρίσι. Έτσι αποτελούν ένα ενθαρρυντικό βήμα για τη συνέχεια, παρά όλες τις διάφορες δυσκολίες αυτής της περιόδου. Όπως το λέει το NPA: η οργή μας δεν θα μπει σε καραντίνα !

Χρήστος Ιωνάς

6 Νοεμβρίου 2020

► <https://tpt4.org/?p=5237>

2η συνδιάσκεψη Συνάντησης για μια Αντικαπιταλιστική Διεθνιστική Αριστερά:

Προγεφύρωμα αισιοδοξίας για το μέλλον

[Ο Δημήτρης Παπαζαχαρίας -μέλος του νέου Συντονιστικού της Συνάντησης- μας κάνει μια σύντομη παρουσίαση - αποτίμηση της 2ης συνδιάσκεψης]

Αν μη τι άλλο, την τελευταία δεκαετία έχουμε συνηθίσει στις πυκνές συγκυρίες. Ωστόσο, η πυκνότητα και η κρισιμότητα της συγκυρίας που διανύουμε επισκιάζει θεαματικά κάθε άλλη στιγμή του κοινωνικού ανταγωνισμού, τουλάχιστον την τελευταία πενταετία. Η καινοφανής για σύγχρονες «αναπτυγμένες» κοινωνίες πανδημία του νέου κορωνοϊού, συναντά τη δωδεκαετή πλειον σοβούσα καπιταλιστική κρίση, ανατρέποντας προς το χειρότερο τη «μετα-μνημονιακή» οικονομική και κοινωνική κανονικότητα της προηγούμενης περιόδου. Κι αυτά στο φόντο της ολοένα οξυνόμενης κλιματικής και ευρύτερα περιβαλλοντικής κρίσης, ο παραγκωνισμός της οποίας από το επίκεντρο της δημόσιας συζήτησης ευνοεί την επί τη χείρω εξέλιξή της.

Στα παραπάνω, προστίθεται βέβαια η πολιτική της χειρότερης κυβέρνησης από τη μεταπολίτευση, με έντονα ακροδεξιά χαρακτηριστικά: η σκληρά νεοφιλελεύθερη διαχείριση της πανδημίας, στα πεδία της υγείας και της παιδείας, συναντά τη μεγάλη ένταση της καταστολής –τόσο θεσμικά όσο και μέσω πρωτοφανών αστυνομικών αυθαιρεσιών– την απάνθρωπη διαχείριση του προσφυγικού, την ανάδειξη της εκκλησίας σε προνομιακό ρυθμιστή της κυβερνητικής ατζέντας και φυσικά την καλλιέργεια εθνικιστικού και μιλιταριστικού κλίματος, με αφορμή και στόχο τη «συντήρηση» της ελληνοτουρκικής διένεξης. Εντωμεταξύ, δύσκολα μπορεί να παραβλέψει κανείς το ασφυκτικά και προκλητικά φιλοκυβερνητικό τοπίο στα συστημικά MME, την αναιμική –έως και συναινετική σε κάποιους τομείς– αντιπολίτευση που ασκείται από τον ΣΥΡΙΖΑ και το KINAA, και το «ιστορικό χαμηλό» στο οποίο βρίσκεται η ριζοσπαστική και αντικαπιταλιστική αριστερά.

Σ' αυτές τις συνθήκες πραγματοποιήθηκε η 2η συνδιάσκεψη της Συνάντησης, με τους εξής στόχους – προκλήσεις μπροστά της:

Πρώτον, να αρθρώσει μια ανάληψη που αναδεικνύει την αλληλεξάρτηση της υγιονομικής, της

καπιταλιστικής και της περιβαλλοντικής κρίσης. Η πανδημία μπορεί να αποτέλεσε τον πυροδότη του νέου υφεσιακού σπινάλι του παγκόσμιου καπιταλισμού, αλλιά τα βαθύτερα αίτια της καπιταλιστικής κρίσης είναι δομικά. Αντίστοιχα, σε δομικά αίτια του καπιταλισμού οφείλεται και η κλιματική κρίση –και όχι γενικά και αόριστα στην ανθρωπινή δραστηριότητα– η οποία με τη σειρά της λειτουργεί ως πολυπληθισιαστής των κοινωνικών ανισοτήτων και των αποκλεισμών που προκαλεί ο καπιταλισμός.

Δεύτερον, να παράξει μια στοιχειώδη ιεράρχηση των μετώπων παρέμβασης για το επόμενο διάστημα, με βάση μια βραχυμεσοπρόθεσμη πρόβλεψη για την εξέλιξη των πραγμάτων. Η επιδείνωση της πανδημίας –που ήδη προχωρά εκθετικά– και η εξάπλωση της φτώχειας θα είναι τα κύρια προβλήματα των επόμενων μηνών. Οι κοινωνικές αντιδράσεις που προκαλεί η ήσσανα προσπάθεια –που αγγίζει τα όρια της αδιαφορίας– του κράτους στα εν λόγω πεδία, αναμένεται να συναντήσουν νέα περιστατικά καταστολής. Οι μαθητικές κινητοποιήσεις και οι αναίτιες συλλήψεις και κρατήσεις μαθητών είναι στιγμιότυπο μιας στρατηγικής επιλογής της κυβέρνησης. Συνεπώς, η ενδυνάμωση των κοινωνικών αγώνων περνάει αναγκαστικά μέσα από την καλύτερη οργάνωση της αλληλεγγύης, ώστε να εξασφαλίζει από φαγητό και είδη πρώτης ανάγκης μέχρι νομική βοήθεια σε όσους/ες/α έχουν ανάγκη. Περνάει όμως και μέσα από την όρθωση του αναστήματος απέναντι στον επελαύνοντα συντηρητισμό, ο οποίος ενίοτε φλερτάρει με το σκοταδισμό, καθώς δεν

μπορεί να υπάρξει απελευθερωτική κοινωνική κίνηση αν ηγεμονεύσει ο αντι-επιστημονισμός, η συνωμοσιολογία, ο ρατσισμός και η μετεμφυλιακού τύπου «εθνικοφροσύνη».

Τρίτον, να επιμείνει στην αναζήτηση δρόμων για την αναγκαία ανασύνθεση της αντικαπιταλιστικής ριζοσπαστικής αριστεράς. Τα θεόρατα καθήκοντα που συνεπάγεται η προαναφερθείσα τριπλή κρίση, σε συνδυασμό με ένα ακροδεξιό καθεστώς «οργανωμένου ψεύδους», αποτελούμενου από την κυβέρνηση και τα MME, δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν με ένα απλό άθροισμα ή λίγο καλύτερο συντονισμό της υπαρκτής αριστεράς. Ο κατακερματισμός και η συρρίκνωση της τελευταίας δεν αποτελούν παρά συμπτώματα μια βαθύτερης αιτίας: από την ήττα της «κυβέρνησης της Αριστεράς» το 2015 και μετά, η Αριστερά στην Ελλάδα πρακτικά δεν έχει να προτείνει κάποιο νέο σχέδιο στους υποταγείς. Εδώ, ο προσδιορισμός «νέο» πρέπει να υπογραμμιστεί. Το εκ νέου σερβίρισμα του ίδιου πιάτου, με τη μόνη διαφορά μιας πιο «τίμιας» κυβέρνησης, απωθεί μια σειρά από κρίσιμα ερωτήματα, παλιά και νέα: Από το τί συνεπάγεται η ρήξη με την ΕΕ σε οικονομικό και γεωπολιτικό επίπεδο, το πώς ανθίσταται η Αριστερά στις παρενέργειες της «πάλης στο εσωτερικό του κράτους» και το πώς (και αν) αντιπολιτεύεται τους αστικούς θεσμούς, μέχρι τον τρόπο οικοδόμησης μιας δημοκρατικής και μη-αναπτυξιακής οικονομίας, όπως φαίνεται να προστάζουν οι γραφειοκρατικές εμπειρίες του παρελθόντος, αλλιά και οι μεγάλοι περιβαλλοντικοί κίνδυνοι που βρίσκονται πλέον στο κατώφλι της εποχής μας. Χωρίς απαντήσεις στα παραπάνω, και σε αρκετά ακόμα, δεν μπορεί να καμώνεται η εναπομείνασα Αριστερά ότι ξέρει τί κάνει. Το ότι δεν πείθει, παρά τα αδιέξοδα των από πάνω, δεν είναι τυχαίο.

Η 2η συνδιάσκεψη της Συνάντησης, προφανώς, δε συνιστά παρά ένα από τα πρώτα βήματα σ' αυτή την κατεύθυνση. Ωστόσο, το γεγονός ότι κατοχύρωσε αυτή την κατεύθυνση, και ανανεώνει το ενδιαφέρον για μια ευρύτερη διεργασία από κοινού με ομάδες και αγωνιστές/τριες ανάλογων προβληματισμών, σε μια εποχή που η «εκτός των τειχών» αριστερά μαστίζεται από ένα συνδυασμό αποστρατεύσεων και παρακμιακής αυτοεπιβεβαίωσης, είναι εξαιρετικά σημαντικά. Ο δε συνδυασμός των αποτελεσμάτων της συνδιάσκεψης με την ίδια τη διαδικασία της, με την ποιότητα του διαλόγου, τη νεανική της σύνθεση, και την άνω των προσδοκιών συμμετοχή μελών και ανένταχτων παρατηρητών, παρά το πρωτόγνωρο της διαδικτυακής διεξαγωγής της, την καθιστούν ικανό προγεφύρωμα αισιοδοξίας στην όχθη ενός μέλλοντος που πολλοί βιαστικά προεξοφλούν ως μάταιο.

Δημήτρης Παπαζαχαρίας

Συντονιστικό της Συνάντησης για μια Αντικαπιταλιστική Διεθνιστική Αριστερά

► <https://tpt4.org/?p=5301>

Ελλάδα / Τουρκία:

Και πάλι στο χείλος του πολέμου

Ελλάδα και Τουρκία βρίσκονται, και πάλι, στο χείλος του πολέμου. Πέρα από τις συγκυριακές πιεστικές, ο βαθύτερος λόγος είναι ο ανταγωνισμός για τους πόρους της συσσώρευσης του κεφαλαίου

Η ελληνική αστική τάξη έχει έσπευσε να οργανώσει μια συμμαχία με τα κράτη της Κύπρου, του Ισραήλ και της Αιγύπτου, για να εκμεταλλευτεί τους ενδεχόμενους πόρους στην ανατολική Μεσόγειο. Και είναι με τη στήριξη της ΕΕ, έως και χρηματοδοτικά (και σε καταφανή αντίφαση προς τις ευρωπαϊκές ρητορείες για “κλιματική μετάβαση”). Ιδιαίτερα μέσα από το σχέδιο “East Med”, το οποίο προβλέπει έναν αγωγό προς την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Κύπρος, εξάλλου, έχει ήδη διεξάγει έρευνες, στις “Ζώνες Αποκλειστικής Εκμετάλλευσης” (ΑΟΖ) που καθόρισε μαζί με τις γειτονικές της κρατικές αρχές του Λιβάνου, του Ισραήλ και της Αιγύπτου.

Στρατηγική αποκλεισμού

Όλα αυτά τα σχέδια εγγράφονται σε μια στρατηγική αποκλεισμού της Τουρκίας, που είναι, ωστόσο, η χώρα με τη μεγαλύτερη ακτογραμμή στην περιοχή. Αυτό αναπαράγει, σε ανώτερη κλίμακα, τον ελληνο-τουρκικό ανταγωνισμό που υπάρχει ήδη στο Αιγαίο εδώ και 50 χρόνια (επιδεινώνοντας τις ιστορικές αντιπαράθεσεις των δύο χωρών). Πράγματι, είναι κατά τη μεγάλη καπιταλιστική κρίση της δεκαετίας του '70 που το Αιγαίο μετασχηματίστηκε σε χώρο δυνητικής εκμετάλλευσης ορυκτού πλούτου. Τότε ήταν ο πρώτος αγώνας δρόμου για την εκμετάλλευση ενδεχόμενων κοιτασμάτων υδρογονανθράκων.

Όμως, από την άποψη μιας “εκμεταλλεύσιμης” φύσης, η θάλασσα του Αιγαίου έχει μια μοναδική στον κόσμο ιδιαιτερότητα. Αρκεί να κοιτάξει κανείς το χάρτη για να πειστεί: το Αιγαίο αποτελεί πέρασμα ανάμεσα στη Μεσόγειο και στη Μαύρη Θάλασσα, με πολλή νησιά, που ανήκουν σχεδόν όλα στην Ελλάδα. Μια σειρά από αυτά τα νησιά βρίσκονται ακριβώς απέναντι από την τουρκική ακτογραμμή. Έτσι, ο καθορισμός των διάφορων οριοθετήσεων, στη θάλασσα και στον αέρα (διαχωρισμός των ευθυνών για τη θαλάσσια διάσωση, για την πολιτική αεροπορία, κλπ.), μπορεί να έχουν δυσανάλογη επίπτωση στις ενδεχόμενες εκμεταλλεύσεις πόρων -ακόμα και των παραδοσιακών, όπως η αλιεία.

Πολεμική δυναμική

Από τότε, η Τουρκία ζει κάτω από την ελληνική απειλή ότι θα εφαρμόσει μονομερώς το “διεθνές δίκαιο” των 12 μιλίων για τα θαλάσσια ύδατά της, πράγμα που θα μετέτρεπε το Αιγαίο σε αληθινή “ελληνική λίμνη”, απαγορεύοντας de facto κάθε έξοδο προς το Αιγαίο στα τουρκικά καράβια και μειώνοντας επίσης και τον εκ-

μεταλλεύσιμο για την Τουρκία βυθό σε γελοία επίπεδα (γύρω στο 7%).

Εξάλλου, η οριοθέτηση της υποθαλάσσιας υφαλοκρηπίδας (χοντρικά είναι η παραδοσιακή εκδοχή της ΑΟΖ) στο Αιγαίο επίσης εξαρτάται από αυτό. Αυτός είναι και ο λόγος που δευτερεύοντα επεισόδια μπορεί να αποκτήσουν πραγματικά πολεμική δυναμική. Τα δύο κράτη βρέθηκαν, έτσι, σε σχεδόν πολεμική σύρραξη το 1996 εξαιτίας ενός επεισοδίου για ένα βράχο χωρίς καμία σημασία (Ιμια/Kardak).

Επιπλέον, υπάρχει και η παραδοσιακή ρητορική της “εθνικής κυριαρχίας” που παραβιάζεται. Το ελληνικό κράτος, για παράδειγμα, αποφάσισε (ήδη από το 1930) να ορίσει δικό του εναέριο χώρο που ξεπερνάει κατά 4 μίλια το θαλάσσιο χώρο του. Εδώ και πάνω από 50 χρόνια, τα ελληνικά και τουρκικά πολεμικά αεροπλάνα “παίζουν” ένα είδος πολέμου σε αυτό τον αμφισβητούμενο χώρο, το οποίο παρουσιάζεται από τα μίντια (και τις πολιτικές δυνάμεις) της κάθε χώρας ως καθημερινές παραβιάσεις της “εθνικής κυριαρχίας” τους.

Η σημερινή κατάσταση μπορεί να οδηγήσει σε περισσότερους κινδύνους. Καθώς η Μεσόγειος είναι πιο μεγάλη, τα διακυβεύματα επίσης είναι πιο σημαντικά, οικονομικά αλλό και σε όρους γεωπολιτικής δυναμικής (για παράδειγμα, στη Λιβύη, όπου η κάθε χώρα στηρίζει διαφορετικά τμήματα των αντιμαχόμενων πλευρών). Επίσης, οι εντάσεις αυτές εμφανίζονται σε ένα φόντο βαθιάς κρίσης για τις δύο χώρες, αλλό και για όλη την περιοχή, καθώς και για το “οχυρό” ΕΕ: πόλεμοι και μεταναστεύσεις, εθνικιστικές ψυχώσεις, κορονοϊός, χρηματοπιστωτική κρίση, αναδιάρθρωσεις των βιομηχανιών όπλων και ενέργειας που έχουν εμπλακεί άμεσα στην περιοχή.

Οι κίνδυνοι αυτοί πολεμικών απειλών δεν μπορούν να σταματήσουν στην αρένα του εμπορευματοικού κανιβαλισμού. Μόνο λαϊκά και κοινωνικά κινήματα μπορούν να ανατρέψουν τη δυναμική τους, έως (και) το σταμάτημα των γεωτρήσεων σε όλη τη Μεσόγειο, στα διεθνή και στα εθνικά ύδατα. Και στις δύο χώρες, κοινωνικά κινήματα και αριστερές οργανώσεις (ακόμα και μειοψηφικά) παλεύουν για έναν τέτοιου τύπου πολιτικό προσανατολισμό. Η ενθαρρυντική αυτή κατάσταση θα πρέπει να προχωρήσει σε ακόμα πιο σημαντικές μορφές οργάνωσης και συνεργασίας.

Τάσος Αναστασιάδης

Αθήνα, 20/9/2020

από την ελβετική SolidaritéS,

► <https://tpt4.org/?p=5082>

Ελλάδα, Κύπρος και Τουρκία: ο εχθρός είναι στις τράπεζες και στα υπουργεία!

Και τα επιτελεία σε συναγερμό!

Στις μέρες μας οξύνονται επικίνδυνα οι αιμοβόρικοι βρυχηθμοί των πατριδοκάπηλων και πολεμοκάπηλων παραγόντων της αδηφάγας καπιταλιστικής ασυδοσίας εκατέρωθεν του Αιγαίου, που ποτέ δε σίγησαν. Το μήλον της έριδας είναι η μοιρασιά της ανατολικής Μεσογείου και το ποιός θα διαχειριστεί και θα έχει τη μίζα των πολυεθνικών που θα εκμεταλλευτούν τα όποια κοιτάσματα υδρογονανθράκων.

Οι ελληνικές κυβερνήσεις των τελευταίων χρόνων, ως οι πλέον νόμιμοι, αρχαιότεροι και μοναδικοί, ιδιοκτήτες της ανατολικής Μεσογείου, τα έφτιαξαν με τους επίσης αρχαίους και “όμορους γείτονες” τους, απόγονους του Αβράαμ και των Φαραώ, όπως και το ομογάλακτο ελληνοκυπριακό κράτος, και μοίρασαν την περιοχή, χάραξαν τη διαδρομή των αγωγών τους για την Ευρώπη – και όλα μια χαρά. Οπότε, ο Μητσοτάκης και η παρέα του πανηγυρίζουν που μεγάλωσαν την Ελλάδα με τις πρόσφατες συμφωνίες για την ΑΟΖ.

Όπως ήταν αναμενόμενο, ο πράγματι όμορος γείτονας, που από την εντοπιότητά του και μόνο, δικαιούται “ένα ταπί” (τίτλος ιδιοκτησίας) -πόσο μάλλον που θεωρεί τον εαυτό του σαν θεόσταλτο Χαλίφη που θα αποκαταστήσει τη “γαλήνια πατρίδα” μέχρι και την Ανδαλουσία- ένωσε δυνατή ενόχληση στο γεωγραφικό του υπογάστριο.

Όταν οι πελάτες της Ελλάδας και της Κύπρου, οι TOTAL, EXXON και ENI, χάραξαν τα οικόπεδά τους και άρχισαν να σχεδιάζουν τις έρευνές τους, φυσικό ήταν να βγάλει και ο Χαλίφης τα σειсмоγραφικά του, συνοδευόμενα από πολεμικά πλοία και αεροπλάνα, να σηματοδοτεί τα οικόπεδά του και αυτός. Όλα αυτά πάντα επίσης συνοδευόμενα από ελληνικά πολεμικά πλοία και αεροπλάνα.

Σύντομα, οι διάφορες κινήσεις μετατράπηκαν σε ναυτικές και αεροπορικές ασκήσεις. Στη συνέχεια η ελληνική κυβέρνηση κήρυξε στον ίδιο χώρο άσκηση με πραγματικά πυρά, και την επόμενη η κυβέρνηση Ερντογάν απάντησε με μεγάλη παράταση της εκτεινόμενης άσκησης και τη μετατροπή της σε άσκηση με πραγματικά πυρά.

Οι μαϊμού αερομαχίες και ναυμαχίες με τον κίνδυνο πραγματικών τυχαίων ή σκόπιμων συγκρούσεων συνεχίζονται για τρίτο μήνα, συνοδευόμενες εκατέρωθεν από υποκριτικές υποσχέσεις για συνομιλίες επαναπροσέγχισης. Όμως το μόνο που πραγματικά συμβαίνει είναι η επίθεση της κούρσας των εξοπλισμών, που θα πληρώσουν οι λαοί της Ελλάδας, της Κύπρου και της Τουρκίας, που είναι ήδη εξουθενωμένοι από τη μακροχρόνια οικονομική κρίση και την επιδείνωσή της από την τρέχουσα πανδημία.

- Ούτε σταγόνα αίμα για το πετρέλαιο!
- Έλληνες και Τούρκοι εργάτες ενωμένοι!
- Ούτε δεκάρα για εξοπλισμούς!
- Όλα τα λεφτά για την υγεία, την παιδεία και την οικονομική ενίσχυση των ανέργων!
- Η περιβαλλοντική κρίση στο κόκκινο: καμία εξόρυξη ποτέ και πουθενά!

Γιάννης Φελέκης

► <https://tpt4.org/?p=5246>

Πανεπιστήμιο και τηλεεκπαίδευση

[Το κείμενο που ακολουθεί είναι το σχετικό κεφάλαιο της εισήγησης της Ολομέλειας Σπουδάζουσας της Συνάντησης (8/11/2020).]

Η υγειονομική κρίση την οποία βιώνουμε μας έφερε αντιμέτωπους με μια αλλαγή της καθημερινότητας των ζώων μας. Στην ακαδημαϊκή κοινότητα και δη στην φοιτητική η εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία αντικατέστησε, όλη αυτή την περίοδο, την διαζώσης στο σύνολό της. Πτυχές της τηλεεκπαίδευσης ανέκαθεν παρουσιαζόντουσαν ως καινοτόμες από τους ταγούς του νεοφιλελευθερισμού, ως μία χρόνια έλλειψη της εκπαιδευτικής διαδικασίας και ένα αναγκαίο βήμα στα πλαίσια του εκσυγχρονισμού των πανεπιστημίων (όπως τον φαντασιώνονται). Στην περίοδο την οποία διανύουμε με την αναγκαστική χρήση της τηλεεκπαίδευσης, η συζήτηση αναδιάρθρωσης του πυρήνα της εκπαιδευτικής διαδικασίας έρχεται να μπει πιο έντονα στο τραπέζι. Μπορεί για τους υποστηρικτές της η παρούσα συνθήκη να δημιουργεί ένα πιο προνομιακό πεδίο συζήτησης μιας και η συνέχεια εφαρμογής της μπορεί να είναι πιο εύκολη από ποτέ, την ίδια όμως στιγμή φανερώνονται και τα όρια που έχει.

Η τηλεεκπαίδευση έρχεται να ενισχύσει τις φωνές που οραματίζονται ένα πανεπιστήμιο αποστειρωμένο, ενώ παράλληλα καθιερώνει τον ατομοκεντρισμό στους φοιτητές. Η έννοια του κοινωνικού χώρου είναι το πρώτο που βάλλεται από μια τέτοια μορφή εκπαιδευτικής διαδικασίας. Αφού η απουσία των φοιτητών από το πανεπιστήμιο ενισχύει μια λογική που αδυνατεί να δει πως πέρα από χώρο παραγωγής και παροχής γνώσης είναι παράλληλα χώρος πολιτικοποίησης, κοινωνικοποίησης και αλληλεπίδρασης μεταξύ των φοιτητών. Η διαδικασία της τηλεεκπαίδευσης εμποδίζει την αλληλεπίδραση μεταξύ των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας και άρα δυσκολεύει ακόμα περισσότερο τη δημιουργία ενός κοινού μπλοκ αγώνα απέναντι στην νεοφιλελεύθερη επέλαση στα πανεπιστήμια. Η απουσία των συζητήσεων πάνω στις ανησυχίες του καθενός, η διάλυση της κοινότητας, η απουσία της διεκδίκησης και του πολιτικού προβληματισμού, συντελεί όχι όπως νομίζουν κάποιοι σε ένα «ουδέτερο» πανεπιστήμιο αλλά σε ένα όπως το θέλουν οι κυρίαρχοι. Ένα πανεπιστήμιο χώρο απόκτησης προσόντων και καθημερινής πειθής ανθρωπίνων. Μέσα σε αυτήν την συνθήκη οι φοιτητές αδυνατούν να είναι μέρος ενός συνόλου, αλλά αντ' αυτού ατομικότητες, που λαμβάνουν μέσα από αυτήν τη διαδικασία συγκεκριμένα skills και προσόντα.

Ικανοποιείται δηλαδή έτσι το νεοφιλελευθερισμού κύριο αίτημα για υπερίσχυση του ατομικού δρόμου πρώτα στο πανεπιστήμιο και μετέπειτα στον χώρο εργασίας.

Το παραπάνω έχει άμεση επίδραση στην συγκρότηση του φοιτητικού υποκειμένου του σήμερα, και κυρίως εκείνων που εισέρχονται στην τριτοβάθμια εκπαίδευση τώρα. Πράγματι, μπορούμε να κάνουμε την παραδοχή ότι το Πανεπιστήμιο, παρά την λειτουργία του ως μηχανισμός εμπέδωσης της κυρίαρχης ιδεολογίας, ανέκαθεν αποτελούσε ίσως το μοναδικό στάδιο της ενήλικης ζωής όπου το άτομο μπορεί να αναπτύξει ανεξάρτητα τη βούλησή του κόντρα σε καταπιεστικούς μηχανισμούς πειθαρχίας, όπως η οικογένεια και το σχολείο. Ως κοινωνικός χώρος, το πανεπιστήμιο δίνει στα υποκείμενα την ελευθερία αυτοκαθορισμού και την προοπτική της επιλογής και της χειραφέτησης, στοιχεία που αποτελούν προϋπόθεση της υγιούς πολιτικοποίησης και ριζοσπαστικοποίησης- προϊόντα της αυτονομίας τους. Η ταυτότητα που συγκροτείται από όλα τα παραπάνω έχει αλλοιωθεί τα τελευταία χρόνια εξαιτίας του ότι πολλοί/οι φοιτητή(ρι)ες παράλληλα εργάζονται, γεγονός που τις αποξενώνει από τον κοινωνικό χώρο των σχολίων, ενώ με την έλλειψη της τηλεεκπαίδευσης το μοντέλο του φοιτητικού υποκειμένου διαμορφώνεται εκ νέου με εντελώς διαφορετικό τρόπο. Ο φοιτητής και η φοιτήτρια του 2020, περνώντας από το σχολείο στο Πανεπιστήμιο, λόγω των ελλείψεων που περιγράφονται παραπάνω, ουσιαστικά συνεχίζεται να καθορίζεται ακόμη από τους μέχρι τώρα κοινωνικούς του χώρους και κυρίως της οικογένειας, η οποία εξακολουθεί να επιδρά πάνω του/της με τον πιο άμεσο τρόπο. Πιο συγκεκριμένα, ο θεσμός της οικογένειας στον ελληνικό κοινωνικό σχηματισμό, αποτελεί ένα πολύ σκληρά δομημένο συντηρητικό θεσμό που ενσαρκώνει και αναπαράγει τα κυρίαρχα αφηγήματα προάγοντας τον ατομικό δρόμο και καθημερινά χαρακτηριστικά που αντιδιαστέλλονται της συλλογικής οργανωμένης ζωής και κοινότητας. Η έλλειψη λοιπόν νέων προσλαμβανουσών οδηγεί το φοιτητικό υποκείμενο του σήμερα σε μια μονόπλευρη συγκρότηση που ενισχύεται από την επίσης μονόπλευρη και σκληρά εντατικοποιημένη και νεοφιλελεύθερη επίδραση του ΙΜΚ του Πανεπιστημίου πάνω του, κάνοντας έτσι τη δημιουργία αντιστάσεων και ριζοσπαστικής σκέψης ακόμη πιο δύσκολη.

Μέσα σε αυτό το περιβάλλον αποστείρωσης και ατομισμού είναι αναπόφευκτο ότι και η ίδια η ποιότητα της γνώσης υποβαθμίζεται. Η καθηλωση μπροστά από μια οθόνη, εν αντιθέσει με την διαζώσης συμμετοχή στα μαθήματα, εξατομικεύει πολύ την διαδικασία της μάθησης, με αποτέλεσμα να χάνεται το ουσιαστικό της εκπαιδευτικής διαδικασίας, που δεν είναι άλλο από την διαδραστικότητα στο μάθημα. Με τον συγκεκριμένο τρόπο διδασκαλίας εμποδίζεται η αμφισβήτηση, η επερώτηση και η δημιουργία πραγματικών προβληματισμών πάνω στο μάθημα. Λόγω της απουσίας αυτών των στοιχείων το ιδεολογικό στεγανό που δίνει την ελληνική κοινωνία για τον καθηγητή αυθεντία και για τους φοιτητές-μαθητές-διδασκόμενους. Η τηλεεκπαίδευση γίνεται με την υφέρπουσα παραδοχή πως κατά την διάρκειά της τα πλαίσια της διαδικασίας είναι ιδιαίτερα

στενά. Για να είναι αποδοτική δεν θα πρέπει φοιτητές να κάνουν ερωτήσεις που μπορεί να οδηγούν σε πολύωρη κουβέντα αμφισβήτησης της έδρας.

Δημιουργείται, λοιπόν, ένα σφιχτό πλαίσιο από αρκετούς καθηγητές όπου η αμφίδρομη διαδικασία του μαθήματος εκπίπτει στον μονόλογο του καθηγητή με τους φοιτητές να είναι ακροατές. Μια τέτοια όμως λογική μπορεί να πιάσει φοιτητές - αυριανούς εργαζόμενους απόλυτα συμβιβασμένους με ό,τι τους προσφέρεται. Ανθρώπους που η παραγωγή σκέψης τους εξαντλείται στα στενά όρια που ορίζει κάποιος άλλος για αυτούς. Ένας άλλος που συνήθως στις εργασιακές σχέσεις είναι ο ανώτερός του (προϊστάμενος, διευθυντής, αφεντικό, εργοδότης). Η με στενά όμως όρια παραπάνω διαδικασία, δεν στερεί μόνο από τους φοιτητές/τριες την ευκαιρία να προσλάβουν γνώση ποιοτική, αλλά και την δυνατότητα να παράξουν οι ίδιοι την απαραίτητη κοινωνικά χρήσιμη γνώση. Κάνοντας την παραδοχή πως τα Πανεπιστήμια δεν αποτελούν μόνο εστία μετάδοσης και αναπαραγωγής της γνώσης, αλλά πως το γνωστικό αντικείμενο που μεταδίδεται πρέπει να επιστρέφεται εμπλουτισμένο με τους νέους προβληματισμούς για συνεχή επεξεργασία και αξιοποίηση από την ερευνητική και ακαδημαϊκή κοινότητα, αντιλαμβανόμαστε υπό την νέα αυτή οπτική την τωρινή πραγματικότητα: τα Πανεπιστήμια απομακρύνονται όλο και πιο πολύ από την παραγωγική διαδικασία της γνώσης και παγώνουν τη θέση τους ως στείοι αναμεταδότες της.

Παράλληλα, η διαδικασία της τηλεεκπαίδευσης αποκάλυψε το τεράστιο χάσμα υλικοτεχνικών υποδομών, που υπάρχει μεταξύ των φοιτητών λόγω των οικονομικών ανισοτήτων. Η δημιουργία φοιτητών 2 ταχυτήτων έρχεται να καταρρίψει στην πράξη το συνταγματικό δικαίωμα όλων των φοιτητών για ίση πρόσβαση στην εκπαίδευση, που ήδη βαλλόταν σημαντικά στις προ-πανδημικές συνθήκες. Πέρα της άνισης υλικοτεχνικής υποδομής (π.χ. λάπτοπ, επαρκές ίντερνετ), οι

φοιτητές των πιο οικονομικά πλεονέκτων οικογενειών αναγκάζονται πολλούς φορές είτε να μοιραστούν το ίδιο λάπτοπ με τα λοιπά μέλη της οικογένειας τους, είτε δεν μπορούν να έχουν τον απαραίτητο χώρο με τις σωστές συνθήκες. Με αποτέλεσμα τόσο η ποιότητα της παρακολούθησης όσο και η ίδια η γνώση να είναι συνεπαγωγικά υποδεέστερη.

Δεν πρέπει φυσικά να αγνοήσουμε το γεγονός πως η τηλεεκπαίδευση, όπως και η τηλεργασία, εισβάλλει στον προσωπικό μας χώρο με τρόπο παρεμβατικό και κάνοντας θοιές τις διαχωριστικές μεταξύ προσωπικού και ακαδημαϊκού χρόνου. Ο κίνδυνος λοιπόν της εντατικοποίησης των όρων σπουδών μας είναι υπαρκτός και συχνά επιβεβαιώνεται με υπέρ του δέοντος όγκο εργασιών και ύλης και ασταθή προγράμματα σπουδών που αλλιάζουν τελευταία στιγμή. Η εντατικοποίηση αυτή επιδεινώνεται κατά τις περιόδους των εξεταστικών, με εξετάσεις που δεν σέβονται τους ρυθμούς ζωής των φοιτητών/-τριών και το άγχος, που εύλογα προκαλείται από την τεχνολογική ανασφάλεια που ακόμη υπάρχει. Φυσικά την συνθήκη αυτή πλαισιώνουν και τα περιστατικά αυθαίρετης συμπεριφοράς από πλευράς καθηγητών, πηγής των οποίων αποτελεί κατά κύριο λόγο η έλλειψη κοινής εφαρμογής μεταξύ ιδρυμάτων αλλά και εντός του ίδιου του ιδρύματος, της τηλεεκπαίδευσης, και άρα η εφαρμογή κατά το δοκούν του καθηγητή/-τριας. Την ίδια στιγμή, η συνθήκη της τηλεεκπαίδευσης, υπό τη δικαιολόγηση ότι οι φοιτητή(ρι)ες δεν μετακινούνται αλλά παρακολουθούν τα μαθήματα από το σπίτι, συχνά συνεπάγεται ωράρια στα οποία δύσκολα μπορούν να ανταπεξέλθουν όσες παράλληλα με τις σπουδές τους καθλούνται να εργάζονται.

Συνάντηση για μια Αντικαπιταλιστική Διεθνιστική Αριστερά

Κυριακή 8 Νοεμβρίου

► <https://tpt4.org/?p=5250>

Τα Πρωτοπαλίκαρα της Χρυσής Αυγής στη Φυλιάκη **Η Πανούκλα Ελεύθερη και Ευνοούμενη**

Η απόφαση του δικαστηρίου μετά από μια υπερεξαντλητική διαδικασία πεντέμισι χρόνων ήρθε να κατευνάσει την οργή που προκάλεσε η εξοργιστική αθωωτική πρόταση της εισαγγελιέως για την εγκληματική δράση της Χρυσής Αυγής και των πρωτοπαλίκάρων της. Τόσο οι μαζικές κινητοποιήσεις όσο και η διάχυτη οργή, ακόμα και μετριοπαθών στρωμάτων της κοινωνίας, που η κυρία εισαγγελέας κατόρθωσε με την πρότασή της να ανεβάσει στα κεραμίδια, οδήγησαν σε μια ζυγισμένη απόφαση με σοβαρές ποινές φυλάκισης για τα στελέχη της οργάνωσης, ανάλογα με τον ρόλο τους. Σπάζοντας, έτσι, τη μέχρι τώρα σχετική ατιμωρησία της Χ.Α. και τη στάση ανοχής, μέχρι και κάλυψης, που έδειχναν οι αστυνομικές και δικαστικές αρχές.

Τα αυγά του φιδιού, όμως, εξακολουθούν να βρίσκονται σε ζεστές φωλιές μέσα στον κρατικό μηχανισμό και ειδικότερα στα σώματα ασφαλείας. Υπάρχει, όμως, και μέσα στην κοινωνία, που καθημερινά βομβαρδίζεται με απύθμενο ρατσισμό, ξеноφοβία και εθνικισμό από πολιτικούς και κρατικούς εκπροσώπους και τα φερέφωνά τους από τη συντριπτική πλειοψηφία των μέσων μαζικής ενημέρωσης.

Όπως συμβαίνει πάντα, όταν καλλιεργείται ο φόβος απέναντι σε κάθε κατατρεγμένο, πρόσφυγα, μετανάστη, άστεγο, άνεργο, τοξικοεξαρτημένο, ή και την αριστερά, ο κάθε ανεγκέφαλος θεωρεί τον τύπο του Χρυσουαγίτη με το ρόπαλο και το μαχαίρι πιο αποτελεσματικό για την αντιμετώπισή τους παρά τον φαφλατά πολιτικάντη που σπέρνει φόβο για να θερίσει ψήφους. Η μεγάλη διαφορά είναι ότι οι φασίστες και νεοναζί δε μαζεύουν μόνο φανατικούς ψήφους αληθιά και φανατικούς ροπαλοφόρους και μαχαιροβγάλτες, και συγκροτούν συμμορίες δολοφόνων για την αντιμετώπιση των “εχθρών” τους. Αυτό σημαίνει ότι δεν ξεμπερδέψαμε με την καταδίκη και φυλάκιση για μερικά χρόνια του Μιχαηλολιάκου και της παρέας του.

Ο εφησυχασμός της αριστεράς απέναντι στο φαινόμενο του φασισμού, ειδικά μετά τη δεκαετία του '30, είναι εγκληματικός. Να μην επιστρέψουμε στην προηγούμενη κατάσταση όπου όχι μόνο στη “μεγάλη” αριστερά, αληθιά και στην άκρα αριστερά, η πλειοψηφία των οργανώσεων, μέχρι ακόμα και το 2012 και το 2015, θεωρούσαν ότι “αν ασχοληθούμε μαζί τους, τους δίνουμε αξία – αντίθετα ο στόχος μας πρέπει να είναι ο αγώνας κατά της κρατικής καταστολής”. Λες και η αντιμετώπιση της κρατικής καταστολής απαιτεί να αγνοείς τις φασιστικές συμμορίες.

Γιάννης Φελέκης ► <https://tpt4.org/?p=5242>

